

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

Aktuální problematika diváckého násilí

Diplomová práce

Current issues of spectators violence

Diploma thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Ing. Radomír HEŘMAN, MBA

AUTOR PRÁCE

Bc. David SLABÝ

KAMENICE NAD LIPOU

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Kamenici nad Lipou, dne 20. 02. 2022

Bc. David SLABÝ

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé práce Mgr. Ing. Radomíru Heřmanovi, MBA za konzultace, cenné rady a odborné vedení, které mi poskytoval po celou dobu zpracování diplomové práce.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá problematikou diváckého násilí, které se postupem doby stalo celosvětovým fenoménem. V ČR dominuje u fotbalu, proto bude teoretická část práce zaměřena na divácké násilí páchané v souvislosti s konáním fotbalových utkání. Obecná část práce se věnuje problematice z teoretického hlediska, mj. se zaměřením na formy diváckého násilí, jeho historii, typologii návštěvníků fotbalových stadionů, prevenci a represí. Cílem práce je navrhnout případná opatření, která by mohla vést ke snížení výskytu diváckého násilí na sportovních stadionech, a to s ohledem na výstupy výzkumu, zaměřeného na zjištění nejčastějších a nejrizikovějších forem diváckého násilí, tendenci vývoje diváckého násilí a problematiku aktuálně platné legislativy.

KLÍČOVÁ SLOVA

divácké násilí * fotbal * agresivita * Policie České republiky * pořádková jednotka * antikonfliktní tým * pořadatelská služba * pyrotechnika * hooligans

ANNOTATION

The diploma thesis deals with the issue of spectator violence, which has, over some period of time, become a global phenomenon. In the Czech Republic it is the most dominant in football, therefore the theoretical part of the thesis will focus on spectator violence committed in connection with football matches. The general part of the thesis deals with the issue from a theoretical point of view, including a focus on the forms of spectator violence, its history, the typology of football stadium visitors, prevention and repression. The aim of this work is to propose possible measures that could lead to a reduction in the incidence of spectator violence in sports stadiums, with regard to the results of the research, which is aimed at identifying the most common and most risky forms of spectator violence, the development of spectator violence and current legislation.

KEYWORDS

spectator violence * football * aggressiveness * Police of the Czech Republic * riot squad * anti-conflict team * organizing service * pyrotechnics * hooligans

Obsah

1	ÚVOD	6
2	Divácké násilí	8
2.1	Pojem divácké násilí	8
2.2	Projevy diváckého násilí.....	8
2.2.1	Agresivita.....	9
2.2.2	Davové chování.....	10
2.3	Formy diváckého násilí	11
2.3.1	Vniknutí na hrací plochu	11
2.3.2	Házení předmětů na aktéry hry	12
2.3.3	Výtržnosti.....	12
2.3.4	Vandalismus.....	13
2.3.5	Konflikty s užitím verbálního i brachiálního násilí	13
2.3.6	Používání pyrotechniky	14
2.3.6.1	„Pyro není zločin“	16
2.3.6.2	„Pyro“ zločin je	16
2.4	Historie diváckého násilí	19
2.4.1	Vývoj diváckého násilí v Anglii.....	20
2.4.2	Vývoj diváckého násilí v České republice.....	21
2.4.2.1	Postřeh z roku 1936	22
2.5	Legislativa a právní rámec diváckého násilí.....	23
3	Typologie fotbalových návštěvníků	25
3.1	Fotbaloví diváci	25
3.2	Fotbaloví fanoušci.....	26
3.3	Fotbaloví ultras	26
3.4	Fotbaloví chuligáni	26
4	Prevence a represe	29
4.1	Prevence.....	29
4.2	Represe	30
4.3	Prevence a represe v souvislosti s bojem proti diváckému násilí.....	31
5	Orgány podílející se na zajišťování bezpečnosti při fotbalových utkáních ...	36
5.1	Fotbalová asociace České republiky (FAČR).....	36
5.2	Ligová Fotbalová asociace (LFA).....	37

5.3	Fotbalové kluby	37
5.4	Pořadatelské služby	38
5.5	Ministerstvo vnitra České republiky (MV ČR)	42
5.6	Policie České republiky (PČR)	44
5.6.1	Pořádkové jednotky	46
5.6.2	Antikonfliktní týmy	49
5.6.3	Služba kriminální policie a vyšetřování	50
5.6.4	Ostatní útvary a složky Policie České republiky	51
5.7	Obecní policie	52
5.8	Obce	53
6	Metody a prostředky pro zpracování práce, cíle, výzkumné předpoklady ...	55
6.1	Metody a prostředky pro zpracování práce	55
6.2	Cíle práce	55
6.3	Výzkumné předpoklady	57
6.4	Dotazník	58
6.5	Analýza statistických dat	61
7	Prezentace výsledků výzkumu	62
7.1	Výsledky dotazníkového šetření	62
7.2	Výsledky analýzy statistických dat	92
7.3	Návrhy řešení problematiky diváckého násilí	99
7.3.1	Návrh č. 1: Novelizace trestního zákoníku	99
7.3.2	Návrh č. 2: Bezpečná pyrotechnika	105
7.3.3	Návrh č. 3: Doživotní zákaz vstupu na sportovní stadiony	106
7.3.4	Návrh č. 4: Zákon o pořadatelských službách	107
7.3.5	Návrh č. 5: Důslednější kontroly při vstupu na sportovní stadiony	107
7.4	Vyhodnocení výzkumných předpokladů	108
7.5	Vyhodnocení cílů	110
8	Závěr	112
	Seznam použité literatury	115
	Seznam použitých zkratk	122
	Seznam příloh	124
	Přílohy práce	125

1 ÚVOD

Tato diplomová práce má za účel poskytnout široké veřejnosti ucelený náhled na problematiku násilí páchaného v souvislosti s konáním sportovních, resp. fotbalových utkání. Uvedené téma jsem zvolil proto, že jako dlouholetý fanoušek fotbalu jako celku, aktivní hráč fotbalu v soutěži okresního přeboru a také jako bývalý člen Krajské pořádkové jednotky Krajského ředitelství Policie České republiky kraje Vysočina, jsem měl bohužel tu možnost se s tímto negativním jevem, ať již přímo, či nepřímo, mnohokrát setkat. I přes stále se zavádějící nová bezpečnostní opatření při vstupu na fotbalové stadiony dochází více či méně k narušování veřejného pořádku na stadionech, používání zakázané pyrotechniky, výtržnostem a dalšímu porušování zákonných norem, při kterých dochází nejen k narušování samotného sportovního klání, ale především k ohrožování bezpečnosti osob a majetku. Právě takové chování fotbalových rádooby fanoušků je nazýváno pojmem „divácké násilí“. S tímto fenoménem je možné se setkat prakticky ve všech sportovních odvětvích, ale dominuje právě u fotbalu. S ohledem na velice obsáhlou materii diváckého násilí se bude teoretická část práce věnovat této problematice především v souvislosti s konáním fotbalových utkání. Divácké násilí se ovšem nevyskytuje pouze za vstupními branami fotbalového stadionu a v jeho útrobách. Přestože název tohoto nežádoucího fenoménu naznačuje, že k násilí dochází v souvislosti s „díváním se na něco“, v tomto případě se sledováním fotbalového utkání, je rozšířeno a často se s ním lze setkat i mimo fotbalové stadiony. Tak dochází k případům, že znepřátelené skupiny „fanoušků“ především rivalitních fotbalových klubů, si buďto před samotným utkáním anebo po něm, dohodnou místo a čas setkání, a to za jedním jediným účelem – hromadné bitky. Mnozí lidé se nesprávně domnívají, že jich se divácké násilí netýká. Argumentují tím, že na fotbal prostě a jednoduše nechodí. Opak je ale pravdou. Divácké násilí je sice spojeno s konáním sportovního utkání, ale je zapotřebí si uvědomit, že k němu již nedochází pouze a jenom na sportovních stadionech. Tak může dojít k situaci, že jeho obětí se stane rodina vracející se z dovolené, odpočívajíc na benzinové stanici a střetne se tvář v tvář s chuligány jedoucimi na nebo ze zápasu nebo nic netušící cestující ve vlaku, kteří jsou v nesprávnou dobu na nesprávném místě, neboť jejich spolucestující jsou právě tito řadící chuligáni.

Takových situací může být nepřehledné množství, proto se divácké násilí týká každého z nás. Divácké násilí, jako nežádoucí společenský jev, ale také jako jednu z forem extremismu, nelze jakkoli podceňovat a je zapotřebí mu věnovat značnou míru pozornosti, což může vést k přijetí a zavedení nových opatření, která mohou být předpokladem pro vytvoření podmínek, při nichž nebudou nezúčastnění lidé a opravdoví fotbaloví fanoušci ohroženi násilným jednáním fotbalových chuligánů a v této souvislosti nebudou mít obavy z návštěvy fotbalového stadionu a přímé podpory svého oblíbeného klubu na něm.

Do boje proti diváckému násilí jsou zainteresovány mnohé subjekty, jejichž činnost bude specifikována v hlavní části práce. Jedním z těchto subjektů je Policie České republiky a její jednotlivé složky. Jako jeden z hlavních pilířů policie jako takové je vnímána služba pořádkové policie. Oblast činnosti služby pořádkové policie je velmi široká, nicméně jejím hlavním úkolem je zajišťování veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti a v případě jejího spáchání přijímání opatření k objasnění trestných činů a postavení jejich pachatelů před soud. V problematice diváckého násilí nelze ovšem opomenout ani další složky policie, jako je Služba kriminální policie a vyšetřování, Služba dopravní policie, Letecká služba, Pyrotechnická služba, aj.

Cílem teoretické části práce je zmapování problematiky diváckého násilí se zaměřením na samotný pojem diváckého násilí, jeho historii, nejčastější projevy a formy, ale rovněž na typologii návštěvníků fotbalových stadionů, orgány, které se s fenoménem diváckého násilí více či méně potýkají, na prevenci a represii. Hlavním cílem práce je navržení možných řešení případných nedostatků zkoumané problematiky. K případnému navržení takových opatření budou sloužit především výstupy z výzkumné části této práce, která je zaměřena na odhalení aktuálně nejčastějších a nejrizikovějších forem diváckého násilí, na tendenci vývoje diváckého násilí a problematiku aktuálně platné legislativy. K naplnění cíle výzkumné části práce byly stanoveny tři výzkumné předpoklady, pro jejichž posouzení budou použity dvě výzkumné metody - anonymní dotazník, který bude předložen policistům zařazeným do pořádkových jednotek krajských ředitelství PČR a analýza statistických dat.

2 Divácké násilí

Klíčovým souslovím této práce je „divácké násilí“. Takto pojmenovaná kapitola bude dále členěna na další podkapitoly, ve kterých bude pozornost zaměřena na samotný pojem diváckého násilí, projevy diváckého násilí, jeho formy a historii, legislativu a právní rámec postihující danou problematiku.

2.1 Pojem divácké násilí

Pojem divácké násilí není v českém právním řádu žádnými právními předpisy a normami zapracován a přesně charakterizován. Přesto existuje řada definic, které pojem divácké násilí vymezují a objasňují jeho význam.

Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra vymezuje pojem divácké násilí takto: *„Nejčastěji je chápáno jako násilné či jinak nebezpečné chování diváků v souvislosti se sportovním utkáním. Takové jednání se může uskutečnit jak na stadionu, tak v jeho okolí, případně při dopravě a přesunu fanoušků.“*¹

Chmelík definuje divácké násilí jako *„hromadné agresivní chování uplatňované v souvislosti se sportovní akcí, jehož důsledkem je fyzická nebo majetková újma nebo narušení veřejného pořádku.“*² V literatuře se také v souvislosti s pojmem divácké násilí můžeme setkat s pojmem „hooliganismus“.

Z hlediska operativně pátrací činnosti policie je divácké násilí v pojetí motivace řazeno do jedné z forem extremismu. Důvodem je skutečnost, že v řadách fotbalových chuligánů je silné zastoupení příznivců hnutí skinheads, kteří na fotbalových stadionech páchají trestnou činnost s extremistickým podtextem.

2.2 Projevy diváckého násilí

Jakákoliv forma násilí představuje útočné jednání, jehož cílem je ublížit, ponížit. Je to projev agrese, která má celou řadu příčin a zdůvodnění. Tyto příčiny souvisejí s biologickými, psychologickými a sociálními charakteristikami

¹ Ministerstvo vnitra České republiky. Kriminalita. mvr.cz [online]. © 2020 [cit. 5.1.2021]. Dostupné z: [Kriminalita - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvr.cz\)](http://Kriminalita - Ministerstvo vnitra České republiky (mvr.cz))

² CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. 1. vyd. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7, str. 7.

člověka. Může mít formu jak fyzickou, tak psychickou.³ Divácké násilí je tedy projevem agresivity, která se na fotbalových stadionech ponejvíce projevuje vzájemným fyzickým napadáním, verbálními útoky ve formě nadávek, rasistických urážek a dalších neakceptovatelných projevů, které směřují jak k ostatním návštěvníkům, respektive fanouškům, rozhodčím, fotbalovým funkcionářům, členům pořadatelské služby a bezpečnostní agentury, tak samotným hráčům, případně i proti zakročujícím policistům. Přestože v posledních letech není divácké násilí tak výrazným rizikem jako tomu bylo v letech minulých, volí mnoho opravdových fotbalových fanoušků, kteří mají opravdový zájem svůj oblíbený tým legálně podporovat, sledování fotbalového utkání v přímém přenosu v televizi, popřípadě na internetu. Tím tedy fotbalové kluby při svých utkáních ztrácí přímou podporu svých opravdových fanoušků, ale také nelze opomenout finanční ztráty klubů z neprodaných vstupenek.

2.2.1 Agresivita

Jak již bylo napsáno, divácké násilí je projevem agrese. Neplatí však, že agrese je vždy nežádoucím jevem. Čírtková tvrdí, že agrese je svým způsobem vlastní každému z nás. Jedná se o velmi složitou problematiku, zkoumanou odborníky z oboru psychologie. Agrese se může u člověka projevit v jeho myšlení, komunikaci, fantazírování i v jeho konání. Zde je ovšem důležité, zda se jedná o agresi konstruktivní či destruktivní. Konstruktivní agrese není pro společnost nebezpečná, neútočí na zájmy a hodnoty chráněné zákonem. Naopak je velmi důležitá pro osobnostní rozvoj jedince. Ovšem agrese destruktivní je nežádoucí. Jejím hlavním znakem je potřeba ničit a ubližovat, což je vlastní fotbalovým chuligánům. Destruktivní agrese je potom predikcí pro agresi kriminální. Ta již souvisí se samotným násilným trestným činem, kde se v pachatelově jednání naplno projeví. Kriminální agresi můžeme členit na reaktivní, tedy neplánovanou a nepřipravenou a na kriminální agresi promyšlenou, tedy připravovanou.⁴

³ BĚLÍK, Václav, Stanislava, HOFERKOVÁ, Blahoslav, KRAUS, a kol. *Slovník sociální patologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0599-1, str. 54.

⁴ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. rozš. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-931-3, str. 165 – 172.

Fischer se Škodou označují agresivitu fotbalových fanoušků jako agresivitu ideologickou a k tomu dodávají: „*k takové formě chování patří například etnické čistky a vraždění, řádění fotbalových fanoušků apod. Tento typ chování je nutné z důvodu motivace odlišit od predátorní. V případě tohoto chování je motivace spíše ovlivňována společensky negativním uspokojováním potřeb bezpečí a jistoty nebo potřeb alternativní (nežádoucí) seberealizace.*“⁵

2.2.2 Davové chování

Agresivitu fotbalových fanoušků výrazně ovlivňuje i tzv. davové chování. Projevy lidského chování se mění se změnami mezilidských interakcí. Člověk se chová jinak jako samostatně a racionálně smýšlející osoba a velmi odlišně se může chovat jako součást anonymního davu. V tzv. anonymním davu se lidé necítí být pouze anonymní, ale rovněž méně zodpovědní jak za jednání své, tak za jednání ostatních a také za následky, které může jejich řádění v davu způsobit. V souvislosti s diváckým násilím se můžeme setkat se čtyřmi typy davového chování. Prvním z nich je dav agresivní, který terorizuje nebo ničí své okolí. V případě paniky způsobené např. při požáru hovoříme o davu unikajícím. Dalším typem je dav získávací, který se projevuje skrze rabování, loupeže, atd. a jako poslední je dav výrazový. O dav výrazový jde v případech demonstrací, manifestací a také právě v případech diváckého násilí.⁶

Slepička odkazuje na studie, ze kterých vyplývá, že agresivita diváků úměrně roste s plynutím doby fotbalového utkání. To znamená, že ke konci utkání je chování diváků násilnější, než na jeho začátku.⁷ Takovéto návštěvníky fotbalových stadionů nezajímá primárně výsledek sportovního utkání, ale tyto akce navštěvují vyloženě za účelem vyvolání konfliktu a účasti na případně vyvolané bitce. Fotbaloví chuligáni zřejmě nepochopili smysl fotbalového utkání, ve kterém poměřují své síly sportovci v duchu „fair – play“ na zeleném pažitě a nikoliv právě tito agresori na tribunách stadionu. Takto můžeme poměrně snadno

⁵ FISCHER, Slavomil, Jiří, ŠKODA. *Sociální patologie: Analýza příčin a možností ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2781-3, str. 49.

⁶ MARTÍNKOVÁ, Lenka. Psychologie chování davu: síla i šílenství. In: *psychologieprokazdeho.cz* [online]. 24. června 2017 [cit. 7.1.2021]. Dostupné z: [Psychologie chování davu: síla i šílenství - Psychologie pro každého \(psychologieprokazdeho.cz\)](https://psychologieprokazdeho.cz/psychologie-pro-kazdeho/)

⁷ SLEPIČKA, Pavel, a kol. *Divácká reflexe sportu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-2461838-8, str. 54.

nahlédnout do mysli fotbalového chuligána, kde je jasně dáno: *Rvačka je důležitější než fotbal!*

2.3 Formy diváckého násilí

Divácké násilí, které je také možné označit jako fotbalové chuligánství, má mnoho podob. Každá forma diváckého násilí nemusí vždy naplňovat znaky skutkové podstaty nějakého trestného činu. V některých případech může opravdu dojít ke spáchání trestného činu, v některých případech ke spáchání přestupku a někdy se fotbalový chuligán může dopustit „pouze“ porušení návštěvního řádu fotbalového stadionu či jiného nařízení.

Mareš, Smolík a Suchánek rozlišují podle způsobu chuligánského jednání následující formy fotbalového chuligánství:

- vniknutí na hrací plochu
- házení předmětů na aktéry hry (rozhodčího, hráče)
- výtržnosti (potyčky s policií, pořadatelskou službou atp.)
- vandalismus (vytrhávání sedaček a jejich pálení, ničení příslušenství na stadionu atp.)
- konflikty s užitím verbálního i brachiálního násilí

Autoři k tomuto dále dodávají, že obvyklá je i kombinace uvedených jednotlivých forem.⁸ Další formou diváckého násilí, která není výše uvedena, je používání pyrotechniky.

2.3.1 Vniknutí na hrací plochu

Samotné vniknutí fanouška na hrací plochu jako takové ne vždy znamená porušení právních norem českého právního řádu. Nemusí se tedy vždy jednat o trestný čin nebo přestupek. Pokud by ovšem takový výtržník svůj „výlet“ na hrací plochu zkombinoval s některou z dalších forem diváckého násilí, např. by fyzicky napadl rozhodčího, hráče, členy pořadatelské služby nebo by se dopustil jiného protizákonného jednání, již by se mohl některého trestného činu či přestupku

⁸ MAREŠ, Miroslav, Josef SMOLÍK a Marek SUCHÁNEK. *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. 1. vyd., Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0, str. 183.

dopustit. Vniknutí na hrací plochu je porušením návštěvního řádu sportovního klubu, který je oprávněn takovou osobu podle takového návštěvního řádu sankcionovat. Opatření proti takovému jednání fotbalových chuligánů realizují jednotlivé sportovní kluby zejména oddělením tribun od hrací plochy oplocením, sítěmi nebo dohledem členů pořadatelské služby. Vniknutí fanouška na hrací plochu během utkání má za následek přerušení zápasu a mnohdy i jeho předčasné ukončení.

2.3.2 Házení předmětů na aktéry hry

Aby bylo v co nejvyšší míře zamezeno házení předmětů na hrací plochu a na aktéry hry, má drtivá většina sportovních klubů tento zákaz ve svém návštěvním řádu pod hrozbou sankce za takové jednání, zakotven. I přes takový zákaz je ovšem tento jev bohužel poměrně často na fotbalových stadionech k vidění. Jestliže vhozený předmět dopadne do prostoru hry, aniž by kohokoliv zasáhl, jedná se o ještě o snesitelnou záležitost. V opačném případě může dojít k fatálním následkům spočívajícím ve zranění či zmrzačení vhozeným předmětem zasažené osoby. Osoba, která se takového jednání dopustí, ne že jen poruší návštěvní řád stadionu, ale může spáchat přestupek i trestný čin.

2.3.3 Výtržnosti

Výtržnosti se na fotbalových stadionech mohou projevat v mnoha podobách. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen TZ) upravuje v §358 trestný čin Výtržnictví, který mj. přímo pamatuje na sportovní utkání. Odstavec 1 uvedeného ustanovení TZ stanoví: *„Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“*⁹ V uvedeném případě se jedná o základní skutkovou podstatu předmětného trestného činu. Druhý odstavec dále určuje kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu, která při naplnění jeho znaků podmiňuje

⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

použití vyšší trestní sazby. Tato by nastala v případě, jestliže by pachatel spáchal trestný čin uvedený v odst. 1 opětovně nebo jako člen organizované skupiny. Trestní sazba trestu odnětí svobody se u takového pachatele zvyšuje o jeden rok, tedy bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

2.3.4 Vandalismus

Pod pojmem vandalismus je možné si rovněž představit mnoho podob protizákonného jednání. Komplexně jej lze shrnout jako poškozování majetku bez zjevné příčiny, nápadné, hrubé a zbytečné ničení hodnot. Těmito hodnotami jsou v případě diváckého násilí především objekty neživého charakteru – zařízení stadionu. Podle Čírtkové je pro vandalismus typické, že pachatelé nemají z jejich činů žádný materiální prospěch či užitek. Jako terče jejich útoků si vybírají v aktuální moment snadno dostupné předměty, které z jejich povahy nekladou a logicky ani nemohou klást žádný odpor. Vandalismus je tedy možné charakterizovat jako destruktivní a likvidační chování, z něhož pro pachatele neplyne žádné materiální obohacení a současně je pro terč útoku typická jeho snadná dostupnost a bezbrannost.¹⁰ Tato forma diváckého násilí „zastupuje“ trestné činy majetkové ze zvláštní části TZ, zejména trestný čin Poškození cizí věci podle §228 TZ, příp. přestupky pro majetku podle zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále jen zákon o přestupcích). Jak již bylo napsáno, kombinace jednotlivých forem diváckého násilí není ničím neobvyklým. A to je právě typické pro vandalismus, který je fotbalovými chuligány často kombinován s vyhazováním předmětů na hrací plochu, příp. na aktéry hry, členy pořadatelské služby, či policisty. Typickým příkladem je vyhazování sedaček vytržených z tribun na hrací plochu.

2.3.5 Konflikty s užitím verbálního i brachiálního násilí

Do kategorie násilí verbálního patří jakékoliv slovní projevy s hanlivým, urážlivým, rasistickým, nenávistným, extremistickým, či jinak nepřijatelným kontextem, které mohou směřovat k fanouškům rivalitního klubu, rozhodčím, samotným aktérům hry, členům pořadatelské služby, policistům, ale také

¹⁰ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. rozš. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-931-3, str. 176 – 178.

k ostatním fanouškům z vlastních řad. Takto jednající osoba může naplnit skutkovou podstatu trestného činu Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle §352 TZ, trestného činu Nebezpečné vyhrožování podle §353 TZ, trestného činu Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle §355 TZ, trestného činu Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle §356 TZ, příp. trestného činu Pomluva podle §184 TZ. Pro násilí brachiální, čili fyzické, jsou typické fyzické útoky mezi fanoušky rivalitních klubů, až již ve formě potyček jedinců či malých skupinek, tak ve formě hromadných bitek. Existuje rovněž řada případů fyzického napadení samotných aktérů hry, rozhodčích, členů pořadatelské služby a policistů. K takovému násilí dochází jak v průběhu fotbalového utkání přímo na stadionu, tak i na různých místech mimo stadion před nebo po zápase. Pachatelé se v těchto případech dopouští zejména trestných činů Těžké ublížení na zdraví podle §145 TZ, Ublížení na zdraví podle §146 TZ, Rvačka podle §158 TZ, Násilí proti úřední osobě podle §325 TZ.

2.3.6 Používání pyrotechniky

Pyrotechnika se pro některé návštěvníky fotbalových utkání stala neodmyslitelnou součástí fotbalu. Pro příznivce používání pyrotechniky na fotbalových stadionech je myšlenka, že by během fotbalového zápasu nemohli odpálit jediný dělobuch, zapálit jedinou světlici nebo odpálit jedinou rachejtli, velkou deziluzí. Efekty z pyrotechnických prostředků se mohou pro některé návštěvníky fotbalových stadionů jevit jako neškodné zpestření fotbalového utkání ve formě líbivého chorea.¹¹ Líbivé zpestření to být pravděpodobně může, neškodné však již nikoli. Hustý dým, který některé pyrotechnické prostředky produkují, může být příčinou přerušování utkání, což je ovšem ten nejméně rizikový následek jejich používání. Používání pyrotechniky na sportovištích může mít daleko fatálnější následky. Může způsobit požár s následnou obrovskou škodou

¹¹ Ve světě fotbalu je pod tímto pojmem myšlena choreografie, která je výrazem fanoušků přízně klubu. Může se skládat z různých vlajek, balónků, konfet, různobarevných papírů, nápisů, ale právě také ze zakázané pyrotechniky. Příprava velkého chorea je časově a finančně náročná a nikdy nelze zaručit, že jeho prezentací bude dosažen předpokládaný efekt.

na majetku, ale především zranění osob či jejich smrt.¹² Zákaz používání pyrotechniky na stadionech ukládají samotné fotbalové kluby v návštěvních řádech¹³,

S používáním pyrotechniky v souvislosti s konáním sportovní akce jsem se v mnoha případech setkal jako člen pořádkové jednotky KŘP kraje Vysočina, ale v jednom případě bohužel také jako hráč při zápase okresního přeboru Pelhřimovska mezi družstvy TJ START Lukavec a Maraton Pelhřimov. Tento fotbalový zápas se odehrál na podzim roku 2016, v době, kdy jsem hrál právě za TJ START Lukavec. Zápas byl velice atraktivní nejen proto, že se hrálo o špiči tabulky, ale především proto, že se odehrál o lukavecké pouti a právě tyto zápasy navštěvuje alespoň v Lukavci velké množství diváků. Tehdy nás přišlo podpořit okolo 250 fanoušků, což je na poměry okresního přeboru úctyhodné číslo. Velký počet fanoušků s sebou ovšem přináší i větší riziko narušení klidného průběhu utkání a není rozdíl v tom, zda se hraje první liga nebo právě okresní přebor. Zápas, který jsme nakonec zvítězili v poměru 1:0, a tím jsme se dostali na první místo tabulky, narušili fanoušci, a bohužel ti domácí, vhozením několika petard přímo na hrací plochu. Do té doby kvalitní a férový zápas dostal náboj „bramboračky“, jak naprosto výstižně pro Pelhřimovský deník okomentoval vedoucí týmu TJ START Lukavec Jiří Charvát: *„Do té doby, než tam nějaký idiot, musím to tak říci, hodil petardu, tak to byl pěkný zápas, ve kterém bylo jen trochu více emocí. Bylo znát, že jde o dost. Bohužel tím okamžikem se vše změnilo v bramboračku. Chvilí se nehrálo, rozhodčí, když viděl, co se děje, tak nechtěl dopustit nějaké okopávání. Proto se hodně přerušovalo, pískal se každý náznak faulu, kopaly se jen trestné kopy.“*¹⁴ Touto osobní zkušeností jsem si uvědomil, jak výrazně může pár jedinců svým chováním negativně ovlivnit sportovní utkání na jakékoliv úrovni.

¹² KRAUS, Vít. Bezpečnost na sportovních akcích. *Bezpečnost s profesionály* [online]. 2016, roč. 2016, č. 15, s. 21 – 22 [cit. 8.1.2021]. ISSN 2336-4793. Dostupné z: [rijen_2016.cdr\(kpkbcr.cz\)](http://rijen_2016.cdr(kpkbcr.cz))

¹³ viz. např. Návštěvní řád Generali Areny (AC Sparta Praha) § 6, odst. 2, písm. e): *„Dále je návštěvníkům zakázáno zapalovat nebo odstřelovat pyrotechnické výrobky (tj. zejména ohňostroje, světlice, dýmovnice, dělbuchy aj.), zakládat oheň.“*

¹⁴ VANĚK, Kamil. Špička je vyrovnaná, Lukavec selhal jen jednou. *Pelhřimovský deník* [online]. 2016 [cit. 8.9.2021]. Dostupné z: [Špička je vyrovnaná, Lukavec selhal jen jednou - Pelhřimovský deník \(denik.cz\)](http://Spicka_je_vyrovnaná_Lukavec_selhal_jen_jednou_-_Pelhřimovský_deník(denik.cz))

2.3.6.1 „Pyro není zločin“

Heslo, pod které se pravděpodobně podepíše každý fotbalový fanatik. Jedná se o oblíbenou frázi skupiny fotbalových fanoušků, kteří mají pocit, že bez světlic, dělobuchů a dýmovnic, by fotbalovému zápasu něco chybělo. Pokud na tuto problematiku nahlédneme z trestněprávního hlediska, tak samotné používání pyrotechniky opravdu zločin není. Podle TZ jsou zločiny „*všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.*“¹⁵ Jestliže se odkloníme od přesné terminologie, která je v heslu obsažena, tak lze konstatovat, že používání pyrotechniky jako takové, není zločinem, avšak v některých případech může být trestným činem *Výtržnictví*.

2.3.6.2 „Pyro“ zločin je

Tvrzení, že „pyro“ zločin je, se může jevit v rozporu s předchozí podkapitolou. Faktem je, že samotným zapálením světlice, dýmovnice či jakéhokoliv jiného prostředku zábavné pyrotechniky na fotbalovém stadionu, se osoba ještě nemusí dopustit trestného činu. V některých případech však takové jednání může být kvalifikováno jako přečin *Výtržnictví* podle § 358 trestního zákoníku. Skutková podstata uvedeného trestného činu v prvním odstavci totiž zní: „*Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, **anebo hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.***“¹⁶ Zvrat ovšem nastane v případě, kdy např. zapálená světlice způsobí mohutný požár, nebo když odpálená rachejtle někoho zasáhne a způsobí mu zranění, či dokonce smrt. V takových případech již „pyro“ zločin je. O tom, že „pyro“ zločin opravdu je, je možné se přesvědčit na následujících případech ze zahraničí, kde zapálená světlice zabíjela.

¹⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

- **Itálie – 28. října 1979**

Při derby římských fotbalových klubů AS – Lazio odpálil fanoušek domácího týmu světlici, která přeletěla do sektoru hostů. Světlice zasáhla do obličeje jednoho z fanoušků hostujícího celku, který na následky zranění zemřel.

- **Argentina – 3. srpna 1983**

Při derby fotbalových týmů z hlavního města Boca Juniors – Racing Buenos Aires byl do krku zasažen světlicí šestadvacetiletý fanoušek hostí, který způsobeným zraněním podlehl.

- **Španělsko - 15. března 1992**

Třináctiletý fanoušek zemřel v náruči svého otce na tribuně fotbalového stadionu Estadio de Sarría při fotbalovém utkání Espanyol Barcelona – Cádiz poté, co byl do hrudi zasažen odpálenou světlicí.

- **Bolívie - 22. února 2013**

Ve fotbalovém utkání týmů San José - Corinthians São Paulo odpálil 17 letý fanoušek brazilského týmu světlici, která zasáhla do oka o tři roky mladšího příznivce bolivijského celku. Následkům svého zranění podlehl.¹⁷

Na nebezpečnost používání pyrotechnických prostředků na fotbalových stadionech dále poukáží výčtem několika incidentů, ke kterým došlo v roce 2019 v ČR při fotbalových utkáních v rámci Fortuna ligy, tedy 1. české fotbalové ligy.

- Dne 09. 03. 2019 při fotbalovém utkání mezi celky AC Sparta Praha – FC Viktora Plzeň byla v obličeji vážně zraněna jedna z fanynek domácího celku poté, co ji zasáhl dělobuch vhozený ze sektoru hostujících fanoušků.

- Dne 19. 05. 2019 během utkání AC Sparta Praha – FK Jablonec byl v sektoru domácích vlajkonošů odpálen značně účinný dělobuch, jehož sílu

¹⁷ HRABĚ, Stanislav. Pyrotechnika je zločin! Už zabíjela. In: *Tyden.cz* [online]. 2. srpna 2019, 13:30 SEČ. © 2006 [cit. 8.1.2021]. Dostupné z: [Pyrotechnika je zločin! Už zabíjela | Týden.cz \(tyden.cz\)](https://www.tyden.cz/tyden.cz)

dokazují dvě vytržené sedačky. Odpálením dělobuchu zároveň došlo k ohrožení nejbližší stojících osob.

- Dne 28. 07. 2019 v průběhu utkání mezi celky SK Slavia Praha – SK Sigma Olomouc došlo k odpálení pyrotechniky v sektoru domácích fanoušků a následnému vhazování zapálených světlic mezi hostující fanoušky. Reakcí na tento incident bylo celkové uzavření tribun na další domácí utkání SK Slavia Praha.¹⁸

Obrázek č. 1 - Slávistické pyro na tribuně Sever v derby proti Spartě

Zdroj: www.idnes.cz

Zákaz používání pyrotechnických prostředků na sportovních stadionech je v současné době upraven pouze v návštěvních řádech sportovních klubů. V době tvorby této práce byl ovšem v legislativním procesu vládní návrh změny zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, jehož novelizace spočívá v doplnění skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku podle § 5 tohoto zákona právě o používání pyrotechnických prostředků v souvislosti se

¹⁸ SCHOŘ, Jakub, Pavel, Rusňák. *Zpráva za problematiku diváckého násilí za rok 2019*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 29. ledna 2020. Č. j. PPR-354-187/ČJ-2019-990320, str. 9 – 10.

sportovním utkáním, a to takto: „**Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že vnese na organizované sportovní utkání pyrotechnický výrobek nebo v místě takového utkání, cestou na takové utkání anebo cestou zpět z takového utkání pyrotechnický výrobek použije.**“¹⁹

Tato nově navrhovaná právní úprava tedy explicitně zakazuje používání pyrotechnických prostředků jak při samotném sportovním utkání uvnitř stadionu, tak i při cestě na sportovní utkání a při návratu z něj. Navrhovaná výše pokuty při spáchání uvedeného přestupku je s ohledem na závažnost takového jednání a jeho možným následkům na zdraví nebo majetku od 10 000 Kč do 50 000 Kč. Při opakovaném spáchání přestupku je navrhovaná pokuta v rozmezí od 10 000 Kč do 100 000 Kč. Zároveň je vzhledem k povaze přestupku navrhováno uložení omezujícího opatření spočívajícího v zákazu vstupu na sportovní stadion.²⁰

2.4 Historie diváckého násilí

Kořeny diváckého násilí sahají do hluboké historie. První zmínky o tomto jevu jsou datovány do 12. stol., tedy do doby, kdy v Anglii hra připomínající současnou podobu fotbalu, vznikla. Podstata hry byla již tehdy stejná, a to dopravit míč do branky soupeře. Co se týče pravidel hry, tak ta prakticky žádná neexistovala. Proti sobě nastupovaly týmy v počtu 10, 15, 50 nebo dokonce 200 hráčů na každé straně, které vedly urputný boj o míč bez jakýkoliv pravidel. Z důvodu obrovského počtu aktérů hry a absence pravidel docházelo k častým násilnostem jak mezi samotnými hráči, tak i mezi diváky.²¹ Oficiálně první historicky doložitelný záznam o přímém diváckém násilí však nalezneme v 80. letech 19. stol. V roce 1885, po přátelském fotbalovém utkání mezi anglickými kluby Preston North End a Aston Villa, který skončil jednoznačným vítězstvím domácího celku v poměru 5:0, na sebe fanoušci obou týmů zaútočili kameny, palicemi, pěstmi a kopanci. Řádění fanoušků se dokonce nevyhnulo ani samotným fotbalistům. Jeden z hráčů Prestonu byl zbitý tak, že ztratil vědomí. Tento incident neunikl pozornosti médií a v jednom z novinových článků byli

¹⁹ Psp.cz: Sněmovní tisk 670/0 Novela z. o odpovědnosti za přestupky [online]. [cit. 16.10.2021]. Dostupné z: [Sněmovní tisk 670/0 \(psp.cz\)](#)

²⁰ Psp.cz: Sněmovní tisk 670/0 Novela z. o odpovědnosti za přestupky [online]. [cit. 16.10.2021]. Dostupné z: [Sněmovní tisk 670/0 \(psp.cz\)](#)

²¹ OLIVOVÁ, Věra. *Lidé a hry: Historická geneze sportu*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1979. str. 246 - 247.

řádící fanoušci označeni jako kvílící výtržníci – „*howling roughs*“. O rok později o sobě dali takovýmto negativním způsobem fanoušci Prestonu opět vědět. Tentokrát se jednalo o incident mimo fotbalový stadion a šlo údajně o první případ diváckého násilí mimo sportoviště. Místem útoku fanoušků Prestonu, jehož obětí se stali fanoušci Queen's Parku, byly prostory železniční stanice.²²

2.4.1 Vývoj diváckého násilí v Anglii

Zásadní přelom problematiky diváckého násilí nastal v 60. letech 20. stol. Do této doby šlo spíše o spontánní neorganizované násilí jednotlivců. Od uvedeného období se na anglických fotbalových stadionech začaly u fotbalových chuligánů objevovat znaky organizovanosti. Postupem času tak začaly vznikat první organizované skupiny těchto násilníků, které se zaměřovaly na fyzické násilí a jejichž cílovou skupinou byli fanoušci týmu soupeře.²³

V letech sedmdesátých se divácké násilí v Anglii projevovalo již naplno. Násilí na fotbalových stadionech bylo tak rozšířené, že byla přijímána nová bezpečnostní opatření, a to jak na stadionech, tak i mimo ně. Fotbaloví chuligáni již nebyly pod policejním dohledem pouze na stadionu, ale byli doprovázeni policejními složkami při cestě na zápas i ze zápasu. To jim však nebránilo tomu, aby v páchání násilností pokračovali téměř v každém ligovém kole.²⁴

Léta osmdesátá přinesla vyvrcholení diváckého násilí v Anglii. V reakci na stále se zpříšňující opatření při vstupu na fotbalové stadiony, ale i opatření komplexní, zajišťovaná v souvislosti s konáním fotbalového utkání, změnili někteří fotbaloví chuligáni svoji strategii. Na zápasy přestali nosit klubové barvy, aby si zajistili určitou míru anonymity, s cílem uniknout pozornosti police a snadné infiltrace do rivalitní chuligánské skupiny. Reakce policie na sebe ovšem nenechala dlouho čekat. Monitorováním členů organizovaných chuligánských

²² INGLE, Sean, Mark HODGKINSON. When did football hooliganism start? In: *theguardian.com* [online]. 13. prosince 2001, 17:03 SEČ. © 2021 [cit. 11.1.2021]. Dostupné z: [When did football hooliganism start? | Football | The Guardian](#)

²³ MAREŠ, Miroslav, Josef, SMOLÍK a Marek SUCHÁNEK. *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3, str. 45 – 49.

²⁴ MAREŠ, Miroslav, Josef, SMOLÍK a Marek SUCHÁNEK. *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3, str. 50.

skupin, mj. pronikáním tajných policistů do jejich prostředí, začala policie shromažďovat informace o jejich aktivitách.²⁵

2.4.2 Vývoj diváckého násilí v České republice

První závažný incident, který vedl k zaměření zvýšené pozornosti na problematiku diváckého násilí v ČR, resp. Československu, se odehrál v červnu roku 1985 v bývalém Československu. Fanoušci fotbalové Sparty, kteří cestovali rychlíkem do Banské Bystrice podporovat svůj klub při soutěžním utkání, vlak zdemolovali, čímž způsobili škodu přes půl milionu korun. Svým agresivním chováním rovněž ohrožovali ostatní nezúčastněné spolucestující a dokonce vystavili smrti průvodčí, kterou v plné rychlosti téměř celou vystrčili z okna vlaku. Naštěstí se tento incident nakonec obešel bez ztrát na lidských životech. Příběh byl inspirací pro ztvárnění sportovně dramatického filmu *Proč?*, režiséra Karla Smyczka.

Obrázek č. 2 – obrazová ukázka z filmu *Proč?*

Zdroj: www.csfd.cz

²⁵ MAREŠ, Miroslav, Josef, SMOLÍK a Marek SUCHÁNEK. *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3, str. 52 – 55.

V dalších letech postupně začaly vznikat více či méně organizované skupiny fanoušků – chuligánů, a to při tehdy největších fotbalových klubech, jako byly Sparta Praha, Baník Ostrava a Slovan Bratislava. V druhé polovině devadesátých let vznikly postupně při několika klubech soudržné chuligánské gangy, které již měly stabilní názvy. Tyto gangy se i v současnosti považují za součást chuligánské scény a pravidelně se účastní fotbalových zápasů i bitek. V současné době mají největší základnu členů hooligans fotbalové kluby AC Sparta Praha, SK Slavia Praha, FC Baník Ostrava, Bohemians Praha 1905, FC Zbrojovka Brno a Slezský FC Opava.²⁶

2.4.2.1 Postřeh z roku 1936

„Kde začíná pendrek, tam končí sport.“

Tímto krátkým, ale výstižným heslem, se kterým se i v současné době plně ztotožňuji, oslovil v roce 1936 jeden fanoušek fotbalové pražské Slavie a zároveň čtenář deníku Večerní České slovo jeho redakci, s cílem dostat do povědomí veřejnosti tehdy aktuální problematiku fotbalových výtržníků.

Autor v článku poukazuje na eskalaci nutnosti zakročování policie nebo četnictva při fotbalových zápasech, s tím, že případy, kdy policie musí napravovat pendrek, to, co pokazí přílišný klubový fanatismus, se rozmnožily v Praze i na venkově. Rovněž upozorňuje na případy, kdy samotní hráči musí na vlastní fandy volat policii z obavy, aby jim ústředí za eventuální výtržnosti nezavřelo hřiště. K tomu dále autor článku dodal jednu vlastní zkušenost: *„Četl jsem před týdnem v soudní síni, že nějaký hráč byl odsouzen nejen pro ublížení na těle protihráči do vězení, ale zároveň mu bylo zakázáno kopat. Ať se tedy také horkokrevným fandům, dopustí-li se veřejného násilí, policejné zakáže návštěva hřiště. Jméno takového poškozovatele footballu, nechť je veřejně pro výstrahu oznámeno ve všech novinách.“²⁷*

²⁶ Odbor bezpečnostní politiky ministerstva vnitra. Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí. *Policista* [online]. 2008, roč. 14, č. 11., příloha časopisu. [cit. 11.1.2021]. ISSN 1211–7943. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/2008-11-priloha-mala-pdf.aspx>

²⁷ J., K. Kde začíná pendrek, tam končí sport. *Večerní České slovo*. 1936.

2.5 Legislativa a právní rámec diváckého násilí

V problematice diváckého násilí existuje v České republice široké spektrum zákonů, právních norem a dalších podzákoných právních předpisů, jimiž se klíčové subjekty zainteresované do tohoto fenoménu řídí. Speciální zákonná úprava diváckého násilí však v českém právním řádu absentuje. V této podkapitole uvedu nejdůležitější zákony a další podzákoné normy, které se problematiky diváckého násilí dotýkají. V žádném případě není jejich výčet úplný. Demonstrativní výčet nejdůležitějších z nich je tedy následující:

- **zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky**
- **zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník** - je nástrojem umožňujícím postihování jednotlivých negativních jevů v trestněprávní rovině, ve zvláštní části zákona jsou vymezeny jednotlivé trestné činy
- **zák. č. 141/1961 Sb., trestní řád** – účelem trestního řádu je upravit postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni
- **zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích** – je zákon, který upravuje některé přestupky vyskytující se na různých úsecích veřejné správy, včetně druhu a výše správních trestů, které lze za jejich spáchání uložit
- **zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich** – je zákon, který mj. upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání
- **zák. č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu** – je základním předpisem vymezujícím povinnosti při pořádání sportovních podniků a ukládajícím sankce za jejich porušení

- **zák. č. 128/2000 Sb., o obcích** – podle kterého mj. může obec na základě zákona a v jeho mezích vydávat obecně závazné vyhlášky a nařízení obce
- **zák. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím**
- **Pokyn policejního prezidenta č. 191/2016 Sb., o diváckém násilí**
- **ZPPP č. 94/2010 Sb., o činnosti na úseku extremismu, sekt a diváckého násilí**
- **ZPPP č. 180/2012 Sb., o plnění základních úkolů služby pořádkové policie**
- **ZPPP č. 130/2020 Sb., o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti**

3 Typologie fotbalových návštěvníků

Nelze se ztotožnit s tvrzením, že každý návštěvník fotbalového utkání je fotbalovým fanouškem. Přestože se slovní spojení „fotbalový fanoušek“ vyskytuje v tomto směru nejčastěji, je zapotřebí zdůraznit, že se jedná pouze o jeden typ fotbalového návštěvníka. Smolík rozděluje typy fotbalových návštěvníků podle toho, jaký mají vztah k fotbalu jako takovému, následovně:

- Fotbaloví diváci,
- Fotbaloví fanoušci,
- Fotbaloví ultras,
- Fotbaloví chuligáni.²⁸

Podle Smolíka jsou v hledištích fotbalových stadionů v procentuálním podílu nejvíce zastoupeni fotbaloví ultras (38,5 %), druhou nejčastější skupinou jsou fotbaloví fanoušci (25,9 %), na třetím místě jsou fotbaloví chuligáni (19,3 %), a skupina s nejnižším počtem procentuálního zastoupení jsou fotbaloví diváci (5,2 %). Zbývající část tvoří návštěvníci fotbalových stadionů, které nelze zařadit do žádné z výše uvedených kategorií.²⁹

3.1 Fotbaloví diváci

Typickým znakem fotbalového diváka je skutečnost, že neprojevuje přízeň ke konkrétnímu fotbalovému klubu. Fotbalový divák miluje fotbal jako hru a jde mu především o požitek z kvalitně předvedené hry, nikoli o výsledek. Fotbalového diváka lze na stadionu rozpoznat tím, že nenosí žádné šály, dresy či jiné symboly, které by naznačovaly jeho příslušnost k určitému klubu. V průběhu fotbalového utkání rovněž výrazně neprojevuje své emoce. Z hlediska rizikovosti je jedná o nejméně rizikového fotbalového návštěvníka.

²⁸ SMOLÍK, Josef. *Fotbalové chuligánství: Historie, teorie a politizace fenoménu*. 1. vyd. Karlovy Vary: Plachý Zdeněk, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7, str. 16-20.

²⁹ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-7372-8, str. 164.

3.2 Fotbaloví fanoušci

Fotbalový fanoušek je fanouškem v pravém slova smyslu. Na rozdíl od fotbalového diváka se již projevuje přízní k určitému klubu. Formy tohoto projevu jsou různé. Tak např. nosí vlajky, dresy, šály či jiné oděvní součástky v barvách „svého“ klubu, čímž je zároveň velice snadno rozpoznatelné, ke kterému klubu svou přízeň projevuje. Další takovou formou jsou různé verbální projevy, jako je skandování všelijakých hesel podporujících „svůj“ klub, zpívání chorálů, klubových hymen, projevy emocí při vstřelení či obdržení gólu. Fotbalový fanoušek navštěvuje fotbalová utkání za účelem aktivní podpory svého oblíbeného klubu, nikoli za účelem páchání výtržností a vyvolávání bitek s fanoušky rivalitního klubu. Nejedná se tedy rovněž o příliš rizikovou skupinu fotbalových návštěvníků. Díky jasně rozpoznatelné přízni k určitému fotbalovému klubu, se ovšem fotbalový fanoušek mnohdy stává cílem útoku fotbalových chuligánů rivalitních fotbalových klubů.

3.3 Fotbaloví ultras

Fotbaloví ultras jsou skalními fanoušky „svého“ klubu. Nesmí chybět na žádném domácím utkání a rovněž pořádají „výjezdy“ na utkání hraná na hřištích soupeře. Ultras jsou často nesprávně zaměňováni s fotbalovými chuligány. Pravdou ovšem je, že cílem fotbalových ultras není záměrné páchání výtržností či vyvolávání bitek, ale bouřlivá podpora svého klubu po celou dobu utkání. Jedná se o příznivce, kteří mají na stadionu své místo, kterým je prostor určený pro vlajkonoše. Typickým znakem pro ultras je výroba a realizace různých choreografií, fandění za pomocí bubnů, vlajek, amplionů, zpívání chorálů, klubových hymen a skandování různých hesel. Součástí zmíněných choreografií již ale mnohdy bývá používání zábavní pyrotechniky. Tím se již fotbaloví ultras stávají skupinou se zvýšenou mírou rizikovosti.

3.4 Fotbaloví chuligáni

Fotbaloví chuligáni, označování jako hooligans, jsou specifickou skupinou fotbalových návštěvníků. Jejich primárním cílem návštěvy fotbalového stadionu je páchání výtržností, ničení zařízení stadionu, vyvolávání konfliktů a následné bitky s příznivci rivalitních klubů, pořadateli, ale i případně zakročujícími policisty.

Hooligans mají své organizované skupiny, které pod nejrůznějšími názvy přísluší k určitému klubu. Typické pro hooligans je i fakt, že projevy jejich násilí a páchání výtržností se přesunulo i mimo fotbalové stadiony a také, že jsou iniciátory plánovaných bitek s chuligánskými tábory soupeřících mužstev. Na základě stručného popisu této skupiny fotbalových návštěvníků lze konstatovat, že fotbaloví chuligáni se vyznačují vysokou mírou rizikovosti.³⁰

Obrázek č. 3 – fotbaloví fanoušci

Zdroj: www.irozhlaz.cz/

³⁰ NIKL, Jaroslav. Kde se rodí divácké násilí. *České vězeňství*. 2009, roč. 18, č. 2, s. 20-22. ISSN 1213-9297.

Obrázek č. 4 – choreo fotbalových ultras s použitím pyrotechniky

Zdroj: www.fansceneeu.com

Obrázek č. 5 – bitka hooligans na předem domluveném místě

Zdroj: www.hooligans.cz

4 Prevence a represe

„Je lepší zločinu předcházet, než jej trestat.“

Cesare Beccaria

Otcem této myšlenky, která stála na počátku vzniku projektu prevence kriminality, je italský aristokrat a filosof Cesare Beccaria. Tato významná osobnost, která je považována za otce kriminologie, zdůraznila primární význam prevence kriminality již v 18. století ve svém díle *O zločinech a trestech*.

Prevence (preventivně výchovná činnost) a represe (donucení) jsou při realizaci systému boje s trestnou činností a porušováním veřejného pořádku základními metodami činnosti služby pořádkové policie České republiky. Při uplatňování těchto metod v praxi je patrná jejich souvztažnost a v mnoha případech se vzájemně prolínají. Z toho vyplývá, že řada represivních opatření má i preventivní účinek.³¹

4.1 Prevence

Prevence je nejdůležitějším směrem činnosti služby pořádkové policie v boji s trestnou činností. Cílem preventivní činnosti, která zahrnuje rozmanité sociální procesy, aktivity, opatření a individuální akty, je odstranit či oslabit faktory, které páchaní trestné činnosti vyvolávají či umožňují. Preventivní činnost by tedy měla formou nerepresivních prostředků tyto faktory v konečném důsledku zcela eliminovat. Preventivní činnost je z hlediska charakteru jejích opatření členěna na prevenci obecnou (generální) a prevenci speciální (individuální). Obecná preventivní činnost je v rámci její realizace velmi rozmanitá a je zaměřená na široké spektrum společnosti. Naproti tomu prevence speciální již spočívá v konkrétních aktivitách, procesech a opatřeních, v rámci jejichž uplatňování příslušné subjekty využívají konkrétní specifické metody a znalosti k naplnění jejího cíle, tj. k zamezení či eliminaci protiprávní činnosti. Na závěr tohoto odstavce je důležité zmínit, že preventivní činnost nemůže být obecně pouze předmětem činnosti služby pořádkové policie, ale je nezbytné,

³¹ MACEK, Pavel a kol. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. 2. uprav. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9, str. 47-49.

aby se na její realizaci podílela řada dalších subjektů státní správy, samosprávy a dalších institucí, včetně neziskového sektoru a podnikatelských subjektů.³² Kromě základního členění prevence na prevenci obecnou a speciální, ji lze dále podle různých hledisek členit následovně. Podle obsahového zaměření je prevence dělena na prevenci sociální, situační a viktimologickou; podle okruhu adresátů na prevenci primární, sekundární a terciální.

4.2 Represe

Ačkoliv jsou při zamezování či eliminaci páchaní protiprávní činnosti primárně uplatňovány metody preventivní, je v řadě případů, kdy se tyto metody minuly účinkem či jsou z jakéhokoliv důvodu nedostačující, nezbytná realizace státního donucení. V těchto případech se tedy jedná právě již o opatření represivní, která musí být na rozdíl o opatřeních preventivních striktně vymezena zákonem, neboť představují výrazné zásahy do práv a svobod občanů, tedy vždy jde o průlom do práv jedince, deklarovaných a garantovaných zákonem, zejména Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod.³³ Takové zásahy lze provést pouze *secundum et intra legem*, tedy pouze na základě zákona a v jeho mezích. Smyslem represe je tedy zabránit ohrožování či porušování zájmů chráněných zákonem, s cílem obnovit právní stav. Na trestní represi se kromě policie, jejíž činnost je zaměřena na odhalování, objasňování a vyšetřování kriminality, podílí i další složky systému trestní justice. Těmito složkami jsou státní zastupitelství v rámci činnosti v přípravném řízení, soudy při projednávání trestních věcí a rozhodování o vině a trestu a také např. Probační a mediační služba ČR při výkonu různých druhů uložených trestů a ochranných opatření a Vězeňská služba ČR při výkonu nepodmíněných trestů odnětí svobody. V podmínkách činnosti služby pořádkové policie jsou metody donucení uplatňovány především cestou realizace konkrétních represivních opatření či prostředků, které jsou rozděleny do dvou skupin. První takovou skupinou jsou opatření právního charakteru, druhá skupina představuje technické prostředky. Do kategorie opatření právního charakteru spadá zejména činnost podle

³² HABICH, Lukáš, Martin KLOUBEK a kol. *Činnost policejních služeb*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6, str. 37 – 40.

³³ FILÁK, Antonín. *Policejně bezpečnostní činnost a její hlavní organizačně taktické formy*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. ISBN 80-7251-135-1, str. 99-100.

trestního řádu a zákona o policii. Do skupiny technických prostředků v oblasti represe patří zejména donucovací prostředky a zbraň. Důležité je při používání těchto prostředků či opatření plné uplatnění principu legality, ale i dalších neopomenutelných principů, jako je zejména princip přiměřenosti a subsidiarity. Jiné členění donucení je z hlediska vlastního způsobu jeho použití, a to na donucení přímé a nepřímé. Přímé donucení zpravidla bezprostředně směřuje k zabránění dalšímu porušování právních norem a jeho typickým znakem je použití fyzického násilí, zejména ve formě použití donucovacích prostředků či zbraně. Naproti tomu význam donucení nepřímého nespočívá v bezprostředním zabránění porušování či ohrožování zájmů chráněných zákonem, ale jeho smyslem je uložení sankce za skutek, který byl již spáchán. Nepřímé donucení tedy následuje *ex post*, a v tomto smyslu tedy působí nepřímo.³⁴

4.3 Prevence a represe v souvislosti s bojem proti diváckému násilí

V souvislosti s bojem proti diváckému násilí jsou uplatňovány jak metody represivní, tak metody preventivní. K tomu jsou využívány následující základní přístupy:

- *Preventivně – sociální*, který je zaměřený na sociální a pedagogickou práci s diváky;
- *Bezpečnostně technický*, který sleduje využívání technických prostředků, jako jsou např. detektory, kamerové systémy, osobní prohlídky, apod.;
- *Bezpečnostně policejní*, při kterém již dochází k samotným bezprostředním zásahům proti diváckému násilí;
- *Právně – represivní*, který spočívá v užití právních norem k potrestání pachatelů diváckého násilí.³⁵

V případě metod preventivně – sociálních vydal Stálý výbor Rady Evropy v roce 2003 Doporučení č. 1/2003 o úloze sociálních a výchovných opatření

³⁴ MACEK, Pavel a kol. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. 2. uprav. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9, str. 55-57.

³⁵ SUCHÁNEK, Marek a Miroslav MAREŠ. Sociální prevence a pedagogické aktivity proti diváckému násilí: přehled situace v Německu a České republice. *Studia sportiva* [online]. 2013, roč. 7, č. 1, s. 111 – 112. [cit. 28.6.2021]. ISSN 2570-8783. Dostupné z: [Social Prevention And Pedagogic Activities Against Spectator Violence: Overview Of Situation In Germany And The Czech Republic | Suchánek | Studia sportiva \(muni.cz\)](#)

v prevenci násilí při sportovních utkáních. Toto Doporučení sleduje zejména následující aktivity: Přijmout preventivní sociální a výchovná opatření pro zlepšení práce s fanoušky; vytvořit zásady práce s fanoušky a rovněž pro ně založit informační centra; motivovat sportovní kluby k tomu, aby se svými fanoušky navazovaly užší vztahy, podporovaly zakládání oficiálních fanklubů a umožňovaly jim stát se nedílnou součástí života fotbalového celku; zvýšit povědomí klubů o úloze, kterou mohou hrát ve svém sociálním prostředí. Uvedené Doporučení Rady Evropy v roce 2006 shrnulo Ministerstvo vnitra ve vydané brožuře s názvem *„Prevence diváckého násilí při sportovních utkáních. Role místních a regionálních orgánů veřejné správy v prevenci násilí při sportovních utkáních.“*³⁶ V návaznosti nejen na zmiňované Doporučení Rady Evropy bylo v České republice zrealizováno několik fanouškovských projektů. Demonstrativně lze uvést následující. Junior Fan Cluby, jejichž cílem je, prostřednictvím zřizování kluboven pro dětské fanoušky, které mají sloužit jako centrum využívání volného času, ovlivňovat chování nejmladších fanoušků tak, aby bylo společensky akceptovatelné a zároveň působit na vytváření jejich hodnotového žebříčku, čímž mají být vychováváni k pozitivnímu diváctví. Dalším významným projektem je zřizování tzv. Fanambasád neboli Ambasád pro fanoušky. Tyto fanambasády plní poradní, informační a podpůrné služby pro fanoušky, kteří cestují za podporou svého klubu do zahraničí. Hlavním cílem fanambasád je zprostředkování komunikace mezi fanoušky, orgány státní správy a organizátory, čímž mohou být sníženy zdroje konfliktů a celkově diváckého násilí.³⁷ Dalším významným projektem v problematice diváckého násilí je bezpochyby projekt „Fandíme slušně“. Náplní projektu „Fandíme slušně“, který je zaměřený zejména na zvýšení právního povědomí mladých fanoušků a upozornění na rizika nežádoucího chování na stadionech, je organizování besed ve vybraných školách spojených s diskusemi s hráči a autogramiádou. V rámci tohoto projektu je cílové skupině rovněž představena činnost Integrovaného

³⁶ *Bezpečí na sportovních utkáních: Manuál pro fotbalové kluby* [online]. Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2008. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/dokumenty-nasili-bezpeci-na-sportovnich-utkanich-manual-pro-fotbalove-kluby-pdf.aspx>

³⁷ SMOLÍK, Josef. Sociální práce s cílovou skupinou fotbalových fanoušků. In: *Sociální práce jako životní pomoc* [online]. Ed. Pavel Mühlpachr. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 68 – 82. [cit. 7.7.2021]. ISBN 80-86633-62-4. Dostupné z: [\(PDF\) Sociální práce s cílovou skupinou fotbalových fanoušků \(researchgate.net\)](#)

záchranného systému při zajišťování bezpečnosti na fotbalových zápasech a také problematika organizace fotbalového utkání.³⁸

Přístup bezpečnostně technický, jak již ze samotného označení vyplývá, sleduje používání nejrůznějších technických prostředků k eliminaci diváckého násilí. Do této kategorie lze zároveň zahrnout i osobní prohlídky osob při vstupu na stadion. Do kategorie technických prostředků patří především kamerové systémy, díky kterým lze výtržníka porušujícího návštěvní řád stadionu odhalit a záznamy z kamerových systému lze rovněž použít i pro případné přestupkové či trestní řízení. Důležité je rovněž samotné technické řešení stadionu. V této oblasti je nezbytné vymezení vnějších hranic stadionu plotem tak, aby bylo zabráněno neoprávněnému vniknutí osob či vnesení nebezpečných předmětů a látek na stadion a zároveň musí být dostatečným způsobem uvnitř stadionu odděleny sektory pro skupiny soupeřících fanoušků. Problematika prohlídek fanoušků při vstupu na sportovní stadiony je velice diskutovaným tématem. Tyto prohlídky provádí členové pořadatelských služeb a jejich účelem je zajistit, aby osoby vstupující do útrob stadionu u sebe neměly předměty nebo látky, kterými by mohly ohrozit bezpečnost osob a majetku. Na zmiňovanou problematiku existují dva právní názory. Prvním z nich je ten, že nárok na prohlídku by měl pořadatel jen tehdy, pokud by na předem zakoupené vstupence byla povinnost podrobit se prohlídce výslovně uvedena. S tímto názorem ovšem nesouhlasí zástupce Ministerstva vnitra, který oponuje tím, že pořadatel může občana požádat, aby mu ukázal obsah tašky, když má podezření, že pronáší nebezpečný předmět. Druhý názor je takový, že osobní prohlídky může provádět jen policie, avšak otevření a následná prohlídka tašky není osobní prohlídkou v pravém slova smyslu.³⁹ Při prohlídkách fanoušků mohou být zároveň používány další technické prostředky, jako jsou např. detektory kovů, kterými mohou být odhaleny především pronášené zbraně, apod.

³⁸ SUCHÁNEK, Marek a Miroslav MAREŠ. Sociální prevence a pedagogické aktivity proti diváckému násilí: přehled situace v Německu a České republice. *Studia sportiva* [online]. 2013, roč. 7, č. 1, s. 115 – 116. [cit. 7.7.2021]. ISSN 2570-8783. Dostupné z: [Social Prevention And Pedagogic Activities Against Spectator Violence: Overview Of Situation In Germany And The Czech Republic | Suchánek | Studia sportiva \(muni.cz\)](#)

³⁹ GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 5. akt. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-423-7, str. 336-337.

Přístup bezpečnostně policejní spočívá v bezprostředních zásazích proti pachatelům diváckého násilí. K takovým zásahům dochází nejčastěji pořádkovými jednotkami pod jednotným velením, ale výjimkou nejsou ani zásahy policistů jako jednotlivců. Zákon o policii dává policistům poměrně široké pravomoci k zásahům do práv a zájmů občanů, což je nutná podmínka k tomu, aby mohli účelně plnit úkoly, které pro ně vyplývají ze zákona. K účelnému a efektivnímu splnění služebního zákroku, kterým se rozumí zásah, případně opatření proti určité osobě, která se dopouští protiprávního jednání, je nutné zvolit odpovídající taktiku. Při volbě taktiky zákroku se musí policista řídit základními kritérii, kterými jsou význam chráněného zájmu, který je narušen nebo ohrožen protiprávním jednáním; místo a čas a další okolnosti páčání trestné nebo jiné protiprávní činnosti; způsob a charakter protiprávního jednání a osoba pachatele protiprávního jednání. Před samotným započítím zákroku musí policista co nejrychleji vyhodnotit situaci, zejména přihlídnout k tomu, zda bude zakročovat proti jedné či více osobám. Pokud dochází k protiprávnímu jednání více osobami, je nutné hlavní aktéry oddělit od ostatních. K úspěšnému provedení a dokončení zákroku jsou policisté v souladu se zákonem oprávněni použít donucovací prostředky a v krajním případě služební zbraň. Při jejich použití musí být opět plně naplněna především zásada legality, přiměřenosti a subsidiarity.⁴⁰

Smyslem přístupu právně – represivního je již samotné potrestání pachatelů diváckého násilí podle příslušných právních norem. Jedná se především o sankce podle zákona č. 251/2016 Sb. o přestupcích a trestní sankce podle trestního zákoníku. Účelem trestu je ochrana společnosti před pachateli trestných činů; zabránit odsouzenému pachateli v dalším páčání trestných činů; vychovat pachatele k tomu, aby vedl řádný život a výchovně působit i na ostatní členy společnosti. Z taxativně vyjmenovaných trestů v trestním zákoníku, které mohou být pachateli diváckého násilí soudem za trestné činy uloženy, je nutné zmínit trest *zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce*. Jedná se o alternativní trest, který s účinností od 1. 1.

⁴⁰ MACEK, Pavel a kol. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. Praha: POLICE HISTORY, 2003. ISBN 80-86477-16-9, str. 55-67.

2010 zavedl nový trestní zákoník a jeho uložení a realizace má zabránit pachatelům – problémovým fanouškům, stejně jako dalším pachatelům, kteří se dopustili úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou určité akce (sportovní, kulturní, společenské, apod.), aby se zdržovali v místě konání těchto a obdobných akcí. Tento trest je možné uložit až na dobu deseti let. Samostatně může být předmětný trest uložen v případě, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu a osobě pachatele a jeho poměrům není uložení jiného trestu třeba. Odsouzený, kterému byl trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce soudem uložen, je povinen spolupracovat s probačním úředníkem. Jestliže to probační úředník vzhledem ke konkrétním okolnostem, jakož i k osobě odsouzeného považuje za potřebné, je odsouzený povinen dostavovat se v době, která bezprostředně souvisí s konáním zakázané akce k určenému útvaru Policie České republiky.⁴¹

⁴¹ NOVOTNÝ, František a kol. *Trestní právo hmotné*. 4. akt. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-651-4, str. 269.

5 Orgány podílející se na zajišťování bezpečnosti při fotbalových utkáních

K účinné eliminaci projevů diváckého násilí je vyžadována úzká spolupráce všech orgánů, které se jakýmkoliv způsobem v této problematice angažují. Veřejný sektor zastupují především Ministerstvo vnitra České republiky, Policie České republiky, Obecní policie a Svaz měst a obcí České republiky. Subjekty, které organizují fotbal a fotbalové soutěže v ČR jsou Fotbalová asociace České republiky a Ligová fotbalová asociace. Civilní sektor poté zastupují samotné fotbalové kluby a pořadatelské služby, případně soukromé bezpečnostní služby (dále jen SBS).

5.1 Fotbalová asociace České republiky (FAČR)

FAČR je orgán, který v ČR organizuje nižší fotbalové soutěže. Do kompetence FAČR spadá i Česká fotbalová reprezentace a futsal. Jedním z hlavních úkolů FAČR je vedení svých členů, jakož i dalších osob, které svým právním jednáním působí na fotbalové prostředí, k tomu, aby v tomto prostředí dodržovali právní řád ČR a předpisy FAČR. K problematice diváckého násilí se FAČR nepřímo vyjadřuje v Disciplinárním řádu FAČR, a to především v ust.:

§ 65 - Porušení povinnosti pořadajícího klubu,

§ 66 - Nesportovní chování fanoušků a jiných osob,

§ 67 - Zákaz náboženské, ideologické a politické propagandy a

§ 67a - Zákaz projevů hanobící příslušnost k rase nebo etnickému původu, barvu pleti, sexuální orientaci, národnost, náboženství či politickou příslušnost

V souladu s tímto disciplinárním řádem rozhoduje disciplinární komise FAČR o proviněních, souvisejících s přípravou a organizací fotbalových soutěží. Tak může disciplinární komise uložit fotbalovým klubům, které při přípravě a organizaci fotbalového utkání porušili Disciplinární řád FAČR následující tresty:

- důtka;
- peněžitá pokuta;

- vyloučení z FAČR;
- vrácení dotace;
- zákaz přijímání dotací;
- zákaz přestupů a hostování;
- odehrání utkání bez přítomnosti diváků;
- uzavření stadionu;
- kontumace utkání;
- odebrání soutěžních bodů;
- vyloučení družstva ze soutěže;
- zákaz výkonu funkce.⁴²

5.2 Ligová Fotbalová asociace (LFA)

LFA je subjektem odpovědným za organizaci, řízení a zabezpečení soutěží I. a II. fotbalové ligy a Juniorské fotbalové ligy. Jedná se o zájmové sdružení právnických osob, které bylo založeno profesionálními fotbalovými kluby v roce 2011. Úkoly, vize i náplň své činnosti LFA je srovnatelný s FAČR. Liší se pouze úrovní soutěží, ve kterých tyto jednotlivé subjekty působí. Stejně jako FAČR se LFA k diváckému násilí nepřímou vyjadřuje ve svém disciplinárním řádu, a to Disciplinárním řádu LFA, který je obdobou Disciplinárního řádu FAČR. [tímto odkazují na podkapitolu Fotbalová asociace České republiky (FAČR)]⁴³

5.3 Fotbalové kluby

Fotbalový klub, jakožto organizátor a pořadatel fotbalového utkání na svém stadionu, je povinen při utkání a v souvislosti s ním zajistit bezpečnost hráčů, rozhodčích, delegovaných orgánů a pořádek v prostoru stadionu. Za tímto účelem zajišťuje pro konání fotbalového utkání pořadatelskou službu. Hlavním pořadatelem je fyzická osoba, člen FAČR, která je spolu s organizátorem utkání odpovědná za splnění technických a pořádkových povinností organizátora utkání. Pořádkovými povinnostmi organizátora utkání jsou především neumožnit

⁴² DISCIPLINÁRNÍ ŘÁD FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY: *Disciplinární řád FAČR – edice 2020-2021* [online]. Výkonný výbor FAČR, 2020. [cit. 16.1.2021]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/document/download/83609>

⁴³ *Lfafotbal.cz: Ligová fotbalová asociace* [online]. © 2019 [cit. 16.1.2021]. Dostupné z: [Ligová fotbalová asociace \(Lfafotbal.cz\)](http://Lfafotbal.cz)

přístup do prostoru stadionu osobám podnapilým, ozbrojeným či osobám vnášejícím předměty, kterými by mohly ohrozit život nebo zdraví ostatních účastníků utkání, dále zabezpečit zákaz vstupu do ohraničeného prostoru hřiště všem osobám vyjma rozhodčích a příslušníků družstva, členů pořadatelské služby, příslušníků policie či pořádkových služeb, podavačů míčů, fotoreportérů, rozhlasových, televizních a filmových pracovníků na základě povolení organizátora utkání. Fotbalový klub dále odpovídá za to, že na hřiště nebudou vhazovány žádné předměty a že v hledišti nebude docházet k výtržnostem, rvačkám či k verbálním projevům hanobícím příslušnost k rase, národu, etniku či k jiným projevům porušování občanského soužití.⁴⁴

5.4 Pořadatelské služby

Pořadatelské služby plní prvotní roli v případě ohrožení bezpečnosti osob či narušení veřejného pořádku přímo na fotbalovém stadionu. Nebylo tomu tak však vždy. Do roku 2009 tuto roli zároveň plnila i PČR. Policie tak mnohdy suplovala činnost pořadatelských služeb, což začalo být postupem času kritizováno. Novela zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu (dále jen zákon o podpoře sportu), která byla schválena v roce 2009, přinesla v tomto ohledu revoluci. Podle tohoto zákona je vlastník sportovního zařízení povinen přijmout potřebná opatření pro zajištění bezpečnosti osob a majetku ve sportovním zařízení. Jestliže nastane situace, že bezpečnost osob nebo majetku ve sportovním zařízení bude ohrožena závažným způsobem a přes veškerá opatření učiněná vlastníkem nebo provozovatelem nedojde k obnovení pokojného stavu, jsou vlastník a provozovatel povinni dát podnět k přerušení nebo k ukončení probíhajícího sportovního utkání a bez zbytečného odkladu požádat o spolupráci PČR.⁴⁵

V ČR neexistuje zákon, který by upravoval činnost pořadatelských služeb. Pořadatelské služby se řídí např. Soutěžním řádem FAČR, který mj. stanoví, že pořadatelská služba je složena z fyzických osob, které jsou starší 18 let. Tyto

⁴⁴ SOUTĚŽNÍ ŘÁD FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY: *Soutěžní řád FAČR – edice 2020 - 2021* [online]. Výkonný výbor FAČR, 2020. [cit. 17.1.2021]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/document/download/78271>

⁴⁵ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu v posledním znění

osoby jsou o svých právech a povinnostech v průběhu výkonu pořadatelské služby poučeny hlavním pořadatelem. Členové pořadatelské služby jsou povinni být označeni výrazným a nezaměnitelným způsobem. Tím může být např. reflexní vesta oranžové barvy s nápisem „POŘADATEL“, „HLAVNÍ POŘADATEL“, atp. V praxi není v těchto případech s problematikou zaměnitelnosti zásadních problémů. Organizátor fotbalového utkání, kterým je vždy fotbalový klub, je oprávněn k výkonu pořadatelské služby najmout soukromou bezpečnostní agenturu. Pořadatelská služba vykonávaná takovýmto způsobem se řídí smluvním vztahem mezi organizátorem fotbalového utkání a SBS. V těchto případech, tedy když organizátor k výkonu pořadatelské služby, najme soukromou bezpečnostní agenturu, dochází poměrně často k záměně členů SBS s příslušníky pořádkových jednotek PČR, či příslušníky pořádkové jednotky městské policie, což je možné dokázat na následujících obrázcích.

Obrázek č. 6 – Pořádková jednotka PČR

Zdroj: www.dynamocb.cz

Obrázek č. 7 – Pořádková jednotka městské policie

Zdroj: www.mp-olomouc.cz

Obrázek č. 8 – Soukromá bezpečnostní agentura

Zdroj: www.bezpecnostni-agentura-siaa.cz

Mezi základní povinnosti pořadatelské služby patří:

- vpouštění diváků na stadiony a dohled nad nimi
- prohlídka stadionu před zápasem a po něm
- poskytnutí všech informací divákům ohledně organizace, infrastruktury a záchranných služeb
- provádění kontroly příchozích diváků
- zabránění vstupu veřejnosti do zakázaných prostor
- pomoc divákům při hladkém a snadném vstupu na stadion a při odchodu z něj
- poskytnutí všech relevantních informací týkajících se diváků, kteří mohou narušovat pořádek, PČR
- provádění všech nezbytných opatření a vyčerpání všech existujících oprávnění před zásahem PČR
- předcházení všem situacím, které by mohly ohrozit veřejný pořádek⁴⁶

Oproti PČR mají pořadatelé pro řešení projevů diváckého násilí a k udržení pořádku a bezpečnosti na stadionu omezená oprávnění. Taková oprávnění, kterými pořadatelské služby disponují, jsou stanovena především v návštěvním řádu, který rovněž obsahuje pravidla chování fanoušků na fotbalovém stadionu a důsledky porušení těchto pravidel. Tak je pořadatelská služba např. oprávněna vyvést fanouška z fotbalového stadionu v případě, že způsobem uvedeným v návštěvním řádu takový řád porušuje. Na mnohé však návštěvní řády nepamatují a právě v těchto případech je nutné použít pravidla, která jsou obsažena v obecnějších normách. Pořadatelské služby tak mají v případě přistižení osoby při spáchání trestného činu nebo bezprostředně poté, je-li to nezbytné k zjištění její totožnosti, zamezení jejího útěku nebo zajištění důkazů, možnost využít oprávnění dle § 76 odst. 2. trestního řádu, tedy takovou osobu omezit na osobní svobodě. Podmínkou stanovenou trestním řádem v případě využití tohoto oprávnění je, že osoba takto omezená na osobní svobodě, musí být neprodleně předána policejnímu orgánu nebo mu alespoň její

⁴⁶ *Bezpečí na sportovních utkáních: Manuál pro fotbalové kluby* [online]. Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2008. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/dokumenty-nasili-bezpeci-na-sportovnich-utkanich-manual-pro-fotbalove-kluby-pdf.aspx>

omezení musí být neprodleně oznámeno. Dalšími instituty, které jsou pořadatelské služby v případě porušování zákonných norem na fotbalovém stadionu oprávněny využít, jsou nutná obrana podle § 29 TZ a krajní nouze podle § 28 TZ.⁴⁷

5.5 Ministerstvo vnitra České republiky (MV ČR)

Hlavním gestorem problematiky diváckého násilí je Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky. MV ČR je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci. Ve vztahu k diváckému násilí tedy pro veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu.⁴⁸ Ve spolupráci s ostatními subjekty, které jsou na této problematice zainteresovány, je hlavní činností MV ČR hledání co nejuspokojivějších řešení k jejímu potírání. Postupně jsou tak realizována mnohá metodická opatření, vydávána různá doporučení, manuály a dohody, jejímž cílem je divácké násilí v co nejvyšší míře eliminovat. Ve vztahu k řešení problematiky diváckého násilí Odboru bezpečnostní politiky MV ČR, lze poukázat především na následující činnost.

V roce 2017 byla mezi FAČR, LFA a PČR uzavřena ***Dohoda o spolupráci k zajišťování bezpečnosti a pořádku při fotbalových utkáních***. Dohoda byla uzavřena na základě společných cílů stran dohody, kterými jsou především pokračování v posilování ochrany a bezpečnosti na fotbalových utkáních nebo turnajích se všemi souvisejícími aspekty a maximální zvýšení účinnosti vzájemné spolupráce. Předmětem dohody je vymezení některých zásad a spolupráce při konání fotbalových utkání a dále stanovení konkrétní formy spolupráce a výměny informací mezi PČR, FAČR a fotbalovými kluby. Předmětem dohody jsou rovněž zásady společné mediální politiky. Přílohou této dohody je vzor místního ujednání, vzor vyhodnocení účinnosti místního ujednání a vzor karty delegáta.⁴⁹ Dalším významným dokumentem vydaným MV ČR

⁴⁷ *Bezpečí na sportovních utkáních: Manuál pro fotbalové kluby* [online]. Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2008. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/dokumenty-nasili-bezpeci-na-sportovnich-utkanich-manual-pro-fotbalove-kluby-pdf.aspx>

⁴⁸ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky v posledním znění

⁴⁹ *Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních* [online]. 2017. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <http://facr.fotbal.cz/document/download/35719>

k účinnému řešení problematiky diváckého násilí je manuál určený fotbalovým klubům.

V roce 2015 byl Odborem bezpečnostní politiky MV ČR vydán dokument ***Manuál pro fotbalové kluby – právní aspekty bezpečnosti na stadionech v souvislosti s řešením diváckého násilí***. Cílem manuálu je inspirovat fotbalové kluby, aby se řídily radami, které jsou v něm obsaženy, čímž by lépe dostály svým závazkům, souvisejícím s pořádáním fotbalových utkání, a tím by fotbalovým fanouškům zajistily vyšší míru bezpečnosti při jejich pobytu na fotbalovém stadionu. Obsah manuálu je zaměřen především na doporučení pro pořadatelské služby, vymezení oprávnění, kterými v boji proti diváckému násilí disponují a v neposlední řadě na jejich práva a povinnosti. Dokument navazuje na manuál z roku 2008, který také obsahuje požadavky na minimální bezpečnostní standardy infrastruktury fotbalových stadionů a doporučení preventivních aktivit fotbalových klubů.⁵⁰

Zprávou o situaci v oblasti diváckého násilí, dopadu koncepce v praxi a návrzích dalších opatření bylo ze strany Odboru bezpečnostní politiky MV ČR v roce 2010 upozorněno zejména na požadavky na změnu tehdejší koncepce. Ve zprávě je příkladem zmíněna problematika nedůslednosti a nedostatečného počtu pořadatelů při fotbalových utkáních z roku 2009 mezi fotbalovými kluby 1. FC Brno – FC Baník Ostrava a Sigma Olomouc – AC Sparta Praha. V případě prvně uvedeného fotbalového utkání došlo k tomu, že příznivci Baníku Ostrava vnikli před zahájením zápasu na hrací plochu, kde fyzicky napadli pořadatele. Následným vyšetřováním incidentu bylo zjištěno, že nebyla dostatečně zajištěna branka, která oddělovala jim vyhrazený sektor od hřiště. Další zjištěné pochybení spočívalo v překročeném počtu osob vpuštěných do sektoru, přítomnosti zjevně opilých osob v sektoru, vpuštění osob bez platné vstupenky a nedostatečném počtu členů pořadatelské služby. V případě utkání Sigma Olomouc – AC Sparta Praha byl hlavním problémem nedostatečný počet členů pořadatelské služby, kteří navíc nebyli dostatečně proškoleni. Jako další nedostatek bylo shledáno neoddělení fanoušků domácích a hostů, což vedlo

⁵⁰ *Manuál pro fotbalové kluby: Právní aspekty bezpečnosti na stadionech v souvislosti s řešením diváckého násilí* [online]. Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2015. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/brozura-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>

k vyvolání výtržností. Pořadatel tuto situaci nevyhodnotil správně, nerozhodl o povolání policie a pokoušel se nastalou situací zvládnout vlastními silami. K tomu byly ovšem použity neadekvátní prostředky, např. vhození světlice zpět do davu fanoušků či použití hasicího přístroje vůči osobám. Upozorněno bylo rovněž na absenci jakékoliv komunikace mezi vrchním bezpečnostním pracovníkem a pořadatelem a na nepřítomnost bezpečnostního pracovníka klubu ani zástupce obce ve štábu velitele opatření. Reakcí na tyto události, bylo svolání schůzky mezi zástupci ve věci zainteresovaných subjektů, jejímž výsledkem bylo vyjasnění negativních postojů a problémů a potvrzení fotbalových klubů k nutnosti naplňování nové koncepce. Základní filosofie této koncepce spočívala ve větší odpovědnosti a zainteresovanosti sportovních klubů, které by měly mít na vyřešení problémů souvisejících s diváckým násilím největší zájem. MV ČR ve zprávě dále upozornilo na problematiku doprovodu fanoušků a přepravy fanoušků ve veřejných dopravních prostředcích. Výsledkem zprávy bylo stanovení plánu dalších úkolů.⁵¹

5.6 Policie České republiky (PČR)

PČR je represivní složkou státu. Jejímí hlavními funkcemi jsou funkce ochranná a donucovací. Jedná se jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor a zároveň patří mezi základní složky Integrovaného záchranného systému.⁵² Jedním z hlavních úkolů PČR je služba veřejnosti. Tou se rozumí *"služba spočívající zejména v provádění opatření k předcházení protiprávnímu jednání a odstraňování příčin jejího vzniku v úzké spolupráci se státními orgány, orgány územních samosprávních celků a právníckými a fyzickými osobami, vycházející z dobré místní a osobní znalosti."*⁵³

⁵¹ Zpráva o situaci v oblasti diváckého násillí, dopadu koncepce v praxi a návrzích dalších opatření [online]. Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2010. [cit. 21.1.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx>

⁵² Integrovaným záchranným systémem se podle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému. Vedle PČR patří k základním složkám IZS Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby.

⁵³ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180/2012 Sb., o plnění základních úkolů služby pořádkové policie v posledním znění

Činnost policie je upravena zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Taktéž v oblasti diváckého násilí plní PČR základní úkoly stanovené jí tímto zákonem. Zejména se jedná o ochranu bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku. PČR je dále povinna předcházet trestné činnosti a plnit úkoly podle trestního řádu (zák. č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním) a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti, které jí jsou svěřené zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu ČR.⁵⁴ Pro zajištění jednotného postupu PČR při plnění úkolů na úseku diváckého násilí se PČR dále řídí Závazným pokynem policejního prezidenta č. 94/2010 Sb., o činnosti na úseku extremismu, sekt a diváckého násilí a Pokynem policejního prezidenta č. 191/2016 Sb., o diváckém násilí.

PČR je podřízena ministerstvu vnitra, které vytváří podmínky pro plnění jejích úkolů. Policie je členěna na útvary, kterými jsou Policejní prezidium ČR, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

Policejní prezidium řídí činnost policie a v jeho čele stojí policejní prezident ČR, kterého do této funkce jmenuje ministra vnitra, jemuž za činnost policie policejní prezident odpovídá. Policejnímu prezidentovi jsou v rámci policejního prezidia podřízeni jeho náměstci, kterými jsou první náměstek, pod něhož spadá služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba pro zbraně a bezpečnostní materiál a operační odbor, dále náměstek pro službu kriminální policie a vyšetřování a náměstek pro ekonomiku.⁵⁵

Útvary policie s celostátní působností, tedy útvary, které působí na celém území ČR, jsou Kriminalistický ústav, Letecká služba, Národní protidrogová centrála SKPV, Pyrotechnická služba, Ředitelství služby cizinecké policie, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV, Útvar pro ochranu prezidenta ČR, Ochranná služba Policie ČR, Útvar rychlého nasazení, Útvar speciálních činností SKPV a Útvar zvláštních činností

⁵⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění

⁵⁵ Policie ČR. Policejní prezidium České republiky. *policie.cz* [online]. © 2020 [cit. 21.1.2021]. Dostupné z: [Policejní prezidium České republiky - Policie České republiky](#)

SKPV.⁵⁶ Jednotlivé útvary řídí jejich ředitelé, které jmenuje a odvolává policejní prezident. Útvary policie s celostátní působností zřizuje na návrh policejního prezidenta ministr vnitra.

V současné době v ČR funguje čtrnáct krajských ředitelství PČR. Jedná se o útvary s územně vymezenou působností, přičemž jejich územní působnost odpovídá hranicím vyšších územně samosprávným celkům ČR, tedy krajům. V čele každého krajského ředitelství stojí ředitel krajského ředitelství PČR. Na jeho návrh zřizuje policejní prezident v rámci každého krajského ředitelství PČR územní odbory PČR. V Brně, Ostravě a Plzni jsou místo územních odborů zřizovány městská ředitelství PČR, v Praze naopak na této úrovni fungují čtyři obvodní ředitelství. V rámci územních odborů, městských a obvodních ředitelství jsou dále zřizovány obvodní a místní oddělení, policejní stanice, dopravní inspektoráty a služby kriminální policie a vyšetřování.

5.6.1 Pořádkové jednotky

Nezastupitelnou roli v oblasti problematiky diváckého násilí mají pořádkové jednotky. V rámci PČR existují dva druhy pořádkových jednotek, a to speciální pořádkové jednotky (označovány též jako *stálé*), které jsou organizačními články krajských ředitelství PČR a pořádkové jednotky krajských ředitelství policie, které nejsou zřízeny jako nižší organizační články (označovány též jako *nestálé*). Specifikem pořádkových jednotek jsou jejich zákroky pod jednotným velením, které upravuje zákon o policii v § 59. *„Při zákroku pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. O použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zákroku rozhodnout také nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení do ukončení zákroku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacího prostředku nebo zbraně musí být zadokumentováno záznamovou technikou se zvukem nebo v listinné podobě.“*⁵⁷

Pořádkové jednotky krajských ředitelství PČR, které nejsou zřízeny jako nižší organizační články, jsou zřizovány v rámci působnosti jednotlivých

⁵⁶ Policie ČR. Útvary s působností na celém území ČR. policie.cz [online]. © 2020 [cit. 21.1.2021]. Dostupné z: [Útvary s působností na celém území ČR - Policie České republiky](http://policie.cz)

⁵⁷ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění

krajských ředitelství a jsou složeny z určených policistů územních odborů nebo krajského ředitelství policie. Výkon služby v rámci pořádkových jednotek je pro tyto policisty nad rámec jejich služebního zařazení. Jedná se o speciálně vycvičenou a organizovanou skupinu policistů, kteří zároveň disponují nadstandardní výstrojí a výzbrojí. Tyto pořádkové jednotky jsou nasazovány především při bezpečnostních opatřeních v rámci působnosti konkrétního krajského ředitelství PČR, které jsou organizovány mj. i při konání rizikového sportovního utkání. O vyslání PJ krajského ředitelství policie v rámci územní působnosti rozhoduje na základě žádosti ředitel krajského ředitelství policie nebo jím pověřený vedoucí policista, o nasazení PJ rozhoduje velitel opatření.⁵⁸

K zajištění maximální míry bezpečnosti proti útokům nebezpečných pachatelů, se kterými se často při bezpečnostních opatřeních policisté zařazení v PJ setkávají, jsou vyzbrojeni především ohnivzdornou kombinézou, protiúderovým kompletem, protiúderovým štítem, přilbou a protiúderovými rukavicemi. Součástí výstroje je dále plynová maska, taktické stehenní pistolové pouzdro a kukla z ohnivzdorného materiálu.

Výzbroj policistů zařazených v pořádkových jednotkách standardně tvoří zbraň osobního vyzbrojení, kterou je u PČR nejčastěji pistole CZ 75 D Compact, kterou má přidělenou většina policistů. Jedná se o samonabíjecí ruční palnou zbraň, jejíž součástí jsou dva zásobníky. Kapacita jednoho zásobníku je 14 ks nábojů ráže 9 mm Luger. Druhou nejpoužívanější zbraní osobního vyzbrojení u PČR je pistole GLOCK 17. Tato pistole však není obligatorní výzbrojí každého policisty. Pistole GLOCK jsou používány policisty pouze některých útvarů, jako jsou zásahové jednotky, speciální pořádkové jednotky, ale i pohotovostí a eskortní oddělení. Opět se jedná o pistoli samonabíjecí. Oproti pistoli CZ 75 D Compact má pistole GLOCK zásobníky o kapacitě 17 nábojů každého z nich. Používanými náboji jsou zde rovněž náboje 9 mm Luger.

Při zákrocích pod jednotným velením je velmi účinným donucovacím prostředkem k eliminaci násilného chování fotbalových výtržníků zásahová výbuška. U PČR je mj. používána zásahová výbuška P1 s pákovým zapalovačem. Účelem jejího použití je vyvolání silného zvukového a světleného

⁵⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2020 Sb., o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v posledním znění

efektu s cílem dočasného ochromení a oslepení (dezorientace) protivníka. Základem této výbušky je hliníkové pouzdro, ve kterém se nachází 14 minivýbušek. Po odjištění a aktivaci zapalovače a následném odhození výbušky se uvolní plastové víko hliníkového pouzdra, čímž dojde k uvolnění všech minivýbušek, které se rozletí různými směry a postupně začnou vybuchovat. Dalším prostředkem používaným pod jednotným velením je slzný granát. Jeho účinkem je na rozdíl od zásahové výbušky vyvolání dráždivého dýmu, který působí na organismus protivníka.⁵⁹

Policisté zařazení v PJ jsou dále vybaveni standardními prostředky, které mají k dispozici v případě potřeby použití donucovacích prostředků. Především se jedná o služební pouta – nejčastěji používaná jsou kovová, zn. Ralk, teleskopický obušek a slzotvorný prostředek, kterým je pepřový sprej zn. TORNADO se svítilnou. Při zákroku proti většímu počtu osob, proti kterým je nutné použít donucovací prostředek pouta a počet kovových pout nepostačuje ke spoutání všech osob, proti kterým zákrok směřuje, je policista oprávněn použít pouta látková jednorázová. Tyto ovšem nejsou obligatorní výbavou policisty, je pouze na uvážení každého, zda je bude s sebou nosit či nikoliv.

Speciální pořádkové jednotky jsou aktuálně v ČR čtyři. V Praze, Brně, Ústí nad Labem a Frýdku – Místku. SPJ jsou organizačním článkem příslušných krajských ředitelství PČR se systematizovanými pracovními místy příslušníků PČR. Na rozdíl od policistů, kteří působí v PJ, které nejsou nižším organizačním článkem krajských ředitelství, policisté působící ve SPJ již nevykonávají svoji služební činnost na jiném policejním útvaru či článku, ale působí pouze v rámci svého útvaru. Proto jsou na policisty zařazené ve SPJ kladeny vysoké nároky, a to jak z hlediska fyzické, taktické a profesní, tak i psychické odolnosti. Svoji služební činnost vykonávají v režimu pohotovosti a jsou tak nepřetržitě k dispozici pro případné opatření. Tito policisté procházejí speciálním výcvikem, který je rovněž zaměřen na ovládnutí přidělených zbraní a speciální techniky, taktiku a velitelskou činnost.⁶⁰ K řádnému a efektivnímu plnění svých úkolů jsou

⁵⁹ SLABÝ, David. *Taktika eliminace aktivního střelce*. Praha, 2020. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky v Praze, Fakulta bezpečnostně právní, Katedra policejních činností. Vedoucí práce pplk. Mgr. Miloslav Čihák.

⁶⁰ MACEK, Pavel, David Zámek. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2007. ISBN 978-80-7251-264-5, str. 19-20.

SPJ nadstandardně vyzbrojeni a vyzbrojeni a rovněž disponují speciální technikou. Zejména lze uvést zbraně skupinového vyzbrojení, jako jsou samopaly zn. Heckler & Koch, dále speciální vrhače, pepřové obranné prostředky, tasery, vodní stříkače a obrněné transportéry vybavené radlicí, která slouží k likvidaci překážek a zátaras.

5.6.2 Antikonfliktní týmy

Na základě Závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 Sb. o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti působí na území každého krajského ředitelství policie antikonfliktní tým.⁶¹ Činnost AKT je forma preventivního působení za účelem předcházení protiprávnímu jednání, zejména při akcích s účastí většího počtu osob spojených s riziky narušení veřejného pořádku. Základním úkolem AKT je transparentním způsobem prostřednictvím komunikace předcházet agresivnímu jednání osob při bezpečnostním opatření. V oblasti diváckého násilí je úlohou AKT zejména doprovázet rizikové skupiny fanoušků mimo sportovní stadiony a způsobem vyplývajícím z činnosti a základních úkolů AKT řešit vyvstalé konfliktní situace. Za tímto účelem se členové AKT orientují na cílové skupiny osob, v tomto případě fanoušky a v rámci rozhovorů jim vysvětlují smysl a účel opatření a konkrétního postupu policie. Rovněž upozorňují osoby dotčené opatřením na zákonné povinnosti policie v případě spáchání protiprávního jednání. V AKT působí v rámci dobrovolnosti policisté ve služebním poměru a jejich činnost je vykonávána v civilním oděvu, který je doplněn reflexní vestou s označením „ANTIKONFLIKTNÍ TÝM“.⁶² Každý člen AKT musí před jeho zařazením do týmu podstoupit výběrové řízení, ve kterém je zkoumáno, zda je k činnosti v tomto týmu způsobilý. Člen AKT by měl disponovat zejména dobrou fyzickou a duševní kondicí, emoční zralostí, pohotovým a variabilním myšlením, schopností přesvědčovat a vzbuzovat důvěru, verbální obratností, schopností naslouchat druhým, bezproblémovou pověstí, atd. Z činnosti AKT tedy obecně vyplývá

⁶¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2020 Sb., o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v posledním znění

⁶² KORYČANSKÝ, Martin. Antikonfliktní týmy – VERBUM NON ARMA. In: *policie.cz* [online]. © 2020 [cit. 25.1.2021]. Dostupné z: [Antikonfliktní týmy - VERBUM NON ARMA - Policie České republiky](#)

základní priorita, kterou je předcházení konfliktů. Působení AKT lze tedy shrnout jako vstřícný krok PČR před demonstrací síly a služebním zákrokem.⁶³

5.6.3 Služba kriminální policie a vyšetřování

Svoji důležitou roli na úseku diváckého násilí plní i Služba kriminální policie a vyšetřování. SKPV se podílí jak na přípravách bezpečnostního opatření vyhlášeného v souvislosti s konáním sportovního utkání, tak i na činnostech v jeho průběhu. Při své činnosti v rámci této problematiky využívá všechny formy operativně pátrací činnosti, kterými jsou předcházení, odhalování, objasňování a vyšetřování trestné činnosti, jakož i metody operativně pátrací činnosti. Těmi jsou osobní pátrání, získávání a prověrka operativních informací a operativní pronikání. V rámci předcházení trestné činnosti je jedním z nejdůležitějších úkolů SKPV tzv. monitoring rizikových fanoušků. Tato činnost je započata mnohdy i několik dní před utkáním, a to s ohledem na stupeň rizikosti utkání. Rizikost utkání je vždy určena před jeho začátkem a je hodnocena na základě předchozích zkušeností, rizikosti fanoušků, předpokládaného počtu fanoušků a dalších souvisejících aspektů. Rizikost utkání je označována písmeny A, B a C, přičemž A označuje utkání nerizikové, B utkání rizikové a C utkání vysoce rizikové. V současné době lze získat mnoho důležitých informací k chystanému diváckému násilí na různých sociálních sítích, kde není výjimkou, že si skupiny fotbalových výtržníků domlouvají bitky na odlehlých místech před samotným utkáním. SKPV k odhalení takovýchto a podobných akcí využívá i své informátory, jako jeden z podpůrných operativně pátracích prostředků. Významnou roli mají v problematice diváckého násilí tzv. spotteři. Jedná se o neuniformované policisty SKPV, specialisty na divácké násilí, kteří jsou nasazováni přímo na fotbalové stadiony. Jejich úkolem je na stadionu v průběhu utkání, ale i při příchodu a odchodu osob ze stadionu, monitorovat rizikové fanoušky a jejich projevy. I za použití záznamových zařízení tak získávají důkazy pro případné přestupkové nebo trestní řízení.

⁶³ MACEK, Pavel, David Zámek. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2007. ISBN 978-80-7251-264-5, str. 23-26.

5.6.4 Ostatní útvary a složky Policie České republiky

Do bezpečnostních opatření v rámci konání sportovních utkání jsou nasazovány i další útvary a složky PČR. Služba dopravní policie se při těchto opatřeních podílí zejména řízením silničního provozu v blízkosti sportovního stadionu, kde dochází ke zvýšenému provozu dopravních prostředků, ale i zvýšenému pohybu chodců. Pohotovostí a eskortní oddělení zajišťuje eskorty osob zadržených pro své protiprávní jednání do budov PČR k provedení procesních úkonů anebo do protialkoholních záchytných stanic. Na riziková utkání je rovněž nasazována Letecká služba PČR, která z vrtulníků provádí monitoring dopravní situace, vzdušné řízení a dokumentaci bezpečnostního opatření, dokumentaci případné trestné činnosti a sledování osob. V současné době Letecká služba PČR rovněž disponuje bezpilotními leteckými prostředky – drony, které lze pro účely monitoringu v rámci konání sportovního utkání použít. Pro tyto potřeby jsou drony zároveň vybaveny kamerovým systémem. K zajišťování bezpečnosti osob a majetku při konání sportovních akcí mohou být do bezpečnostních opatření nasazováni i policisté z Odboru služební kynologie a hipologie. Policejně kynologické činnosti jsou členěny na základní a speciální, přičemž v problematice diváckého násilí jsou využívány činnosti základní. Základní policejně kynologické činnosti jsou činnosti s výcvikem zaměřeným na všestranné využití služebních psů k ochraně bezpečnosti osob, majetku, veřejného pořádku a k základnímu vyhledávání osob, věcí a důkazů. Při bezpečnostních opatřeních souvisejících s pořádáním sportovních akcí může činnost u pořádkové jednotky vykonávat pouze psovod, který má odbornou způsobilost k výkonu základních policejně kynologických činností. Další podmínkou je, že služební pes musí mít platný atest pro činnosti pořádkové jednotky. Psovod je při jeho nasazení do bezpečnostního opatření vyzbrojen a vystrojen podle pokynu velitele opatření tak, aby byl dostatečně pohyblivý a mohl bezpečně ovládat psa. Nasazení služebních koní do bezpečnostních opatření souvisejících s pořádáním sportovních akcí s sebou nese především tu výhodu, že výška a mohutnost koně je hodna respektu i pro rozvášněný dav fotbalových výtržníků. Není ovšem výjimkou, že fotbaloví chuligáni na služební koně útočí, a to např. házením kamenů, dělobuchů a jinými možnými způsoby. Služební koně

mají z toho důvodu speciální výcvik, při kterém jsou cvičeni ke zvládnání strachu z hluku, věcí, barev, ohně, ale právě i bolesti způsobené fotbalovými výtržníky.⁶⁴

5.7 Obecní policie

Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a ruší zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou. Z tohoto postavení obecní policie vyplývá, že její činnost je omezena na příslušenou obec. V zákonem stanovených případech ovšem může plnit jí svěřené úkoly i na území jiné obce. Na úseku diváckého násilí se obecní policie podílí činnostmi, které pro ni vyplývají ze zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Zejména pak zabezpečováním místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce a v rozsahu stanoveném zákony a právními předpisy spoluprací s orgány veřejné moci. Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku obecní policie přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, podílí se v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení, podílí se na prevenci kriminality v obci, provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci, odhaluje přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce a poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.⁶⁵ V rámci problematiky diváckého násilí a k eliminaci jeho projevů obecní policie svou činností především přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, a to zejména v okolí fotbalových stadionů a na veřejných prostranstvích před, v průběhu a po skončení fotbalového utkání. Zároveň ovšem není institucí, která by tuto činnost měla provádět bezvýhradně sama, tj. bez spoluúčasti ostatních subjektů. Těmi mohou být jak organizační složky státu, tak podnikající i nepodnikající právnické

⁶⁴ HRINKO, Martin a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

⁶⁵ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii v posledním znění

a fyzické osoby. K eliminaci projevů diváckého násilí, které je obvykle pácháno větším počtem problematických osob, je často vyžadováno nasazení pořádkových jednotek PČR, které jsou pro takové zákroky pod jednotným velením na rozdíl od strážníků obecní policie vyškoleny, vycvičeny a vybaveny odpovídajícími ochrannými prostředky. Obecní policie má rovněž k efektivní eliminaci projevů diváckého násilí oproti PČR značně omezené možnosti k používání donucovacích prostředků. Strážníci obecní policie nejsou ze zákona, na rozdíl od příslušníků PČR, oprávněni použít donucovací prostředek vrhací prostředek, ať již má povahu střelné zbraně, či nikoliv, dále donucovací prostředky vytlačování štítem a vytlačování koněm, vodní stříkač, či zásahovou výbušku. Uvedené donucovací prostředky jsou zároveň neúčinnější k eliminaci diváckého násilí, které je pácháno větším počtem osob. Podle zákona o obecní policii spolupracuje obecní policie při plnění svých úkolů s PČR. Z toho vyplývá možnost asistentce strážníků obecní policie pořádkovým jednotkám PČR, avšak svou činnost musí podřídit rozsahu oprávnění zákona o obecní policii. Závěrem této podkapitoly je důležité upozornit, že stejně jako PČR není obecní policie kompetentní suplovat či zcela nahrazovat činnost pořadatelských služeb uvnitř fotbalových stadionů při konání fotbalových utkání.

5.8 Obce

Jedním z nástrojů, kterým mohou obce účinně bojovat s diváckým násilím, je vydání obecně závazné vyhlášky obce, která by upravila průběh sportovních utkání. Pravomoc k vydání obecně závazné vyhlášky obce je obci dána zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. V ust. § 10 písm. b) zákona o obcích je stanoveno: *„Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku.“*⁶⁶ Zmocnění k vydávání obecně závazných vyhlášek obcí je rovněž obcím dáno Ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, konkrétně v čl. 104 odst. 3. *„Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti*

⁶⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v posledním znění

vydávat obecně závazné vyhlášky.⁶⁷ Pro tyto potřeby vytvořilo MV ČR vzorovou obecně závaznou vyhlášku obce, upravující podmínky pro pořádání a průběh veřejnosti přístupných sportovních podniků, kterou mohou obce využít pro své konkrétní potřeby (vzor vyhlášky uveden v příloze). Z dalších oprávnění týkajících se problematiky diváckého násilí, která jsou obcím podle zákona umožněna, lze uvést např. oprávnění starosty obce požadovat po PČR spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku podle § 103 odst. 4 písm. d) zákona o obcích anebo oprávnění uzavřít písemnou koordinační dohodu s PČR, jejímž obsahem je koordinace obce a útvaru policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v obci. Takové oprávnění je vymezeno v § 16 zákona o policii.

⁶⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* v posledním znění

6 Metody a prostředky pro zpracování práce, cíle, výzkumné předpoklady

V následujících podkapitolách empirické části práce popíši metody a prostředky, které jsem pro zpracování práce zvolil a použil, uvedu výzkumné předpoklady a cíle diplomové práce.

6.1 Metody a prostředky pro zpracování práce

Při zpracování diplomové práce jsem vycházel zejména ze studia odborné literatury zaměřené na dané téma, seznámení se s interními normativními akty, vyhledávání informací v zákonech upravujících danou oblast, osobní účasti a získávání znalostí na instrukčně – metodických zaměstnání v rámci Policie České republiky zaměřených na trestnou činnost s extremistickým podtextem, který rovněž zahrnuje divácké násilí, studia vyhledaných článků v odborných časopisech a studia dalších mnoha dokumentů, zaměřujících se na problematiku diváckého násilí. Velkým přínosem pro zpracování práce byla konzultace problematiky s odborníky na dané téma, jako jsou policisté z SKPV, zařazení na úseku násilné trestné činnosti, velitel Krajské pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie České republiky kraje Vysočina a policisté – specialisté na trestnou činnost s extremistickým podtextem. Tímto jsem získal mnoho cenných informací, poznatků a dat, které jsem do diplomové práce zapracoval. Rovněž jsem uplatnil své vlastní zkušenosti a poznatky, které jsem za dobu svého působení u PČR získal, a to především působením v krajské pořádkové jednotce kraje Vysočina. Pro praktickou část práce jsem jako výzkumné prostředky zvolil anonymní dotazník a analýzu statistických dat.

6.2 Cíle práce

Základním cílem teoretické části diplomové práce je přinést ucelený náhled na problematiku diváckého násilí z obecného pohledu, definovat samotný pojem diváckého násilí a jeho projevy, rozebrat jednotlivé formy diváckého násilí, typologicky rozlišit návštěvníky fotbalových stadionů, provést krátký exkurz do historie diváckého násilí na území České republiky, resp. Československa a

Anglie, dále rozebrat problematiku prevence a represe a orgánů podílejících se na zajišťování bezpečnosti při konání fotbalových utkání.

V praktické části práce jsem si stanovil tři dílčí a jeden hlavní cíl. Hlavní cíl z těchto dílčích vyplývá. První dílčí cíl spočívá ve zjištění aktuálně nejproblematictější formy diváckého násilí, druhý ve zjištění tendence meziročního vývoje diváckého násilí a konečně třetí dílčí cíl je zaměřen na zjištění míry dostatečnosti aktuálně platné legislativy postihující problematiku diváckého násilí. Hlavním cílem práce je pokusit se nalézt východisko či řešení slabých míst a nedostatků problematiky diváckého násilí na území České republiky.

Pro dosažení uvedených cílů byly uplatněny tyto metody zkoumání:

- Základní metodou zpracování diplomové práce je metoda studia a teoretická analýza, která byla provedena vyhledáváním, studiem, analýzou a vyhodnocením dostupné literatury, včetně článků v odborných časopisech, internetových pramenů a dalších dokumentů, které se týkají zkoumané problematiky.
- V práci bude rovněž uplatněna metoda empirického zkoumání, konkrétně metoda dotazníková, ze které budou zjištěny subjektivní názory a pohledy příslušníků PČR zařazených do Krajských pořádkových jednotek na nejčastější a nejrizikovější formy diváckého násilí v souvislosti s konáním fotbalových utkání, dále na meziroční tendenci vývoje diváckého násilí, na jejich náhled na aktuálně platnou legislativu postihující divácké násilí a další mínění o zkoumané problematice.
- Další metodou uplatněnou v diplomové práci je metoda analýzy statistických dat. K jejímu uplatnění budou sloužit roční statistiky diváckého násilí, které byly zpracovány Úřadem služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky, a to v letech 2012 – 2020.

6.3 Výzkumné předpoklady

Pro dosažení účelu a stanovených cílů diplomové práce jsem si stanovil tři výzkumné předpoklady:

- **Výzkumný předpoklad č. 1:**

Nejproblematičtější formou diváckého násilí je používání zakázané pyrotechniky.

Tento výzkumný předpoklad jsem si stanovil proto, že v teoretické části práce jsme se dozvěděli o četnosti a nebezpečnosti používání pyrotechnických prostředků v souvislosti s konáním sportovních akcí a pro možnosti řešení této problematiky s ohledem na výsledek posouzení výzkumného předpokladu.

- **Výzkumný předpoklad č. 2:**

Tendence vývoje diváckého násilí v meziročním měřítku nikterak výrazně nestoupá ani neklesá.

Tento výzkumný předpoklad jsem si stanovil pro ověření meziročního vývoje diváckého násilí na území České republiky a možných reakcí na výsledek zhodnocení výzkumného předpokladu.

- **Výzkumný předpoklad č. 3:**

Aktuálně platná legislativa postihující řešení diváckého násilí je nedostatečná.

Tento výzkumný předpoklad jsem si stanovil proto, že i přes veškerá bezpečnostní i jiná opatření prováděná v souvislosti s problematikou diváckého násilí, která jsou v rámci aktuálně platné legislativy možná, způsobu trestání pachatelů diváckého násilí a nástrojů umožňující tyto pachatele potrestat a spoustu dalších legislativních možností, se případy diváckého násilí v prostředí českých sportovních stadionů, ale i mimo ně, více či méně objevují.

6.4 Dotazník

Jednou z metod výzkumu diplomové práce bylo dotazníkové šetření. Dotazník je, co do jeho obsahové formy, zaměřen na zjištění nejčastějších a nejrizikovějších forem diváckého násilí, na formy diváckého násilí, které se z dlouhodobého hlediska nedaří eliminovat, dále na místa, kde k projevům diváckého násilí docházejí nejčastěji a rovněž na problematiku pořadatelských služeb a absence pořádkových jednotek přímo na stadionu. Dotazník je také mj. orientován na tendenci meziročního vývoje diváckého násilí a aktuálně platnou legislativu postihující oblast diváckého násilí. Dotazník byl distribuován v elektronické podobě policistům zařazeným v krajských pořádkových jednotkách v celé České republice. Před samotným zahájením vyplňování dotazníku byli respondenti seznámeni s důvodem jeho distribuce a jeho anonymitou. Otázky byly vytvořeny a sestaveny v logické posloupnosti a s ohledem na cíle diplomové práce. Dotazník obsahuje celkem 17 položek, z nichž je 11 uzavřených otázek s možností výběru z několika odpovědí. Tyto otázky jsou zaměřeny na dobu působení v krajské pořádkové jednotce, na konkrétní krajskou pořádkovou jednotku, ve které je respondent zařazen, dále na formy diváckého násilí, se kterými se při bezpečnostních opatření respondenti již setkali, na místa, kde k diváckému násilí dochází nejčastěji, na četnost diváckého násilí při bezpečnostních opatřeních, dále také na problematiku pořadatelských služeb, absenci pořádkových jednotek přímo na stadionu, tendenci meziročního vývoje diváckého násilí a na problematiku aktuálně platné legislativy, dotýkající se řešení diváckého násilí. Z celkových 17 položek dotazníku mají respondenti v jedné z nich za úkol sestupně seřadit nejčastější formy diváckého násilí (*tedy od nejčastější po nejméně častou*), se kterými se v rámci bezpečnostních opatření setkávají. Další otázka, na kterou respondenti odpovídali stejným způsobem, je zaměřena na nejrizikovější formy diváckého násilí – sestupně tedy seřazovali tyto formy od nejrizikovější po nejméně rizikovou. Poslední otázka, na kterou odpovídali stejným způsobem, se týká forem diváckého násilí, které se dlouhodobě nedaří eliminovat. V tomto případě tedy respondenti sestupně seřazovali formy diváckého násilí od těch, které se eliminovat nedaří až po ty, které se naopak eliminovat daří. Ve třech položkách dotazníku je respondentům poskytnuta možnost písemného vyjádření na

dotazovanou problematiku. První z nich je odůvodnění jejich souhlasného či nesouhlasného stanoviska k absenci pořádkových jednotek přímo na stadionu, v další položce jsou respondenti dotázáni na možná legislativní opatření, která by podle nich mohla být účinná v boji proti diváckému násilí a v poslední položce jsou dotázáni na jakákoliv jiná opatření, která by podle nich byla schopna snížit počty případů diváckého násilí.

Dotazníkové šetření probíhalo v době od 25. října 2021 do 31. prosince 2021. Adresáty dotazníkového šetření byli všichni policisté zařazení v krajských pořádkových jednotkách krajských ředitelství Policie České republiky. Dotazníky byly distribuovány v elektronické podobě pomocí internetového portálu www.survio.com, kde byl také dotazník vytvořen. Před samotnou distribucí dotazníků jsem telefonicky kontaktoval velitele jednotlivých krajských pořádkových jednotek, s výjimkou Krajské pořádkové jednotky Jihočeského kraje, kde se mi podařilo kontaktovat zástupce velitele krajské pořádkové jednotky, a požádal jsem je o rozeslání odkazu na dotazník policistům zařazeným v příslušných krajských pořádkových jednotkách. Ve všech případech jsem se setkal s ochotou a příslibem rozeslání odkazu na dotazník podřízeným policistům. Ke dni ukončení dotazníkového šetření bylo tímto způsobem získáno 123 respondentů, kteří odeslali kompletně vyplněné dotazníky.

Dne 11. 11. 2021 jsem z důvodu relevantnosti dotazníkového šetření požádal na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím povinný subjekt, kterým je v tomto případě Policie České republiky, o informace, týkající se jak celkového počtu policistů zařazených do krajských pořádkových jednotek Policie České republiky, tak počtu policistů, zařazených v jednotlivých krajských pořádkových jednotkách krajských ředitelství Policie České republiky.

Dne 18. 11. 2021 jsem obdržel odpověď z Policejního prezidia České republiky, Odboru komunikace a veřejných vztahů s následujícími informacemi:

- Celkový počet policistů zařazených v krajských pořádkových jednotkách krajských ředitelství Policie České republiky ke dni 18. 11. 2021 je **2262**.

- Počty policistů zařazených v jednotlivých krajských pořádkových jednotkách krajských ředitelství Policie České republiky ke dni 18. 11. 2021:

KPJ KŘP hlavního města Praha – 327 policistů

KPJ KŘP Středočeského kraje – 334 policistů

KPJ KŘP Libereckého kraje – 165 policistů

KPJ KŘP Ústeckého kraje – 253 policistů

KPJ KŘP Karlovarského kraje – 104 policistů

KPJ KŘP Plzeňského kraje – 202 policistů

KPJ KŘP Jihočeského kraje – 180 policistů

KPJ KŘP Královéhradeckého kraje – 130 policistů

KPJ KŘP Pardubického kraje – 130 policistů

KPJ KŘP kraje Vysočina – 103 policistů

KPJ KŘP Olomouckého kraje – 200 policistů

KPJ KŘP Zlínského kraje – 134 policistů

Povinný subjekt dále v odpovědi pro úplnost dodal, že Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje a Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje nemají zřízené krajské pořádkové jednotky, ale mají Speciální pořádkové jednotky.

Celková účast na dotazníkovém šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 123 policistů zařazených v krajských pořádkových jednotkách krajských ředitelství Policie České republiky. S ohledem na skutečnost, že k 18. listopadu 2021 dosahoval celkový personální stav těchto krajských pořádkových jednotek počtu 2262 policistů, zúčastnilo se dotazníkového šetření v procentuálním vyjádření **5,4 %** z nich.

Účast na dotazníkovém šetření za krajské pořádkové jednotky jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky

KPJ KŘP hlavního města Prahy – 22 policistů = 6,7 %

KPJ KŘP Středočeského kraje – 2 policistů = 0,6 %

KPJ KŘP Libereckého kraje – 10 policistů = 6,0 %
KPJ KŘP Ústeckého kraje – 7 policistů = 2,8 %
KPJ KŘP Karlovarského kraje – 6 policistů = 5,8 %
KPJ KŘP Plzeňského kraje – 11 policistů = 5,5 %
KPJ KŘP Jihočeského kraje – 17 policistů = 9,4 %
KPJ KŘP Královéhradeckého kraje – 16 policistů = 12,3 %
KPJ KŘP Pardubického kraje – 6 policistů = 4,6 %
KPJ KŘP kraje Vysočina – 20 policistů = 19,4 %
KPJ KŘP Olomouckého kraje – 2 policistů = 1,0 %
KPJ KŘP Zlínského kraje – 5 policistů = 3,7 %

V případě procentuálního vyjádření účasti policistů na dotazníkovém šetření je nutné podotknout, že vypočtené výsledky procentuálního zastoupení byly aritmetickým procesem zaokrouhleny dle stanoveného postupu na desetiny čísel.

6.5 Analýza statistických dat

Jako další výzkumnou metodu k dosažení cílů diplomové práce jsem zvolil metodu analýzy statistických dat. Konkrétně se jedná o analýzu statistických dat, které jsem získal v průběhu tvorby diplomové práce. Potřebná data k provedení jejich analýzy mi byla poskytnuta na základě žádosti adresované na Policejní prezidium Policie České republiky, a to ve formě Zpráv za problematiku diváckého násilí za roky 2012 – 2020, které každoročně za uplynulý rok zpracovává Odbor obecné kriminality, Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování, Policejního prezidia Policie České republiky. V těchto zprávách jsou mj. uvedeny statistické údaje o počtu bezpečnostních opatření v rámci sportovních utkání ze strany Policie České republiky, o počtu nasazených policistů do bezpečnostních opatření, o počtu převedených osob, zahájených trestních stíhání, vedených přestupkových řízení a uložených blokových pokut v rámci těchto bezpečnostních opatření. Od roku 2019 jsou zpracovatelem zpráv za divácké násilí uváděny konkrétní statistické údaje jednotlivých forem diváckého násilí za jednotlivé roky. V diplomové práci tedy budou využita tato konkrétní data za roky 2019 a 2020.

7 Prezentace výsledků výzkumu

Výsledky výzkumného šetření byly zpracovány do grafů a tabulek. Dále byly výsledky podrobněji rozebrány v textu ke každé z otázek.

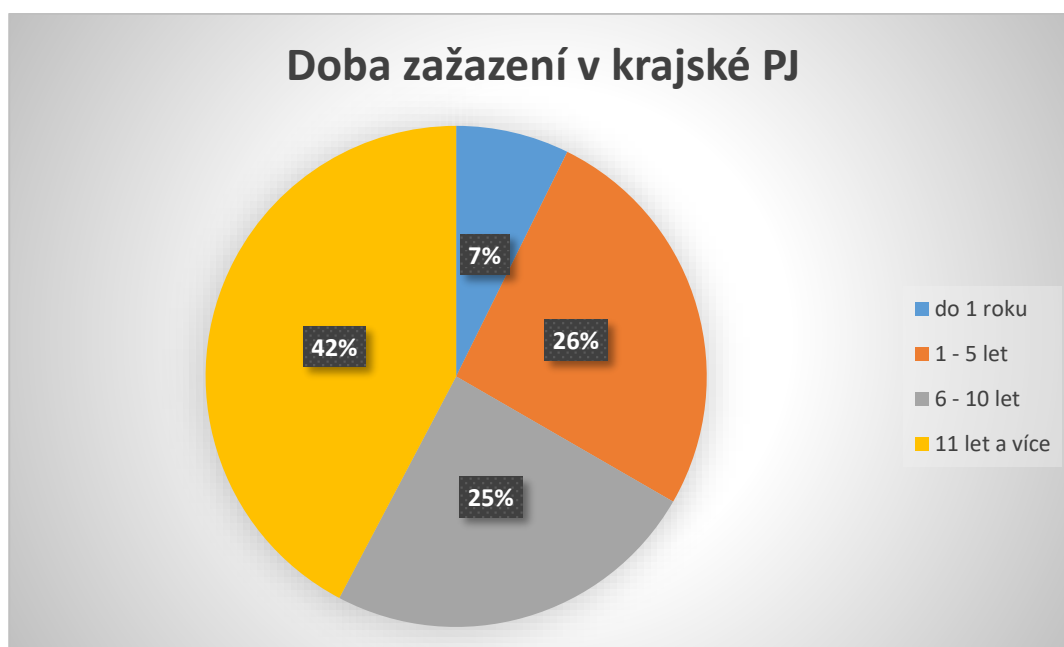
7.1 Výsledky dotazníkového šetření

Otázka č. 1: Jak dlouho jste zařazen v pořádkové jednotce krajského ředitelství PČR?

Tabulka 1 – Doba zařazení v krajské pořádkové jednotce

Doba zařazení v krajské PJ	Responzí	Procentuální podíl
do 1 roku	9	7%
1 – 5 let	32	26%
6 – 10 let	30	25%
11 let a více	52	42%

Zdroj: vlastní

Graf 1 – doba zařazení v krajské pořádkové jednotce

Zdroj: vlastní

Doba zařazení respondentů v krajské pořádkové jednotce Policie České republiky je bezpochyby významným aspektem pro další vyhodnocování dotazníkového šetření. Především z toho důvodu, že policisté, kteří působí v krajských pořádkových jednotkách mnoho let, mají více zkušeností se zkoumanou problematikou, ale také se samozřejmě účastnili mnohem více bezpečnostních opatření souvisejících s konáním sportovních utkání. Nejvíce respondentů odpovídalo, že v krajské pořádkové jednotce PČR působí 11 a více let. O této skupině policistů lze konstatovat, že se zajisté zúčastnili desítek bezpečnostních opatření, při kterých se setkali s projevy diváckého násilí a pravděpodobně i zakročovali proti sportovním výtržníkům. S problematikou diváckého násilí by tak z praktického hlediska měli mít nejvíce zkušeností. Druhou nejpočetnější skupinou jsou policisté, kteří v krajských pořádkových jednotkách působí od jednoho roku do pěti let. Policisté, kteří se svou odpovědí zařadili do této skupiny a v pořádkové jednotce působí méně než dva roky, by s problematikou diváckého násilí z praktického hlediska, neměli mít příliš velké zkušenosti. Důvodem je uzavírání sportovních stadionů pro fanoušky z důvodu pandemie COVID – 19 částečně v roce 2020 a částečně v roce 2021. Policisté působící v pořádkové jednotce od dvou do pěti let nebyli tímto omezením postiženi, proto by měli mít oproti svým výše uvedeným kolegům s danou problematikou z praktického hlediska daleko více zkušeností. Další skupinou policistů z hlediska doby jejich zařazení v krajské pořádkové jednotce jsou ti, kteří v ní působí šest až deset let. V tomto případě se jedná již o zkušené policisty, kteří se bezpochyby účastnili více bezpečnostních opatření, při kterých se s největší pravděpodobností setkali s projevy diváckého násilí. Poslední a tedy i nejméně zastoupenou skupinou jsou policisté, kteří v krajské pořádkové jednotce působí méně než jeden rok. Jak již bylo výše uvedeno, tyto policisté byli, co se týče jejich nasazení do bezpečnostních opatření v rámci pořádkových jednotek, ovlivněni uzavíráním stadionů pro sportovní fanoušky z důvodu pandemie COVID – 19. Z uvedeného vyplývá, že uvedená poslední skupina policistů nebyla nasazována do bezpečnostních opatření buďto vůbec nebo zcela sporadicky, proto by z praktického hlediska neměli mít z problematikou diváckého násilí příliš velké zkušenosti nebo je nemají dokonce žádné. Neznamená to ale, že by nemohli mít znalosti této problematiky teoretické.

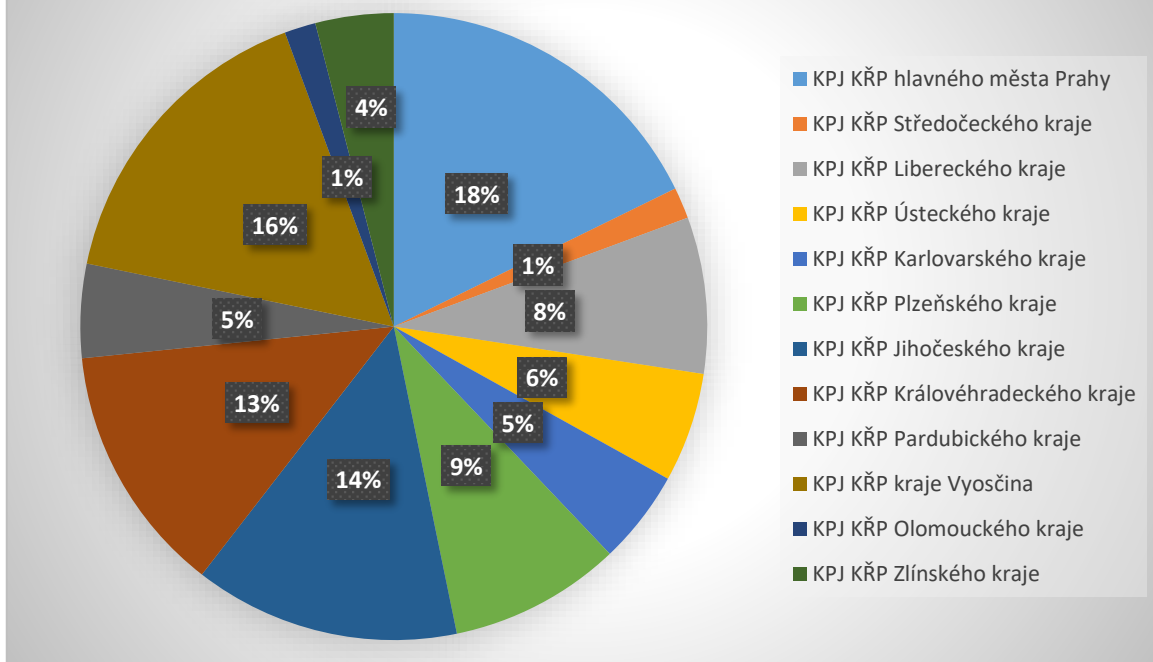
Otázka č. 2: V pořádkové jednotce jakého krajského ředitelství PČR působíte?

Tabulka 2 – Zařazení v krajské pořádkové jednotce KŘP

Zařazení v krajské pořádkové jednotce KŘP	Responzí	Procentuální podíl
KPJ KŘP hlavního města Prahy	22	18%
KPJ KŘP Středočeského kraje	2	1%
KPJ KŘP Libereckého kraje	10	8%
KPJ KŘP Ústeckého kraje	7	6%
KPJ KŘP Karlovarského kraje	6	5%
KPJ KŘP Plzeňského kraje	11	9%
KPJ KŘP Jihočeského kraje	17	14%
KPJ KŘP Královéhradeckého kraje	16	13%
KPJ KŘP Pardubického kraje	6	5%
KPJ KŘP kraje Vysočina	20	16%
KPJ KŘP Olomouckého kraje	2	1%
KPJ KŘP Zlínského kraje	5	4%

Zdroj: vlastní

Zařazení v krajské pořádkové jednotce KŘP

Graf 2 – Zařazení v krajské pořádkové jednotce KŘP

Zdroj: vlastní

V závislosti na počtu policistů zařazených v jednotlivých krajských pořádkových jednotkách Policie České republiky se v procentuálním vyjádření zúčastnilo dotazníkového šetření nejvíce policistů z KŘP kraje Vysočina, dále z KŘP Královéhradeckého kraje, KŘP Jihočeského kraje, KŘP hlavního města Prahy, KŘP Libereckého kraje, KŘP Karlovarského kraje, KŘP Plzeňského kraje, KŘP Pardubického kraje, KŘP Zlínského kraje, KŘP Ústeckého kraje, KŘP Olomouckého kraje a nejméně policistů z krajské pořádkové jednotky Středočeského kraje. Procentuální podíl respondentů odpovídajících na tuto otázku se ovšem v závislosti na počtu policistů zařazených v jednotlivých krajských pořádkových od výše uvedeného procentuálního vyjádření liší. (viz tabulka 2 a graf 2).

Otázka č. 3: Setkal jste se v rámci bezpečnostních opatření vyhlášených v rámci konání sportovních utkání s diváckým násilím?

Tabulka 3 – Setkání se s diváckým násilím při bezpečnostních opatřeních

Setkání se s diváckým násilím při bezpečnostních opatřeních	Responzí	Procentuální podíl
Ano	115	93%
Ne	8	7%

Zdroj: vlastní

Graf 3 - Setkání se s diváckým násilím při bezpečnostních opatřeních

Zdroj: vlastní

S diváckým násilím se v rámci bezpečnostních opatření setkala 115 (93%) respondentů. Osm (7%) dotazovaných policistů uvedlo, že se diváckým násilím za dobu jejich působení v krajské pořádkové jednotce nesešlo. Jedná se o tři policisty s dobou působnosti v PJ do jednoho roku, čtyři policisty s dobou působnosti v PJ v rozmezí od jednoho roku do pěti let a jednoho policistu s dobou působnosti v PJ v rozmezí od šesti do deseti let. Všech 52 policistů,

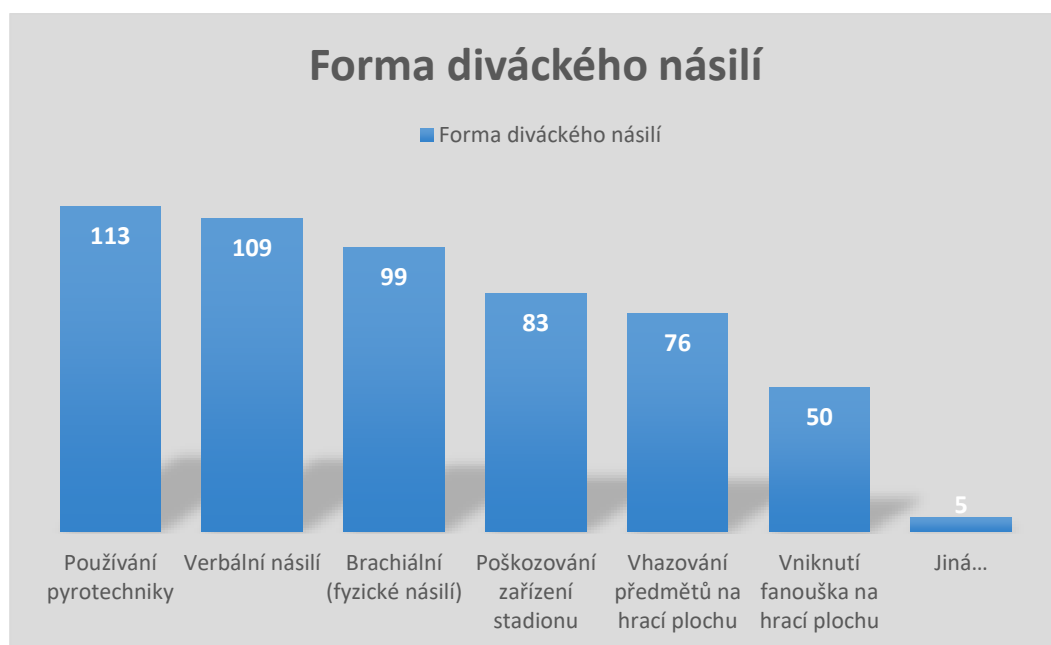
kteří uvedli, že v PJ působí 11 a více let, se s diváckým násilím minimálně v jednom případě setkala.

Otázka č. 4: S jakou formou diváckého násilí jste se při bezpečnostních opatření již setkal?

Tabulka 4 – Forma diváckého násilí

Forma diváckého násilí	Responzí	Procentuální vyjádření
Používání pyrotechniky	113	92%
Verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky, ...)	109	89%
Brachiální (fyzické) násilí	99	86%
Poškození zařízení stadionu	83	68%
Vhazování předmětů na hrací plochu	76	62%
Vniknutí fanouška na hrací plochu	50	41%
Jiná...	5	4%

Zdroj: vlastní

Graf 4 – formy diváckého násilí

Zdroj: vlastní

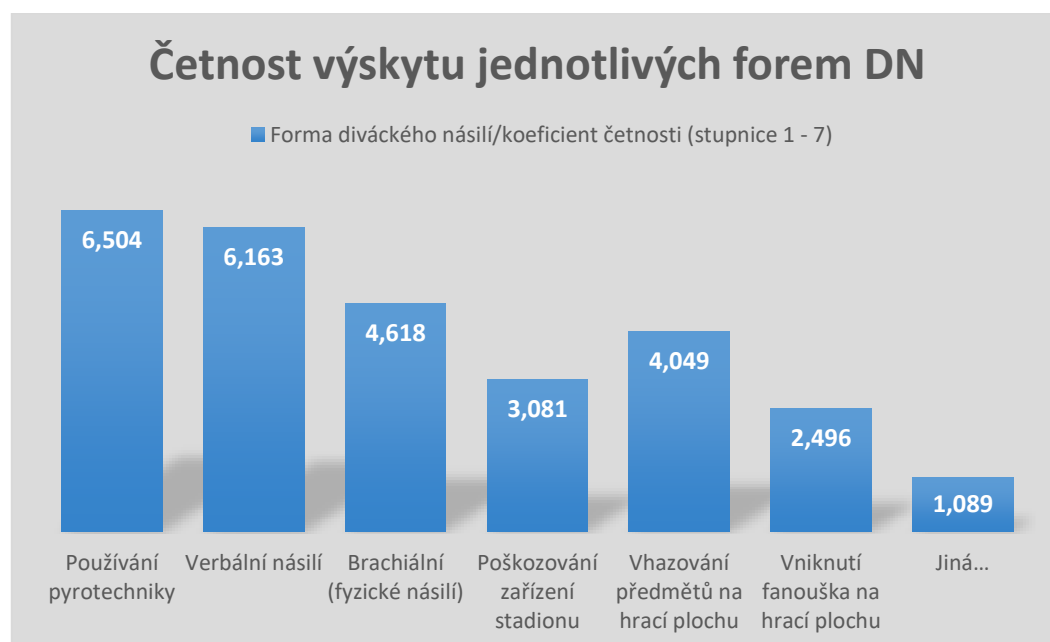
Otázka č. 4 v dotazníkovém šetření se týkala forem diváckého násilí, se kterými se dotazovaní policisté při bezpečnostních opatření již setkali. Respondenti mohli v tomto případě zvolit jednu nebo více nabízených odpovědí. Nejvíce policistů (92%) se v rámci bezpečnostních opatření setkala s používáním pyrotechnických prostředků. S verbálním násilím se setkala 89% dotazovaných policistů a s násilím brachiálním 86% z nich. Poškození zařízení stadionu jako jednu z dalších forem diváckého násilí zaregistrovalo při bezpečnostních opatření 68% respondentů a 62% respondentů se pak setkala s vyhazováním předmětů na hrací plochu. Méně než polovina respondentů, konkrétně 41%, uvedla, že se setkala i s vniknutím fanouška na hrací plochu. V této dotazníkové položce bylo respondentům dále umožněno zvolit i jinou odpověď, která nebyla nabízena, a této možnosti využilo 5 z nich. První uvedl: *„Loupež, krádež na osobě (zpravidla se jedná o věci se znaky klubu "ukořistěné" fanoušky/em rivalů.“* Pokud bychom se měli držet literaturou uváděných forem diváckého násilí, tak bych tuto odpověď subsumoval pod brachiální násilí. Další z respondentů, kteří zvolili vlastní odpověď, uvedl: *„Útoky na vozidla policie“*. I v tomto případě bych odpověď kategorizoval do formy brachiálního násilí. Tři respondenti dále uvedli, že se ještě s diváckým násilím v rámci svého působení v PJ neseťkali, proto se ani logicky nemohli setkat ani s žádnou z jejích forem. Z výše uvedeného dále vyplývá, že přestože osm policistů v otázce č. 3 uvedlo, že se s diváckým násilím v rámci působení PJ ještě neseťkalo, tak pět z nich v otázce č. 4 označili některou nebo některé z odpovědí, týkajících se jednotlivých forem diváckého násilí, se kterými se již při bezpečnostních opatřeních jako člen PJ setkali.

Otázka č. 5: S jakou z uvedených forem diváckého násilí se setkáváte nejčastěji?

Tabulka 5 – Četnost výskytu jednotlivých forem diváckého násilí

Forma diváckého násilí	Koeficient četnosti (stupnice 1 – 7)
Používání pyrotechniky	6,504
Verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky, ...)	6,163
Brachiální (fyzické) násilí	4,618
Poškození zařízení stadionu	3,081
Vhazování předmětů na hrací plochu	4,049
Vniknutí fanouška na hrací plochu	2,496
Jiná...	1,089

Zdroj: vlastní

Graf 5 - Četnost výskytu jednotlivých forem diváckého násilí

Zdroj: vlastní

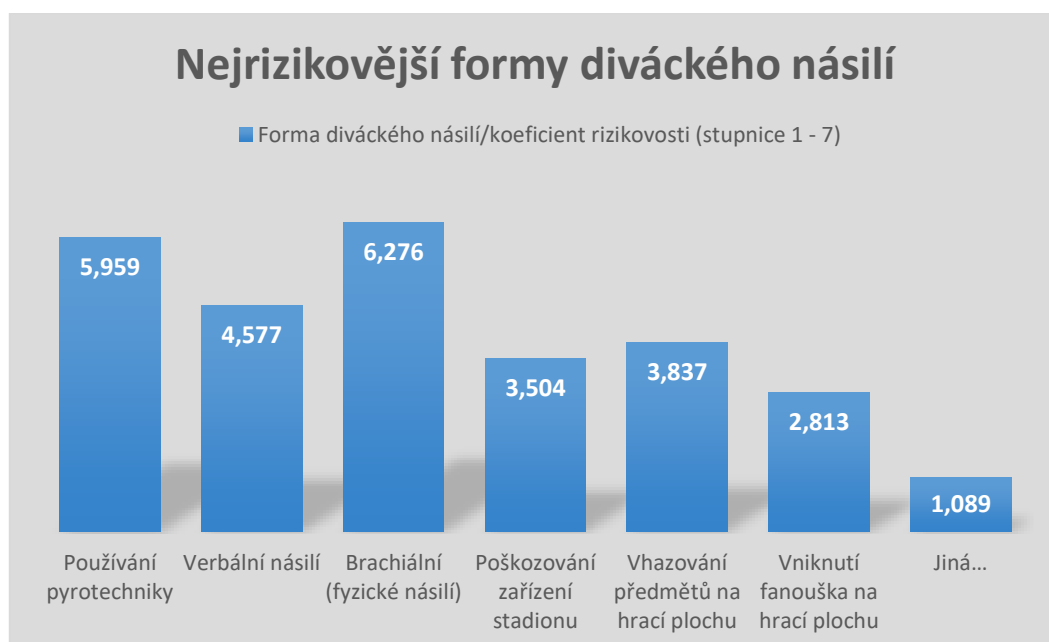
V této dotazníkové položce byli respondenti požádáni o sestupné seřazení jednotlivých forem diváckého násilí z hlediska četnosti jejich výskytu. Výsledky odpovědí jsou znázorněny koeficientem četnosti na stupnici od 1 do 7. (1 – nejnižší četnost; 7 – nejvyšší četnost) Z odpovědí respondentů jednoznačně vyplývá, že nejčastěji se při bezpečnostních opatřeních setkávají s používáním pyrotechnických prostředků – koeficient četnosti 6,504. Jako druhá nejčastější forma diváckého násilí je dle odpovědí respondentů verbální násilí - koeficient četnosti 6,163. Další nejčastější formou diváckého násilí je dle respondentů s koeficientem četnosti 4,618 brachiální násilí a dále s koeficientem četnosti 4,049 vhadzování předmětů na hrací plochu. S poškozováním zařízení stadionu a s vniknutím fanouška na hrací plochu se dotazovaní policisté již oproti výše uvedeným formám diváckého násilí tak často neseťkávají, což znázorňuje koeficient četnosti v hodnotě 3,081, resp. 2,496.

Otázka č. 6: Jaká forma diváckého násilí je podle Vašeho názoru nejrizikovější (nejnebezpečnější)?

Tabulka 6 – Nejrizikovější formy diváckého násilí

Forma diváckého násilí	Koeficient rizikivosti (stupnice 1 – 7)
Používání pyrotechniky	5,959
Verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky, ...)	4,577
Brachiální (fyzické) násilí	6,276
Poškození zařízení stadionu	3,504
Vhazování předmětů na hrací plochu	3,837
Vniknutí fanouška na hrací plochu	2,813
Jiná...	1,033

Zdroj: vlastní

Graf 6 – Nejrizikovější formy diváckého násilí

Zdroj: vlastní

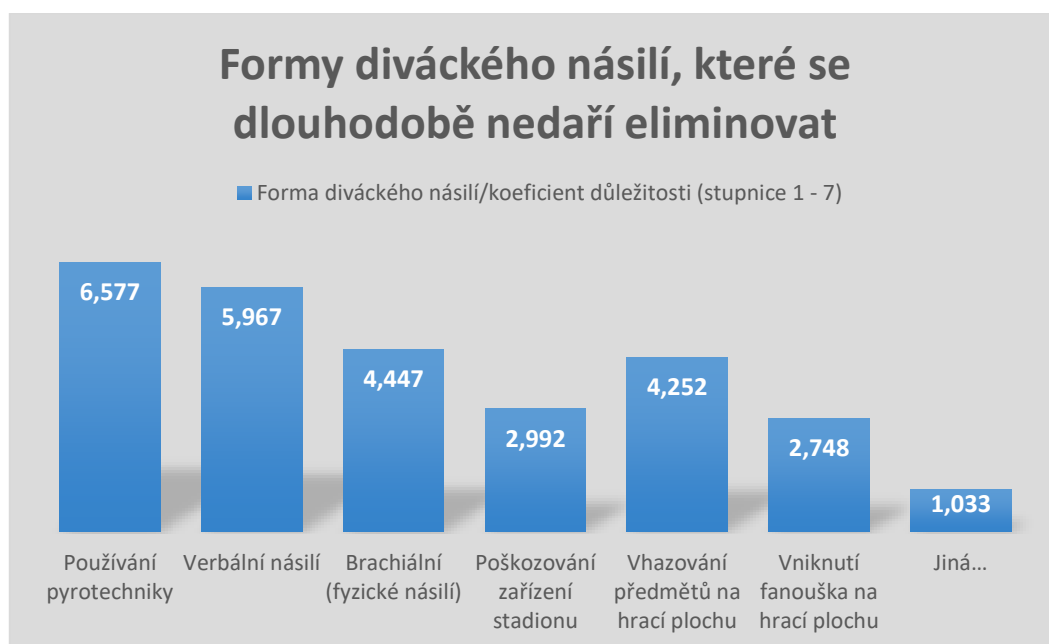
Na tuto dotazníkovou položku odpovídali respondenti stejným způsobem, jako na položku předchozí. V tomto případě ovšem sestupně řadili formy diváckého násilí z hlediska jejich rizikovosti. V tabulce a grafu, které jsem podle odpovědí respondentů na tuto dotazníkovou položku vypracoval, jsou výsledky odpovědí znázorněny koeficientem rizikovosti na stupnici od 1 do 7, přičemž platí, že 1 znamená nejméně rizikovou formu a 7 nejvíce rizikovou formu diváckého násilí. Vyhodnocením odpovědí respondentů jsem zjistil, že podle jejich názoru je s koeficientem rizikovosti 6,276 nejrizikovější formou diváckého násilí brachiální (fyzické) násilí. Jako druhou nejrizikovější formu diváckého násilí vnímají policisté účastníci se dotazníkového šetření používání pyrotechniky, a to s koeficientem rizikovosti 5,959. Na pomyslné třetí příčce se s koeficientem rizikovosti 4,577 umístilo verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky...). Poškozování zařízení stadionu a vhazování předmětů na hrací plochu jako další dvě formy diváckého násilí zařadili respondenti na třetí a čtvrté místo, s koeficientem rizikovosti 3,837, resp. 3,504. Jako nejméně rizikovou formu diváckého násilí určili respondenti ve svých odpovědích vniknutí fanouška na hrací plochu (koeficient rizikovosti 2,813).

Otázka č. 7: Kterou z forem diváckého násilí se podle Vás dlouhodobě nedaří eliminovat?

Tabulka 7 – Formy diváckého násilí, které se dlouhodobě nedaří eliminovat

Forma diváckého násilí	Koeficient důležitosti (stupnice 1 – 7)
Používání pyrotechniky	6,577
Verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky, ...)	5,967
Brachiální (fyzické) násilí	4,447
Poškození zařízení stadionu	2,992
Vhazování předmětů na hrací plochu	4,252
Vniknutí fanouška na hrací plochu	2,748
Jiná...	1,016

Zdroj: vlastní

Graf 7 – Formy diváckého násilí, které se dlouhodobě nedaří eliminovat

Zdroj: vlastní

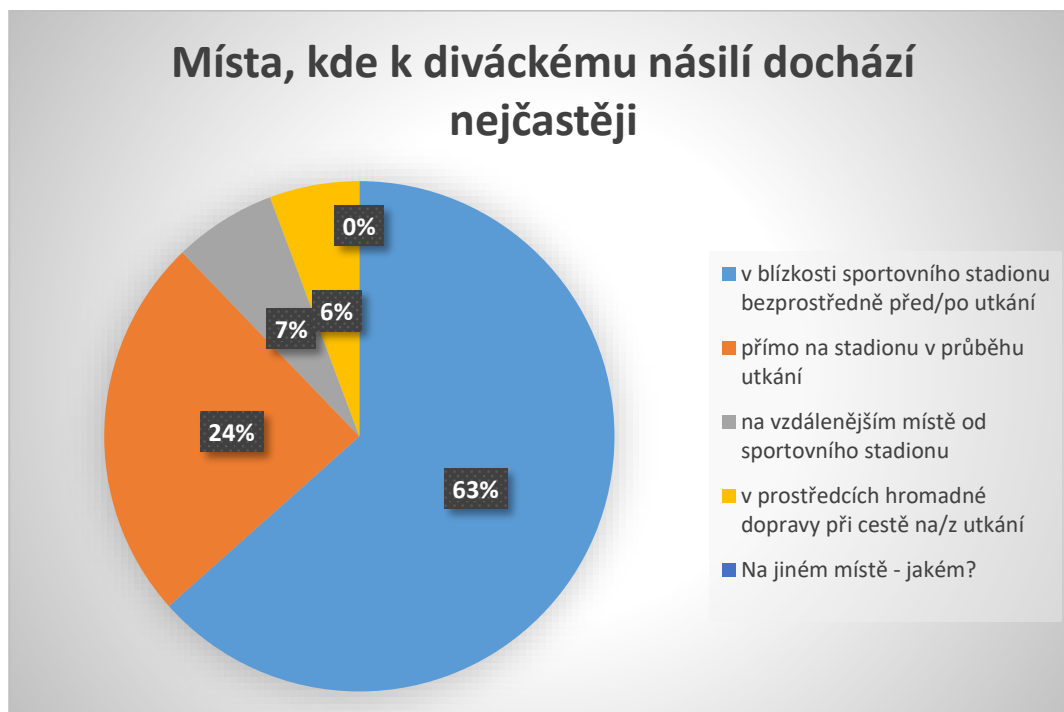
Otázka č. 7 byla zaměřena na formy diváckého násilí, které se dlouhodobě nedaří eliminovat. Policisté, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili, byli požádáni o sestupné seřazení forem diváckého násilí, které se podle jejich názoru dlouhodobě nedaří eliminovat. V tomto případě jsou výsledky odpovědí znázorněny koeficientem důležitosti na stupnici od 1 do 7, přičemž 1 znamená nejnižší a 7 nejvyšší důležitost. Vyhodnocením odpovědí a jejich zpracováním do tabulky a grafu jsem dospěl k dílčímu závěru, že podle respondentů se nejméně daří eliminovat používání pyrotechniky (koeficient důležitosti 6,577). Druhou nejčastější formou diváckého násilí, kterou se dlouhodobě nedaří eliminovat, je dle odpovědí s koeficientem důležitosti 5,967 verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky...). Brachiální (fyzické) násilí a vyhazování předmětů na hrací plochu zařadili respondenti z hlediska dlouhodobého nezdaru jejich eliminace na třetí, resp. čtvrté místo, s koeficientem četnosti 4,447, resp. 4,252. Jako nejméně problémové formy diváckého násilí z výše uvedeného hlediska vnímají respondenti poškozování zařízení stadionu a vniknutí fanouška na hrací plochu s koeficientem důležitosti 2,992, resp. 2,748.

Otázka č. 8: K diváckému násilí dochází nejčastěji:

Tabulka 8 – Místa, kde k diváckému násilí dochází nejčastěji

Místa, kde k diváckému násilí dochází nejčastěji	Responzí	Procentuální podíl
v blízkosti sportovního stadionu bezprostředně před/po utkání	78	63%
přímo na stadionu v průběhu utkání	30	24%
na vzdálenějším místě od sportovního stadionu	8	7%
v prostředcích hromadné dopravy při cestě na/z utkání	7	6%
Na jiném místě - jakém?	0	0%

Zdroj: vlastní

Graf 8 – Místa, kde k diváckému násilí dochází nejčastěji

Zdroj: vlastní

Otázka č. 8 je zaměřena na subjektivní pohled respondentů k místům, na kterých dochází k páchání diváckého násilí nejčastěji. Policistům, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili, byly nabídnuty čtyři konkrétní odpovědi, ale také měli možnost uvést místo jiné, které se v nabízených odpovědích nevyskytovalo. Možnost odpovědi na tuto otázku byla pouze jedna, tzn., že respondenti vybírali z nabízených odpovědí pouze jednu, označovali tedy místo, na kterém podle jejich názoru nebo vlastních zkušeností dochází k páchání diváckého násilí nejčastěji.

Nejvíce respondentů (63%) odpovědělo, že k páchání diváckého násilí dochází nejčastěji v blízkosti sportovního stadionu bezprostředně před nebo po utkání. Druhou nejpočetnější skupinou jsou policisté, kteří jako nejčastější místo páchání diváckého násilí označili prostor přímo na stadionu v průběhu utkání. Takto odpovědělo 24% policistů. Sedm procent policistů pak uvedlo, že k páchání diváckého násilí dochází nejčastěji na vzdálenějším místě od sportovního stadionu a šest procent policistů v prostředcích hromadné dopravy při cestě na nebo z utkání. Nabízenou možnost jiného místa s vlastním označením místa nevyužil žádný z respondentů.

Na základě vyhodnocení odpovědí na otázku č. 8 lze konstatovat, že rizikovými místy, kde dochází k diváckému násilí, jsou prostory v blízkosti sportovních stadionů, kde se před sportovními utkáními a po nich srocuje velké množství fanoušků, což s sebou právě přináší riziko páchání diváckého násilí. Rizikovým místem jsou pochopitelně i samotné útroby sportovních stadionů s velkým počtem fanoušků. Uvnitř stadionů ovšem podle respondentů již k páchání diváckého násilí nedochází tak četně, jako tomu je před nimi. Sedm, resp. šest procent respondentů pak označilo místo nejčastějšího páchání diváckého násilí na vzdálenějších místech od sportovních stadionů, resp. v prostředcích hromadné dopravy při cestě na nebo z utkání.

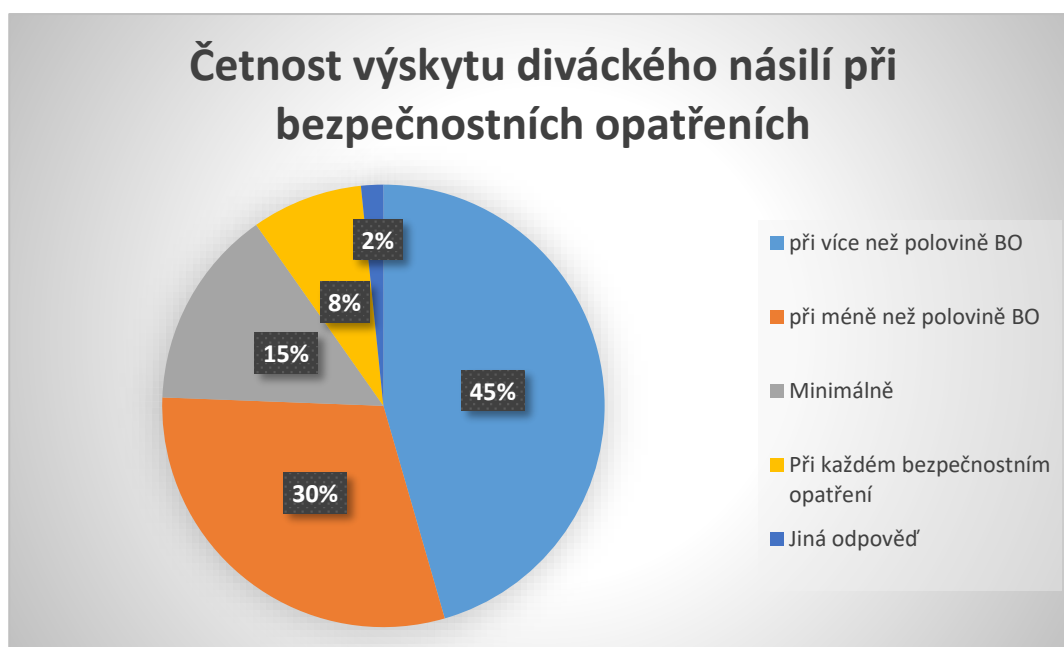
Celkovým vyhodnocením této dotazníkové položky lze shrnout, že přítomnost pořádkových jednotek přímo na sportovních stadionech není nezbytná, naopak by měly být tyto síly a prostředky policie koncentrovány a využívány především v místech v blízkosti sportovních stadionů před konáním a po ukončení sportovních utkání.

Otázka č. 9: Jak často se při bezpečnostních opatření v souvislosti s konáním sportovních utkání setkáváte s diváckým násilím?

Tabulka 9 – Četnost výskytu diváckého násilí při bezpečnostních opatřeních

Četnost výskytu diváckého násilí při bezpečnostních opatřeních	Responzí	Procentuální podíl
Při více než polovině BO	56	45%
Při méně než polovině BO	37	30%
Minimálně	18	15%
Při každém bezpečnostním opatření	10	8%
Jiná odpověď ...	2	2%

Zdroj: vlastní

Graf 9 – Četnost výskytu diváckého násilí při bezpečnostních opatřeních

Zdroj: vlastní

Na otázku č. 9 respondenti dotazníkového šetření odpovídali, jako často se při bezpečnostních opatřeních, vyhlášených v souvislosti s konáním sportovních akcí, setkávají s diváckým násilím. Nebyla po nich vyžadována konkrétní čísla, ale byly jim nabídnuty rámcové možnosti odpovědí. Nejvíce policistů odpovědělo, že s diváckým násilím se setkává při více než polovině bezpečnostních opatřeních. Tuto možnost zvolilo 56 (45%) z nich. Variantu při méně než polovině bezpečnostních opatřeních pak zvolilo 37 (30%) policistů zúčastněných na dotazníkovém šetření. Minimálně se s diváckým násilím setkává 18 (15%) policistů, naproti tomu 10 (8%) z nich se s diváckým násilím setkává při každém bezpečnostním opatření. Dva policisté uvedli, že se s diváckým násilím při bezpečnostním opatření ještě nesetkali.

Podrobnějším vyhodnocením dotazníkového šetření bylo zjištěno, že oba policisté, kteří odpověděli, že se s diváckým násilím při bezpečnostních opatřeních ještě nesetkali, působí v pořádkové jednotce méně než 1 rok. Policisté, kteří zvolili, že s touto problematikou se naopak setkávají při každém bezpečnostním opatření, jsou nejvíce zastoupeni ve skupině doby působení v pořádkové jednotce od 6 do 10 let. Takto odpovědělo konkrétně 5 z 30 policistů spadajících do této skupiny. Skupina policistů, kteří působí v pořádkové jednotce 11 let a více zase odpovídala nejčastěji, že s diváckým násilím se setkává při více než polovině bezpečnostních opatřeních. Takto odpovědělo 30 z celkového počtu 52 policistů této skupiny. Na druhou stranu 8 policistů spadajících do této skupiny odpovědělo, že se s tímto fenoménem setkává při bezpečnostních opatřeních minimálně. V tomto případě jde rovněž o skupinu policistů, která odpověď „minimálně“ zvolila nejčastěji. Při méně než polovině bezpečnostních opatřeních se s diváckým násilím nejvíce setkává skupina policistů s dobou působnosti v pořádkové jednotce od 1 roku do 5 let. Takto odpovědělo 13 z celkového počtu 32 policistů v této skupině.

Otázka č. 10: Zvládají pořadatelské služby při rizikových utkáních problémy s agresivními fanoušky?

Tabulka 10 – Připravenost pořadatelských služeb

Zvládají pořadatelské služby při rizikových utkáních problémy s agresivními fanoušky?	Responzí	Procentuální podíl
Zvládají, ale občas se projeví jejich nepřipravenost a nedůslednost	100	81%
Absolutně nezvládají	15	12%
Zvládají bez jakýchkoliv problémů	7	6%
Jiná odpověď	1	1%

Zdroj: vlastní

Graf 10 – Připravenost pořadatelských služeb

Zdroj: vlastní

Problematiku pořadatelských služeb jsem zařadil do desáté položky dotazníku. Respondenti byli konkrétně dotázáni, zda podle jejich vlastních zkušeností a subjektivních názorů zvládají pořadatelské služby při rizikových utkáních problémy s agresivními fanoušky. Výrazně nejvíce policistů odpovědělo, že pořadatelské služby problémy s agresivními fanoušky zvládají, ale občas se projeví jejich nepřipravenost a nedůslednost. Tuto odpověď zvolilo 100 (81%) respondentů. Odpověď, že absolutně nezvládají, zvolilo 15 (12%) policistů a naopak, že zvládají bez jakýchkoliv problémů, pak zvolilo 7 (6% respondentů). Jeden policista na tuto otázku nedokázal odpovědět.

Podrobnějším vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno, že odpověď „absolutně nezvládají“ na otázku č. 10 zvolili policisté (15 z celkového počtu 123), kteří jsou zařazeni v krajských pořádkových jednotkách Policie České republiky hlavního města Prahy, Jihočeského kraje, kraje Vysočina, Středočeského kraje, Libereckého kraje, Olomouckého kraje, Ústeckého kraje, Plzeňského kraje a kraje Pardubického. Na základě uvedeného lze konstatovat, že nepřipravenost a nedůslednost pořadatelských služeb vnímají někteří policisté napříč téměř celou Českou republikou, nejedená se tedy o problém pouze jednoho nebo několika málo krajů. Oproti tomu z celkového počtu 7 policistů, kteří odpověděli, že pořadatelské služby problémy s agresivními zvládají absolutně, je nejvíce z nich z Jihočeského kraje (3), hlavního města Prahy (2) a po jednom policistovi z kraje Vysočina a kraje Karlovarského.

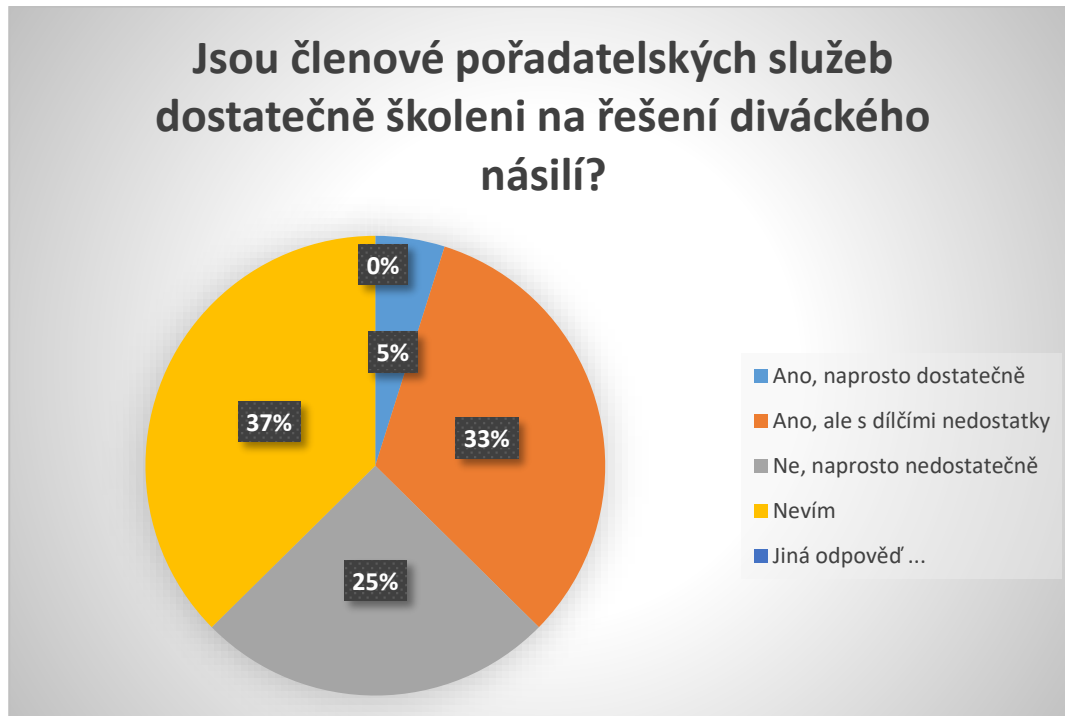
Vyhodnocením otázky č. 10 jsem dospěl k dílčímu závěru, že problematika činnosti (připravenosti a důslednosti) pořadatelských služeb není nijak kritická, ale existují určité nedostatky, či slabá místa, jejichž odstraněním by se činnost pořadatelských zkvalitnila, a tím by pravděpodobně mohlo dojít ke snížení případů, případně následků diváckého násilí.

Otázka č. 11: Jsou členové pořadatelských služeb dostatečně školeni na řešení diváckého násilí?

Tabulka 11 – Školení pořadatelských služeb

Jsou členové pořadatelských služeb dostatečně školeni na řešení diváckého násilí?	Responzí	Procentuální podíl
Ano, naprosto dostatečně	6	5%
Ano, ale s dílčími nedostatky	40	33%
Ne, naprosto nedostatečně	31	25%
Nevím	46	37%
Jiná odpověď ...	0	0%

Zdroj: vlastní

Graf 11 – Školení pořadatelských služeb

Zdroj: vlastní

Otázka č. 11 navazuje na otázku předchozí a týká se problematiky školení členů pořadatelských služeb na řešení diváckého násilí. Respondentům byl k této problematice položen dotaz, na který odpovídali z nabídnutých odpovědí, ale také mohli svoji odpověď formulovat vlastními slovy. Nejvíce policistů, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili, odpovědělo, že neví, zda členové pořadatelských služeb jsou dostatečně školeni na řešení diváckého násilí. Takto odpovědělo 46 (37%) z nich. Tito policisté tedy nemají k této problematice žádné nebo mají pouze strohé informace. Školení členů pořadatelských služeb s dílčími nedostatky vnímá 40 (33%) respondentů. Naprosto nedostatečné školení členů pořadatelských služeb označilo 31 (25%) respondentů, naproti tomu dostatečnost takového školení označilo 6 (5%) z nich. Nabídku vlastně formulované odpovědi nevyužil žádný z respondentů.

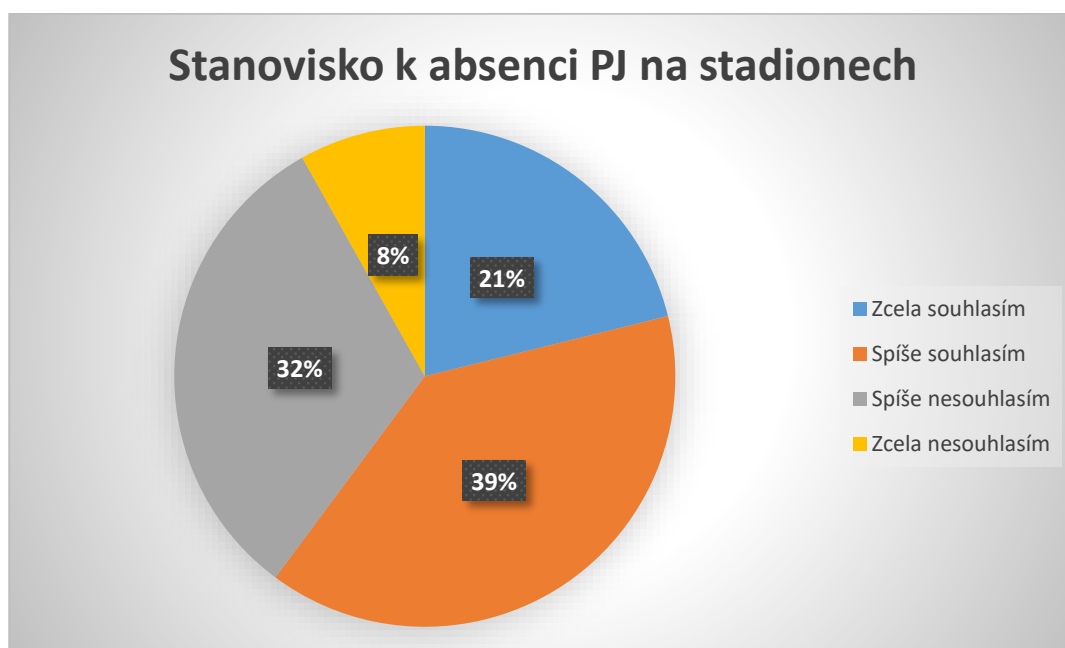
Vyhodnocením otázky č. 11 jsem dospěl k dílčímu závěru, že školení členů pořadatelských služeb by mělo být zkvalitněno. Povinnost, rozsah, četnost a další náležitosti takového školení by mohl explicitně upravovat zákon o pořadatelských službách, který v současné době v českém právním řádu absentuje.

Otázka č. 12: Jaký máte názor na aktuální praxi, spočívající v absenci pořádkových jednotek přímo na stadionech? S absencí PJ přímo na stadionech:

Tabulka 12 – Absence pořádkových jednotek na stadionech

Stanovisko k absenci PJ na stadionech	Responzí	Procentuální podíl
Zcela souhlasím	26	21%
Spíše souhlasím	48	39%
Spíše nesouhlasím	39	32%
Zcela nesouhlasím	10	8%

Zdroj: vlastní

Graf 12 – Absence pořádkových jednotek na stadionech

Zdroj: vlastní

Vyhodnocením odpovědí na otázku č. 12, která se týká absence pořádkových jednotek na stadionech při konání sportovních akcí, jsem dosáhl následujících výsledků. S absencí pořádkových jednotek přímo na stadionech zcela souhlasí 26 (21%) a spíše souhlasí 48 (39%) policistů, účastnících se dotazníkového šetření. Oproti tomu s tím zcela nesouhlasí 10 (8%) a spíše nesouhlasí 39 (32%) z nich. Souhlasné stanovisko tedy vyjádřilo celkem 74 (60%) respondentů a stanovisko nesouhlasné respondentů 49 (40%).

Podrobnějším vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno, že z celkového počtu 52 policistů, kteří v pořádkové jednotce působí 11 let a více s absencí pořádkových jednotek přímo na stadionu zcela souhlasí 14 z nich, spíše souhlasí 21 z nich, spíše nesouhlasí 15 z nich a zcela nesouhlasí 2 z nich.

Z celkového počtu 30 policistů, kteří v pořádkové jednotce působí od 6 do 10 let, s absencí pořádkových jednotek přímo na stadionu zcela souhlasí 8 z nich, spíše souhlasí 15 z nich, spíše nesouhlasí 6 z nich a zcela nesouhlasí 1 z nich.

Z celkového počtu 32 policistů, kteří v pořádkové jednotce působí od 1 roku do 5 let, s absencí pořádkových jednotek přímo na stadionu zcela souhlasí 3 z nich, spíše souhlasí 11 z nich, spíše nesouhlasí 13 z nich a zcela nesouhlasí 5 z nich.

Z celkového počtu 9 policistů, kteří v pořádkové jednotce působí méně než 1 rok, s absencí pořádkových jednotek přímo na stadionu zcela souhlasí 1 z nich, spíše souhlasí 1 z nich, spíše nesouhlasí 5 z nich a zcela nesouhlasí 2 z nich.

Z výše uvedených dat vyplývá, že zkušení policisté, kteří se jistě účastnili mnoha bezpečnostních opatření, absenci pořádkových jednotek přímo na stadionech vítají, kdežto policisté do pořádkových jednotek nově nastoupivší nebo ti, kteří v nich působí kratší dobu, by naopak přítomnost pořádkových jednotek přímo na stadionech přivítali.

Otázka č. 13: Prosím o krátké zdůvodnění Vaší předchozí odpovědi...

Tato dotazníková položka přímo navazuje na předchozí otázku, ve které respondenti vyjadřovali souhlasné či nesouhlasné stanovisko k absenci pořádkových jednotek přímo na sportovních stadionech.

Většina respondentů, kteří odpovídali, že s absencí pořádkových jednotek přímo na sportovních stadionech ať již zcela či spíše souhlasí, tuto svoji odpověď zdůvodnilo tím, že přítomnost „zakuklenců“ na stadionu vede k provokování fanoušků a jejich následnému nevhodnému chování, které se může zvrhnout až k nepokojům. Tato skupina policistů také odpovídala v tom smyslu, že pořádek uvnitř stadionu je věcí pořadatele, který zodpovídá za bezpečnost diváků a tu musí zajistit svými prostředky a na svoje náklady s tím, že pokud si pořadatel na stadion vpustí problémové jedince a není schopen zajistit bezpečí návštěvníků, musí nést důsledky, nahradit škody způsobené poškozeným divákům a také uhradit případný zákrok policie na stadionu ze svých zdrojů.

Policisté, kteří s absencí pořádkových jednotek přímo na sportovních stadionech vyjádřili nesouhlasné stanovisko, své odpovědi odůvodňovali především v tom smyslu, že důležitá je prevence, a to právě ve formě přítomnosti na stadionu. Dále také vyzdvihovali případný bezprostřední zákrok proti agresivním fanouškům.

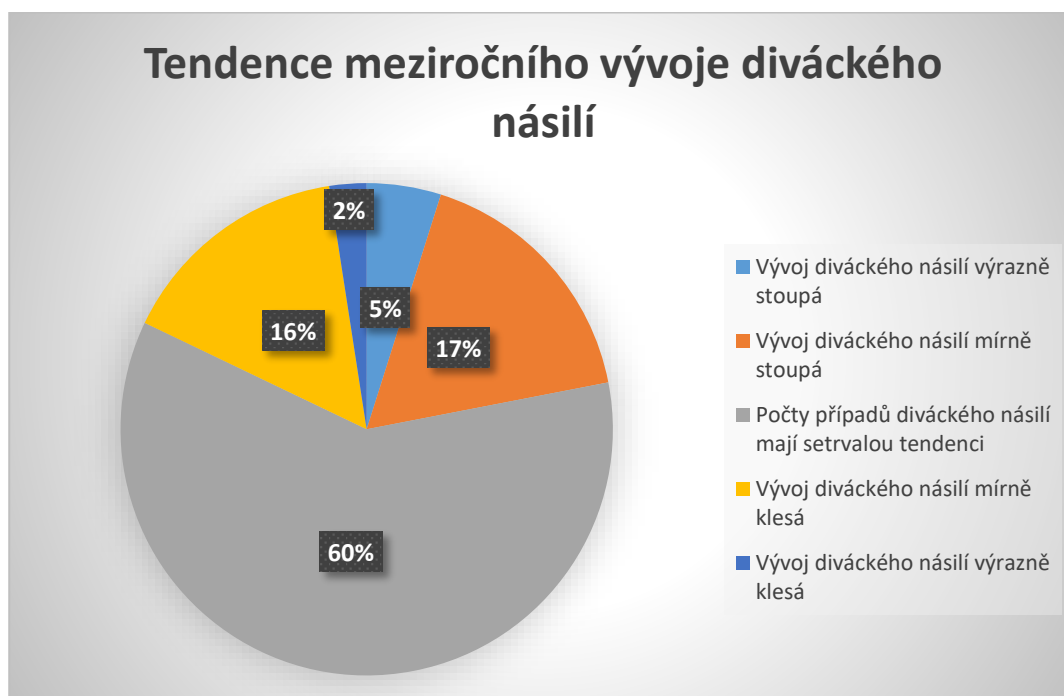
Někteří policisté také vyjádřili názor, že při nejrizikovějších zápasech by pořádkové jednotky přímo na stadionech chybět neměly a při těch méně rizikových by jejich přítomnost na stadionech nemusela být nutná.

Otázka č. 14: Jaká je podle Vašich osobních zkušeností v meziročním měřítku tendence vývoje diváckého násilí?

Tabulka 13 – Tendence meziročního vývoje diváckého násilí

Tendence meziročního vývoje diváckého násilí	Responzí	Procentuální podíl
Vývoj diváckého násilí výrazně stoupá	6	5%
Vývoj diváckého násilí mírně stoupá	21	17%
Počty případů diváckého násilí mají setrvalou tendenci	74	60%
Vývoj diváckého násilí mírně klesá	19	16%
Vývoj diváckého násilí výrazně klesá	3	2%

Zdroj: vlastní

Graf 13 – Tendence meziročního vývoje diváckého násilí

Zdroj: vlastní

Do dotazníkového šetření jsem také zařadil otázku, týkající se tendence meziročního vývoje diváckého násilí. Na tuto otázku respondenti odpovídali výběrem jedné z pěti nabídnutých odpovědí. Nejvíce policistů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, odpovědělo, že v meziročním měřítku mají počty případů diváckého násilí setrvalou tendenci. Takto odpovědělo 74 (60%) respondentů. Druhý nejvyšší počet respondentů, konkrétně 21 (17%), vnímá, že vývoj diváckého násilí v meziročním měřítku mírně stoupá. Mírný pokles diváckého násilí v meziročním měřítku naopak vnímá 19 (16%) z nich. Odpověď, že vývoj diváckého násilí v meziročním měřítku výrazně stoupá, zvolilo 6 (5%) respondentů a oproti tomu, že vývoj diváckého násilí v meziročním měřítku výrazně klesá, označili 3 (2%) policisté.

Podrobným vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno, že 2 policisté, kteří odpověděli, že vývoj diváckého násilí v meziročním měřítku výrazně klesá, se při bezpečnostních opatřeních setkávají s diváckým násilím minimálně a 1 policista takto vnímající vývoj diváckého násilí se s diváckým násilím setkává při méně než polovině bezpečnostních opatřeních. Oproti tomu z celkového počtu 6 policistů, kteří odpověděli, že vývoj diváckého násilí v meziročním měřítku výrazně stoupá, se 3 z nich setkávají s diváckým násilím při každém bezpečnostním opatření a 3 z nich při více než polovině bezpečnostních opatřeních.

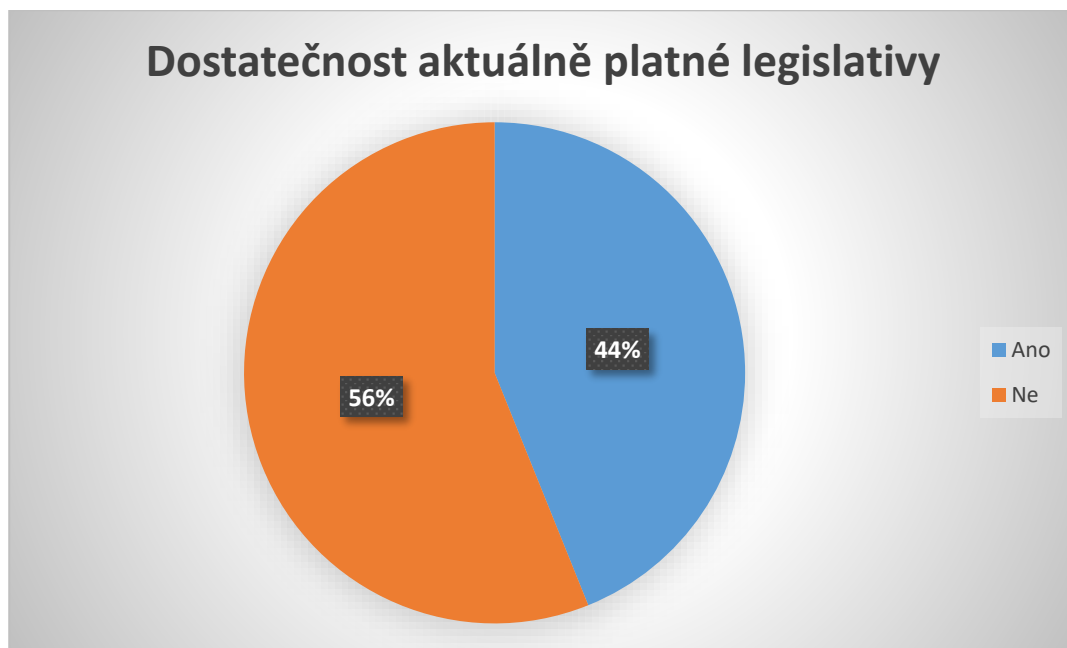
Vyhodnocením získaných dat je patrné, že na otázku č. 14 policisté odpovídali na základě vlastních zkušeností, které jsou ovlivněny především dobou působnosti v pořádkové jednotce, ale také frekvencí nasazování do bezpečnostních opatřeních.

Otázka č. 15: Je podle Vás aktuálně platná legislativa k řešení problematiky diváckého násilí dostačující?

Tabulka 14 – Dostatečnost aktuálně platné legislativy

Dostatečnost aktuálně platné legislativy	Responzí	Procentuální podíl
Ano	54	44%
Ne	69	56%

Zdroj: vlastní

Graf 14 – Dostatečnost aktuálně platné legislativy

Zdroj: vlastní

Na otázku k problematice aktuálně platné legislativy k řešení problematiky diváckého násilí odpověděla více než polovina respondentů, že tato dostačující není. Takto odpovědělo 69 (56%) policistů. Naopak 54 (44%) policistů vnímá aktuálně platnou legislativu k řešení problematiky diváckého násilí jako dostačující.

Z celkového počtu 52 respondentů, kteří v pořádkové jednotce působí 11 let a více, vnímá 35 z nich aktuálně platnou legislativu k řešení problematiky diváckého násilí jako nedostačující a 17 z nich jako dostačující. Z celkového počtu 30 respondentů, kteří v pořádkové jednotce působí od 6 do 10 let, vnímá 14 z nich aktuálně platnou legislativu k řešení problematiky diváckého násilí jako nedostačující a 16 z nich jako dostačující. Z celkového počtu 32 respondentů, kteří v pořádkové jednotce působí od 1 roku do 5 let, vnímá 16 z nich aktuálně platnou legislativu k řešení problematiky diváckého násilí jako nedostačující a 16 z nich jako dostačující. Z celkového počtu 9 respondentů, kteří v pořádkové jednotce působí méně než 1 rok, vnímají 4 z nich aktuálně platnou legislativu k řešení problematiky diváckého násilí jako nedostačující a 5 z nich jako dostačující.

Na základě získaných dat lze shrnout, že většina zkušených policistů, kteří působí v pořádkových jednotkách více než 11 let, shledává aktuálně platnou legislativu k řešení problematiky diváckého násilí jako nedostačující, kdežto téměř jedna polovina policistů (37) v pořádkových jednotkách působící méně než 11 let odpověděla, že dostačující je a druhá (34), že není.

Otázka č. 16: Jaká nová konkrétní legislativní opatření by podle Vás mohla být účinná v boji proti diváckému násilí?

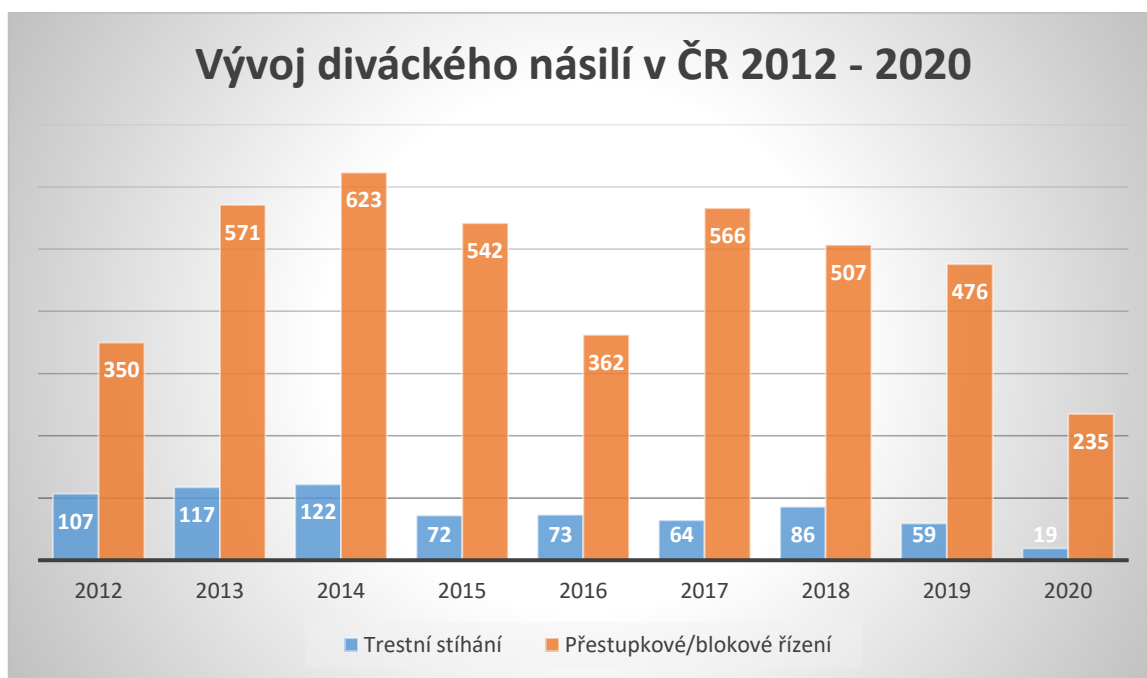
Většina respondentů na tuto otázku odpověděla v tom smyslu, že v boji proti diváckému násilí by z legislativního hlediska mohlo pomoci zpřísnění trestů a sankcí pro fotbalové chuligány, ukládání trestů doživotního zákazu vstupu na sportovní stadiony, urychlení a zjednodušení řízení s fotbalovými výtržníky, vyšší pokuty, atd.

Otázka č. 17: Jaká jiná opatření by podle Vás snížila počty případů diváckého násilí?

V poslední dotazníkové položce v uvedeném znění respondenti uváděli především zvýšení prevence, absolutní zákaz konzumace alkoholických nápojů uvnitř sportovních stadionů, důslednější monitoring fanoušků – např. na sociálních sítích, důslednější činnost pořadatelských služeb, kvalitnější kamerové systémy na stadionech, atd.

7.2 Výsledky analýzy statistických dat

Provedenou analýzou statistických dat dostupných ve zprávách za divácké násilí za roky 2012 – 2020, které jsou za uplynulé jednotlivé roky zpracovávány Odborem obecné kriminality, Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování, Policejního prezidia Policie České republiky, jsem zjistil relevantní informace, které jsou významné pro dosažení cílů diplomové práce. Tyto informace se týkají především vývoje diváckého násilí v období let 2012 až 2020, počtu provedených bezpečnostních opatření konaných v rámci konání sportovních akcí a další neméně důležité informace související s diváckým násilím. Získaná a zanalyzovaná data jsem pro větší přehlednost zpracoval do následujících grafů a tabulek.

Graf 15: Vývoj diváckého násilí v ČR v letech 2012 – 2020

Zdroj: ÚSKPV Policejního prezidia ČR

Uvedený graf zobrazuje počty zahájených trestních stíhání a přestupkových/blokových řízení v souvislosti s diváckým násilím za jednotlivé roky od roku 2012 do roku 2020. Z grafu jednoznačně vyplývá, že ani v jednom případě nečiní meziroční nárůst či pokles zahájených trestních stíhání více než dvojnásobek oproti roku předešlému či následujícímu. Lze tedy konstatovat, že

meziroční vývoj diváckého násilí se ve sledovaném období nikterak výrazně nezvýšil, ale ani nesnížil. Mírný meziroční nárůst diváckého násilí s ohledem na zahájená trestní stíhání lze však sledovat v období let 2012 – 2014. Od roku 2015 do roku 2020, vyjma roku 2017, má meziroční vývoj diváckého násilí postupnou, mírně klesající tendenci. Obdobná situace vývoje diváckého násilí je i v oblasti přestupkových, resp. blokových řízení. Jediným rozdílem oproti zahájeným trestním stíháním je mírný meziroční nárůst přestupkových, resp. blokových řízení v roce 2018. Shrnutím zanalyzovaných dat zpracovaných do výše uvedeného grafu lze jednoznačně konstatovat, že vývoj diváckého násilí v České republice v období let 2012 – 2020 v meziročním měřítku nikterak výrazně nestoupá, ani neklesá.

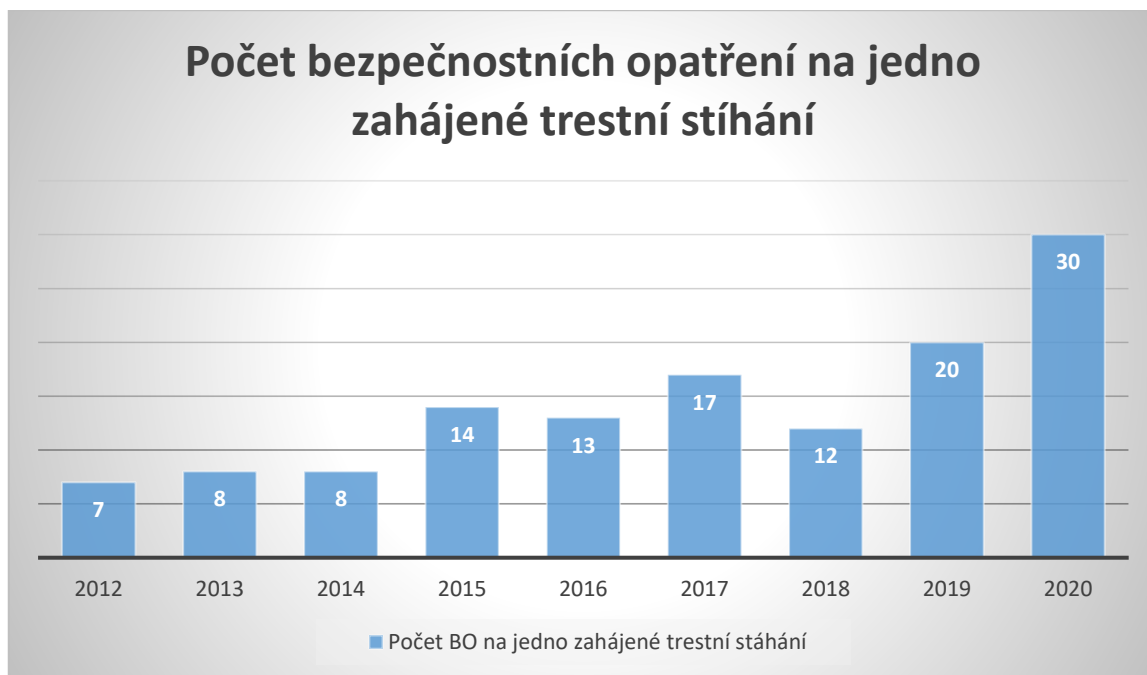
Počty případů diváckého násilí jsou bezpochyby závislé na počtu odehraných sportovních utkání a tedy i počtu bezpečnostních opatření. V níže uvedeném grafu jsou uvedeny počty bezpečnostních opatření Policie České republiky v rámci konání sportovních akcí v letech 2012 – 2020.

Graf 16: Počet bezpečnostních opatření v letech 2012 – 2020

Zdroj: ÚSKPV Policejního prezidia ČR

Aby byla data o vývoji diváckého násilí a počtu jeho případů za jednotlivé roky co nejrelevantnější, zpracoval jsem následující dva grafy, které znázorňují počty bezpečnostních opatření na jedno zahájené trestní stíhání a jedno přestupkové/blokové řízení.

Graf 17: Počet bezpečnostních opatření na jedno zahájené trestní stíhání

Zdroj: ÚSKPV Policejního prezidia ČR

Graf jednoznačně potvrzuje vývoj diváckého násilí znázorněného v grafu č. 15. Z tohoto grafu č. 17 lze vyčíst, že v letech 2012 – 2014 bylo jedno trestní stíhání zahájeno při každém sedmém, resp. osmém bezpečnostním opatření. V roce 2015 a 2016 již při každém čtrnáctém, resp. třináctém bezpečnostním opatření. Mírný meziroční pokles a opět následný mírný nárůst lze zaznamenat v letech 2017 a 2018. V roce 2017 bylo trestní stíhání zahájeno každé sedmnácté a v roce 2018 každé dvanácté bezpečnostní opatření. Opětovný meziroční pokles byl v roce 2019, kdy bylo trestní stíhání zahájeno každé dvacáté bezpečnostní opatření. Na základě získaných dat lze opět konstatovat, že vývoj diváckého násilí v České republice v období let 2012 – 2020 v meziročním měřítku nikterak výrazně nestoupá, ani neklesá. Ovšem z hlediska dlouhodobého je z grafu patrný mírný pokles diváckého násilí.

Graf 18: Počet bezpečnostních opatření na jedno přestupkové/blokové řízení
Zdroj: ÚSKPV Policejního prezidia ČR

Z grafu č. 18 lze jednoduše vyčíst, že v období let 2012 – 2020 připadá na jedno přestupkové, resp. blokové řízení 1,5 – 2,5 bezpečnostních opatření. Závěr je tedy opět takový, že vývoj diváckého násilí v České republice ve sledovaném období v meziročním měřítku, ale ani z hlediska dlouhodobého, nikterak výrazně nestoupá, ani neklesá.

Do následujících tabulek jsem zpracoval počty jednotlivých forem diváckého násilí za roky 2019 a 2020. Statistické údaje o počtu jednotlivých forem diváckého násilí jsou Policejním prezidiem zpracovávány teprve od roku 2019. Přesto jsem provedl telefonický dotaz na Policejní prezidium s žádostí o poskytnutí těchto konkrétních statistických údajů za předešlá léta, přičemž se mi dostalo odpovědi, že takto zpracovaná data skutečně nejsou za předešlá léta k dispozici.

Tabulka 15 – Jednotlivé formy diváckého násilí za rok 2019

2019	Počet BO	Počet TČ	Počet PŘ	Napadení PČR	Vandalismus	Pyrotechnika		Vniknutí na plochu	Rasismus	Občanské soužití
						Vně	Uvnitř			
FOTBAL	468	41	291	9	31	18	166	2	10	104
HOKEJ	662	15	122	1	4	14	12	0	0	71
OSTATNÍ	75	3	122	0	0	1	0	0	0	1
CELEKM	1205	59	476	10	35	33	178	2	10	176

Zdroj: ÚSKPV Policejního prezidia ČR

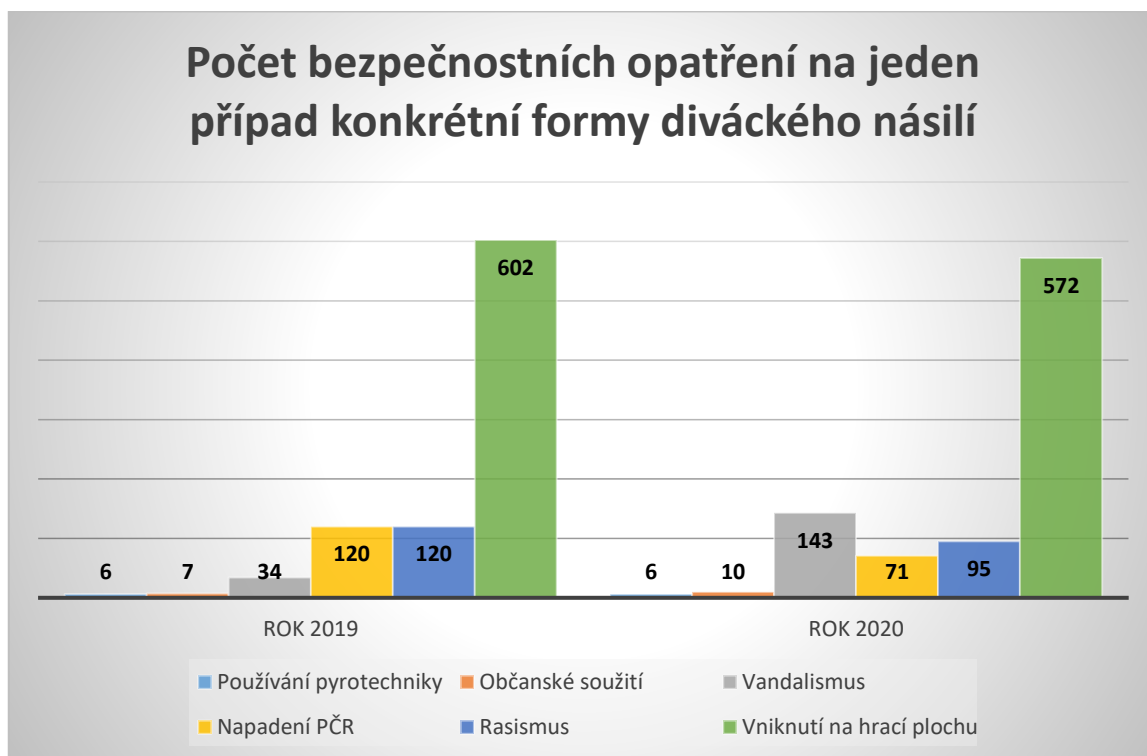
Tabulka 16 - Jednotlivé formy diváckého násilí za rok 2020

2020	Počet BO	Počet TČ	Počet PŘ	Napadení PČR	Vandalismus	Pyrotechnika		Vniknutí na plochu	Rasismus	Občanské soužití
						Vně	Uvnitř			
FOTBAL	241	14	194	7	4	37	60	1	5	35
HOKEJ	314	5	31	1	0	3	2	0	1	21
OSTATNÍ	17	0	10	0	0	0	0	0	0	0
CELEKM	572	19	235	8	4	40	62	1	6	56

Zdroj: ÚSKPV Policejního prezidia ČR

Z výše zpracovaných tabulek vyplývá, že (výrazně) nejčastější formou diváckého násilí je používání pyrotechniky. V roce 2019 byla zakázaná pyrotechnika v rámci konání sportovních akcí použita ve 211 případech, z toho ve 178 případech uvnitř sportovního zařízení a ve 33 případech mimo něj. V roce 2020 bylo zaznamenáno používání pyrotechniky ve 102 případech, z toho v 62 případech uvnitř sportovního zařízení a ve 40 případech mimo něj. Kategorie *občanské soužití* v sobě zahrnuje 176 případů za rok 2020 a 56 případů za rok 2019. Vandalismus byl v roce 2019 registrován v 35 případech, v roce 2020 ve čtyřech případech. Další forma diváckého násilí *vniknutí na hrací plochu* byla za rok 2019 evidována dvakrát a v roce 2020 jedenkrát. V roce 2019 došlo desetkrát k napadení příslušníka policie, v roce 2020 osmkrát.

Pro získání přehledu o meziročním vývoji diváckého násilí za roky 2019 a 2020, jsem z dostupných statistik jednotlivých forem diváckého násilí a celkového počtu bezpečnostních opatření ze strany PČR vypracoval graf, který znázorňuje počty bezpečnostních opatření na jeden případ konkrétní formy diváckého násilí.

Graf 19: Počet bezpečnostních opatření na jeden případ konkrétní formy diváckého násilí

Zdroj: ÚSKPV Policejního prezidia ČR

Vyhodnocením shora znázorněného grafu jsem dospěl k závěru, že z pohledu oficiálních statistik PČR je nejčastější formou diváckého násilí používání pyrotechniky. V roce 2019 i v roce 2020 došlo v souvislosti s konáním sportovních akcí k použití zakázané pyrotechniky v průměru při každém šestém bezpečnostním opatření. Druhou nejčastější formou je kategorie občanského soužití. V roce 2019 došlo k občanskému soužití v průměru při každém sedmém a v roce 2020 při každém desátém bezpečnostním opatření. Vandalismus byl v roce 2019 zaznamenán v průměru při každém 34. bezpečnostním opatření, přičemž v roce 2020 došlo v této kategorie k výraznému poklesu. V roce 2020

byl vandalismus registrován v průměru při každém 143. bezpečnostním opatření. K napadení příslušníka PČR došlo v roce 2019 v průměru při každém 120. a v roce 2020 při každém 71. bezpečnostním opatření. Rasismus byl v roce 2019 evidován v průměru při každém 120. a v roce 2020 při každém 95. bezpečnostním opatření. Výrazně nejméně vyskytující se formou diváckého násilí je vniknutí na hrací plochu. K němu došlo v roce 2019 v průměru při každém 602. a v roce 2020 při každém 572. bezpečnostním opatření. Dalším dílčím závěrem, po vyhodnocení předmětného grafu, je skutečnost, že v meziročním měřítku za roky 2019 a 2020 nedošlo, kromě jednoho případu, k výraznému nárůstu ani poklesu případu diváckého násilí. Tím jediným případem je kategorie vandalismu, když v roce 2020 došlo oproti roku 2019 k výraznému poklesu jeho případů.

K provedené analýze statistických dat je nanejvýše důležité zmínit, že rok 2020 byl, a to nejen z pohledu sledování problematiky diváckého násilí, rokem specifickým. Konání sportovních utkání v České republice se totiž nevyhnulo dopadům celosvětové krize způsobené pandemií COVID-19. Čísla v grafech za rok 2020 se mohou zdát zavádějícími, proto je nutné konstatovat, že v tomto roce docházelo k různým opatřením v souvislosti s bojem proti této pandemii, včetně rušení a odkládání jednotlivých soutěží nebo jejich překládání na jiné termíny. Jiná opatření spočívala například v uzavírání stadionů pro fanoušky a sportovní utkání se hrála bez nich, což je z pohledu prováděných statistik a komparací, informace hodná zvláštního zřetele.

Provedenou analýzou dostupných statistických dat, a to jak metodou popisnou, tak metodou deskriptivní, jsem dospěl k dílčímu závěru, že v meziročním měřítku vývoje diváckého násilí v období let 2012 – 2020 nedošlo k jeho výraznému nárůstu ani poklesu. Z dlouhodobého hlediska je ovšem důležité konstatovat, že ve sledovaném období došlo od roku 2015, vyjma roku 2017, kdy byl zaznamenán mírný nárůst, co do vývoje diváckého násilí, k jeho mírnému poklesu. Dalším dílčím závěrem je konstatování, že nejčastější formou diváckého násilí je jednoznačně používání zakázané pyrotechniky a oproti tomu nejméně častou formou je vniknutí fanouška na hrací na plochu.

7.3 Návrhy řešení problematiky diváckého násilí

Z výsledků výzkumného šetření bylo zjištěno několik nedostatků či slabých míst zkoumané problematiky, jejichž odstranění by pravděpodobně mohlo směřovat ke snížení počtu případů diváckého násilí, což by vedlo jednak k zabezpečení hladkého průběhu sportovních utkání, ale především k zajištění větší bezpečnosti návštěvníků sportovních stadionů, stejně jako dalších osob, které se se sportovními chuligány setkávají. Po vyhodnocení výsledků výzkumného šetření navrhuji následující řešení problematiky diváckého násilí:

7.3.1 Návrh č. 1: Novelizace trestního zákoníku

Prvním navrhovaným řešením je novelizace trestního zákoníku, spočívající v jeho doplnění o skutkové podstaty nově navrhovaných trestných činů. Z výzkumného šetření jednoznačně vyplývá, že nejproblematictější formou diváckého násilí je používání pyrotechnických prostředků, čímž byl potvrzen i jeden z výzkumných předpokladů diplomové práce. Mým návrhem je tedy zavedení zcela nového trestného činu „*Používání pyrotechnických prostředků v souvislosti s konáním sportovní akce.*“ Tento trestný čin navrhuji zařadit do hlavy VII zvláštní části zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník mezi trestné činy obecně nebezpečné. Znění skutkové podstaty tohoto trestného činu navrhuji následovně:

*Hlava VII zvláštní části zák. č. 40/2009 Sb., zákon Trestní zákoník - Trestné činy
obecně nebezpečné*

§ xxx

Používání pyrotechnických prostředků v souvislosti s konáním sportovní akce

- (1)** Kdo v souvislosti s konáním sportovní akce použije pyrotechnický prostředek, a
 - a)** naruší tím její hladký průběh;
 - b)** způsobí tím její přerušení;
 - c)** způsobí tím její ukončení,bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.
- (2)** Kdo použije pyrotechnický prostředek způsobem uvedeným v odstavci 1, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí.
- (3)** Odnětím svobody na jeden rok až pět let, peněžitým trestem a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí bude pachatel potrestán, způsobí-li použitím pyrotechnického prostředku v souvislosti s konáním sportovní akce škodu nikoli nepatrnou.
- (4)** Odnětím svobody na dvě léta až osm let a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí bude pachatel potrestán,
 - a)** způsobí-li použitím pyrotechnického prostředku v souvislosti s konáním sportovní akce škodu nikoli malou,
 - b)** spáchal-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
 - c)** ublíží-li jinému použitím pyrotechnického prostředku v souvislosti s konáním sportovní akce na zdraví.
- (5)** Odnětím svobody na pět až dvanáct let a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí bude pachatel potrestán, způsobí-li jinému použitím pyrotechnického prostředku v souvislosti s konáním sportovní akce těžkou újmu na zdraví.
- (6)** Odnětím svobody na dvanáct až dvacet let a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí bude potrestán, kdo použitím

pyrotechnického prostředku v souvislosti s konáním sportovní akce jiného usmrtí.

V případě odstavce 1 se jedná o základní skutkovou podstatu trestného činu. Odstavce 2 až 6 jsou tvořeny okolnostmi podmiňujícími použití vyšší trestní sazby, tudíž se jedná o kvalifikované skutkové podstaty trestného činu.

Objektem tohoto trestného činu by byl zaprvé zájem na ochraně klidného a nerušeného průběhu sportovní akce. Za druhé by se jednalo o zájem na ochraně života a zdraví lidí, jejich cti a důstojnosti a majetku. Objektivní stránka skutkové podstaty tohoto navrhovaného trestného činu by spočívala v tom, že by se pachatel v prostředí sportovního stadionu, jeho okolí či na jiných místech v přímé souvislosti s konáním sportovní akce dopouštěl jednání spočívajícího v používání pyrotechnických prostředků způsobem a s následky uvedenými v odstavcích 1 – 6. Tato skutková podstata navrhovaného trestného činu by vyžadovala určení speciálního subjektu, kterým by byla osoba účastnící se sportovní akce či osoba jednající v přímé souvislosti s konáním sportovní akce. Rovněž by bylo vyžadováno speciální místo činu. Naplnění takové skutkové podstaty by bylo tedy vázáno na prostředí sportovního stadionu, jeho okolí či jiného místa v přímé souvislosti s konáním sportovní akce.

Dalším možným řešením, které by pravděpodobně zefektivnilo řešení problematiky diváckého násilí z trestněprávního hlediska, by mohlo mít zavedení jiného, zcela nového a samostatného trestného činu *Divácké násilí*. Ačkoli lze naprostou většinu projevů problémových fotbalových fanoušků, které naplňují znaky skutkové podstaty některého trestného činu, subsumovat pod již některý existující trestný čin ve zvláštní části trestního zákoníku, zavedení nového trestného činu *Divácké násilí*, by vedlo ke sjednocení těchto trestných činů do podmínek konání sportovní akce, ale také k možnosti použití vyšší trestní sazby pro jejich pachatele. V případě tohoto trestného činu jej rovněž navrhuji zařadit do hlavy VII zvláštní části zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník mezi trestné činy obecně nebezpečné. Znění skutkové podstaty tohoto trestného činu navrhuji následovně:

*Hlava VII zvláštní části zák. č. 40/2009 Sb., zákon Trestní zákoník - Trestné činy
obecně nebezpečné*

§ xxx

Divácké násilí

- (1)** Kdo se dopustí diváckého násilí jakoukoliv jeho formou, bude potrestán až na dvě léta nebo peněžitým trestem a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.
- (2)** Kdo se dopustí jednání uvedeném v odst. 1 a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí.
- (3)** Odnětím svobody na jeden rok až pět let, peněžitým trestem a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí bude pachatel potrestán, způsobí-li jednáním ve formě diváckého násilí škodu nikoli nepatrnou.
- (4)** Odnětím svobody na dvě léta až osm let, peněžitým trestem a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí bude pachatel potrestán,
 - a)** způsobí-li jednáním ve formě diváckého násilí škodu nikoli malou,
 - b)** spáchal-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
 - c)** ublíží-li jinému jednáním ve formě diváckého násilí na zdraví.
- (5)** Odnětím svobody na pět až dvanáct let a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí bude pachatel potrestán, způsobí-li jinému jednáním ve formě diváckého násilí těžkou újmu na zdraví.
- (6)** Odnětím svobody na dvanáct až dvacet let a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí bude potrestán, kdo jednáním ve formě diváckého násilí jiného usmrtí.

Některé pojmy, které jsou obsaženy ve znění uvedených skutkových podstat navrhovaných trestných činů:

Pyrotechnický prostředek: Pyrotechnickým prostředkem se rozumí pyrotechnický výrobek podle zák. č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů. Podle uvedeného zákona se jedná o výrobek obsahující výbušné látky nebo směs výbušných látek určené k produkci tepla, světla, zvuku, plynu, kouře, nebo kombinace těchto efektů pomocí samoudržujících se exotermických chemických reakcí a zábavní pyrotechniku, tedy pyrotechnický výrobek určený k zábavním účelům. Těmito výrobky jsou především dýmovnice, petardy, rachejtle, světlice a římské svíce.

Sportovní akce: Sportovní utkání jak na profesionální, tak amatérské úrovni, v jakémkoli sportovním odvětví a další veškeré činnosti s ním spojené (např. příjezd a odjezd sportovních diváku na/z místa konání sportovního utkání).

Narušení hladkého průběhu sportovního akce: Narušením hladkého průběhu sportovní akce se rozumí omezení běžného průběhu akce např. způsobením dýmu zasahujícím na hrací plochu, silné zvukové a světelné efekty negativně ovlivňující průběh sportovní akce.

Přerušování sportovní akce: Dočasné zastavení konání sportovního utkání, ve kterém je po skončení působení negativních vlivů pokračováno a je dohráno do konce řádné hrací doby.

Ukončení sportovní akce: Zastavení konání sportovního utkání před dosažením řádné hrací doby, ve kterém již není pokračováno a je buďto odloženo na jiný termín nebo je kontumováno (kontumací se rozumí úředně přiznaná porážka v neprospěch týmu, tedy nikoliv na základě výsledku uhraného na hřišti).

Škoda nikoli nepatrná: Škoda na majetkových hodnotách dosahující částky nejméně 10 000 Kč.

Škoda nikoli malá: Škoda na majetkových hodnotách dosahující částky nejméně 50 000,- Kč.

Organizovaná skupina: Sdružení více osob (tj. nejméně tří trestně odpovědných osob), v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jeho jednotlivé členy a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu a tím i jeho nebezpečnost pro společnost. Skupina nemusí mít trvalejší charakter, a tímto způsobem lze spáchat i jen ojedinělý, jednorázový trestný čin. Vyžadováno není výslovné přijetí za člena skupiny nebo výslovně přistoupení ke skupině; postačí, že se pachatel do skupiny fakticky včlenil a aktivně se na její činnosti podílel.

Ublížení na zdraví: Takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařské ošetření.

Těžká újma na zdraví: Vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. Těžkou újmou na zdraví se rozumí zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohyzdění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivé útrapy, nebo delší dobu trvající porucha zdraví.

Smrt: Okamžik, kdy obnovení všech životních funkcí člověka je již nenávratně vyloučeno.

Forma diváckého násilí: Formou diváckého násilí se rozumí vniknutí na hrací plochu, házení předmětů na hrací plochu nebo aktéry hry, výtržnosti, vandalismus, konflikty s užitím verbálního násilí, konflikty s užitím brachiálního násilí, používání pyrotechnických prostředků, a to v souvislosti s konáním sportovní akce.

Alternativou k možnosti zavedení nového trestného činu *Divácké násilí* by mohlo být doplnění skutkových podstat taxativně vyjmenovaných trestných činů o odstavec, který by podmiňoval spáchání konkrétního trestného činu v souvislosti s konáním sportovní akce. Tím by se jednalo o kvalifikovanou

skutkovou podstatu konkrétního trestného činu, která by zároveň byla tvořena okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby. Takovou okolností se rozumí spáchání trestného činu právě v souvislosti s konáním sportovní akce.

Uvedenou legislativní změnu bych navrhoval u těchto trestných činů:

- Těžké ublížení na zdraví podle § 145 TZ
- Ublížení na zdraví podle § 146 TZ
- Rvačka podle § 158 TZ
- Poškození cizí věci podle § 228 TZ
- Obecné ohrožení podle § 272 TZ
- Obecné ohrožení z nedbalosti podle § 273 TZ
- Násilí proti úřední osobě podle § 325 TZ
- Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 TZ
- Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 TZ
- Výtržnictví podle § 358 TZ

Znění nově zavedeného odstavce shora taxativně vyjmenovaných trestných činů navrhuji takto:

„odnětím svobody na bude potrestán, kdo se jednání uvedeného v odstavcích dopustí v souvislosti s konáním sportovní akce“.

U trestného činu výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku je již na sportovní utkání pamatováno. Podle odstavce 1 uvedeného paragrafu bude potrestán až na dvě léta, kdo mj. hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání.

7.3.2 Návrh č. 2: Bezpečná pyrotechnika

Dalším navrhovaným řešením, které by pravděpodobně výrazně snížilo počty případů diváckého násilí a zároveň zvýšilo bezpečí fanoušků na sportovních stadionech, opět souvisí s nejproblematictější formou diváckého násilí, tedy s používáním pyrotechnických prostředků. Návštěvní řády sportovních stadionů profesionálních sportovních klubů v ČR zakazují nejen

používání pyrotechnických prostředků uvnitř stadionů, ale zakazují již i jejich samotné vnášení na stadiony. Při vstupu návštěvníka sportovního utkání na sportovní stadion je pořadatelská služba oprávněna provádět bezpečnostní osobní prohlídky, což opět plyne z návštěvních řádů. Ani tyto prohlídky a ani hrozba sankcí ukládaných osobám na sportovním stadionu pyrotechnické prostředky používajícím, ovšem vždy nezabrání tomu, aby vyznavači pyrotechniky na sportovních utkáních do útrob stadionu nějakou tu pyrotechniku pronesli. Pro takovou skupinu fanoušků, tedy těch, kteří se bez pyrotechniky na sportovním utkání nemohou obejít, by mohlo existovat řešení. Řešení spočívající v používání "**bezpečné**" pyrotechniky", a tím zároveň zlegalizování jejího používání i při sportovních akcích.

Inspiraci lze nalézt v Dánsku, kde tamější fotbalový klub Brøndby Kodaň, resp. zástupci klubu, začali vyvíjet "bezpečné" římské svíce, díky kterým se tamní fanoušci mohou dočkat legalizace pyrotechniky na stadionech. Podstatou celé věci je snížení teploty zažehnuté římské svíce tak, že člověk v ohni bez problémů chvíli udrží ruku. Tyto svíce hoří při nízké teplotě, díky čemuž patří do nízkého stupně nebezpečnosti. To by mohlo vést ke spokojenosti jak sportovních fanoušků, tak fotbalových klubů i fotbalových asociací v ČR. Pokud by se tento koncept podařilo zrealizovat a na českých sportovních stadionech zlegalizovat používání bezpečných římských svíci, výrazně by se tím zvýšila bezpečnost osob nacházejících na sportovním stadionu. Samotné realizaci tohoto konceptu by musela předcházet změna návštěvních řádů sportovních stadionů, legislativy a zároveň by musela být přijata opatření ke způsobu kontroly.

7.3.3 Návrh č. 3: Doživotní zákaz vstupu na sportovní stadiony

Trest *zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce* je již v aktuálně platném znění trestního zákoníku, konkrétně v ustanovení § 76, obsažen. Soud může tento trest pachateli uložit, dopustí-li se úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce, a to až na 10 let. Mým návrhem je explicitně ukládat tento trest na doživotí, a to ve formě „dvakrát a dost“. To znamená, že pokud by se pachatel dopustil úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou sportovní akce podruhé, byl by potrestán zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce na doživotí. S tímto

návrhem by samozřejmě souvisela důsledná evidence a kontrola takto odsouzených pachatelů. Hrozba doživotního zákazu vstupu na sportovní stadiony by podle mého názoru dosud problémové fanoušky, nebo alespoň jejich část, donutila ke slušnému a pro druhé neohrožujícímu chování.

7.3.4 Návrh č. 4: Zákon o pořadatelských službách

Z výzkumného šetření také vyplývá, že ne všichni členové pořadatelských služeb jsou vždy připraveni na vypjaté situace s rizikovými fanoušky a tyto situace adekvátně řešit. V této problematice sehrává roli velké množství faktorů, jako je fyzická a psychická zdatnost členů pořadatelských služeb, jejich věk, nasazovaný počet, způsob a kvalita jejich školení, atd. Mým navrhovaným řešením, k eliminaci těchto slabých míst, je zavedení **zákona o pořadatelských službách** do českého právního řádu. Tento zákon by měl nejprve definovat pojmy *pořadatelská služba*, *člen pořadatelské služby*, ale především by stanovil předpoklady pro výkon této funkce. Zejména by se jednalo o předpoklady fyzické, psychické a komplexně osobností každého jedince. Dále by v zákoně neměl chybět požadavek o trestní bezúhonnosti člena pořadatelské služby. Obsahem zákona a také podmínkou pro přijetí zájemce jako člena pořadatelské služby by mělo být přijímací řízení, které by ověřilo jeho fyzickou a psychickou zdatnost. Rovněž by měl zákon explicitně stanovit minimální počty členů pořadatelských služeb nasazovaných na sportovní utkání, a to v závislosti na rizikosti utkání. V zákoně by rovněž neměla chybět nezbytná ustanovení o právech a povinnostech pořadatelských služeb a jejich členů. V neposlední řadě by měl zákon také stanovit povinnost a rozsah pravidelného školení členů pořadatelských služeb v určitých intervalech, které by obsahovalo přinejmenším jejich vzdělávání a zdokonalování v oblasti předmětné legislativy, kurzy sebeobrany, psychologické kurzy a další.

7.3.5 Návrh č. 5: Důslednější kontroly při vstupu na sportovní stadiony

Přestože v současné době jsou při vstupu fanoušků na sportovní stadiony prováděny jejich kontroly, které jsou někde poměrně důsledné, jinde zase méně, je podle mého názoru, který vyplývá také z výzkumného šetření, zapotřebí tyto kontroly výrazně zkvalitnit. Toto opatření prakticky navazuje na výše navrhovaný

zákon o pořadatelských službách, protože pouze dostatečně vyškolený, důsledný a celkově připravený člen pořadatelské služby může provést důslednou a požadovanou kontrolu osoby, vstupující do útrob sportovního stadionu. Jak již bylo v jiných částech této práce několikrát uvedeno, nejproblematictější formou diváckého násilí je používání pyrotechnických prostředků, které s sebou nese nejen riziko negativního ovlivnění sportovního utkání, ale především riziko zranění a usmrcení osob. I přes prováděné kontroly si sportovní chuligáni nachází způsoby, jak pyrotechnické prostředky na stadiony pronést. Z uvedeného vyplývá, že dosavadní způsoby provádění kontrol, které jsou závislé pouze na osobě kontrolu provádějící, tedy pouze na lidském faktoru, jsou nedostačující. Mým návrhem je tedy v této problematice zavedení kontrol technického charakteru, konkrétně v používání detektoru výbušnin. Mohlo by se jednat například o bezpečnostní rámy, které by po průchodu osoby detekovaly přítomnost výbušné látky obsažené v pyrotechnickém prostředku, nebo ruční detektor fungující na stejném principu. Jsem si vědom vysokých finančních nákladů pro realizaci takovýchto opatření, proto bych povinnost jejich zavedení navrhoval pouze pro sportovní kluby, které se s problémem používání pyrotechnických prostředků potýkají. Další bezesporu důležitou oblastí při kontrole osob vstupujících na sportovní stadiony je problematika alkoholu. Při ovlivnění alkoholem člověk ztrácí zábrany a snáz se poté dopustí jednání za hranou zákona. Samozřejmě nelze u každé osoby provádět orientační dechovou zkoušku, ale je zapotřebí důsledně vnímat chování osoby vstupující na sportovní stadion a bude-li taková osoba viditelně pod silným vlivu alkoholu (např. nekoordinované pohyby, agresivní chování, atd.), neměla by být na stadion vpuštěna.

7.4 Vyhodnocení výzkumných předpokladů

V této podkapitole bude provedeno vyhodnocení stanovených výzkumných předpokladů, a to s ohledem na výsledky výzkumného šetření, provedeného dotazníkovým šetřením a analýzou statistických dat.

Výzkumný předpoklad č. 1 - Nejproblematictější formou diváckého násilí je používání zakázané pyrotechniky, byl potvrzen.

Z dotazníkového šetření jednoznačně vyplývá, že policisté zařazení v krajských pořádkových jednotek PČR vnímají používání pyrotechnických prostředků v souvislosti s konáním sportovních akcí jako nejproblematictější formu diváckého násilí. S používáním pyrotechnických prostředků se v rámci bezpečnostních opatření vyhlášených v souvislosti s konáním sportovních utkání setkala 113 z celkového počtu 123 policistů. Tuto formu diváckého násilí, se kterou se již setkali, označil nejvyšší počet policistů. Z nabízených forem diváckého násilí označil nejvyšší počet policistů, a to 101 z celkového počtu 123, používání pyrotechnických prostředků i v případě dotazu týkajícího se problému nezdaru jeho eliminace. K otázce největší nebezpečnosti určité formy diváckého násilí skončilo používání pyrotechnických prostředků na pomyslné druhé příčce. Jako nejnebezpečnější formu diváckého násilí policisté zvolili brachiální (fyzické násilí). Tuto možnost zvolilo 63 z celkového počtu 123 policistů. Používání pyrotechnických prostředků jako nejnebezpečnější formu diváckého násilí potom vnímá 55 z celkového počtu 123 policistů. Výzkumný předpoklad také jednoznačně potvrzuje analýza statistických dat, ze které vyplývá, že k použití pyrotechnického prostředku došlo v roce 2019 i v roce 2020 shodně v průměru při každém šestém bezpečnostním opatření, což je v porovnání s ostatními formami diváckého násilí forma výrazně nejčastější.

Výzkumný předpoklad č. 2 - Tendence vývoje diváckého násilí v meziročním měřítku nikterak výrazně nestoupá ani neklesá, byl potvrzen.

Tento výzkumný předpoklad byl potvrzen jak z výsledků dotazníkového šetření, tak z výsledků analýzy statistických dat. Na otázku k problematice meziročního vývoje diváckého násilí zvolilo nabízenou možnost „*projevy diváckého násilí mají setrvalou tendenci*“ 74 z celkového počtu 123 policistů, což odpovídá 60 % respondentů. Analýzou statistických dat bylo zjištěno, že od roku 2012 do roku 2020 nedošlo v České republice k výraznému meziročnímu nárůstu ani poklesu případů diváckého násilí. Toto zjištění je možné hodnotit jak

pozitivně, tak negativně. Pozitivní je ta skutečnost, že problematika diváckého násilí v České republice není nijak kritická, na druhou stranu lze negativa shledávat v tom, že počty případů diváckého násilí se nedaří výrazně snižovat či eliminovat.

Výzkumný předpoklad č. 3 - Aktuálně platná legislativa postihující řešení diváckého násilí je nedostatečná., byl potvrzen.

Výzkumný předpoklad, týkající se problematiky aktuálně platné legislativy postihující problematiku diváckého násilí, byl rovněž potvrzen. Otázka týkající se tohoto tématu byla taktéž položena v dotazníku, jehož vyhodnocením bylo zjištěno, že 69 z celkového počtu 123 respondentů, což odpovídá 56%, považují aktuálně platnou legislativu k řešení problematiky diváckého násilí za nedostačující. Analýzou statistických dat bylo zjištěno, že divácké násilí se v České republice vyskytuje poměrně hojně a počty jeho případů se nejen opatřeními preventivními i represivními v souladu s aktuálně platnou legislativou nedaří snižovat, příp. eliminovat.

7.5 Vyhodnocení cílů

V diplomové práci jsem si stanovil několik cílů. Prvním z nich bylo uceleně zmapovat problematiku diváckého násilí v České republice, což jsem učinil definicí samotného pojmu *divácké násilí* a jeho projevů, rozebráním jednotlivých forem diváckého násilí, typologickým rozlišením návštěvníků fotbalových stadionů, krátkým exkurzem do historie diváckého násilí na území České republiky, resp. Československa a Anglie, dále věnováním se problematice prevence a represe a orgánům podílejícím se na zajišťování bezpečnosti při konání fotbalových utkání. Tento cíl práce byl splněn v její teoretické části.

Dílními cíli práce, které zároveň korespondují se stanovenými výzkumnými předpoklady, bylo zjistit aktuálně nejproblematictější formy diváckého násilí, zjistit meziroční tendenci vývoje diváckého násilí v České republice a zjistit míru dostatečnosti aktuálně platné legislativy postihující problematiku diváckého násilí. Pro dosažení těchto cílů a zároveň potvrzení či vyvrácení výzkumných předpokladů bylo využito dotazníkového šetření a analýzy statistických dat,

jejichž výsledky jsou vyhodnoceny a popsány v předchozích podkapitolách, čímž došlo k naplnění stanovených dílčích cílů.

Navržení možných řešení v případě zjištění nedostatků či slabých míst v problematice diváckého násilí je hlavním cílem diplomové práce. Výzkumem, provedeným dotazníkovým šetřením a analýzou statistických dat, byly zjištěny některé nedostatky, případně slabá místa, a bylo navrženo jejich řešení. Tímto byl hlavní cíl práce splněn.

8 Závěr

Diplomová práce se věnuje problematice diváckého násilí, a protože v České republice se tento fenomén vyskytuje nejvíce u fotbalu, je teoretická část práce zaměřena na divácké násilí páchané právě v souvislosti s konáním fotbalových utkání. V teoretické části byly definovány základní pojmy této problematiky, uvedeny formy diváckého násilí a typy fotbalových návštěvníků. U jedné z forem diváckého násilí, a to u používání pyrotechniky, byly uvedeny nejznámější a zároveň z hlediska následků způsobených jejím používáním, nejzávažnější případy, a to jak ve světě, tak v České republice. Rovněž bylo v teoretické části práce nahlédnuto do historie diváckého násilí v České republice, resp. v Československu a v Anglii. Dále bylo v teoretické části práce ve spojitosti s fenoménem diváckého násilí zpracováno téma problematiky prevence a represe, byly uvedeny základní právní normy, které se dané problematiky dotýkají a také byla charakterizována, definována a popsána činnost jednotlivých subjektů a jejich složek působících v oblasti problematiky diváckého násilí. Tímto byl splněn cíl teoretické části práce, kterým bylo provedení uceleného zmapování problematiky diváckého násilí z obecného pohledu.

Ve výzkumné části práce byly vymezeny její cíle, popsány výzkumné metody, stanoveny výzkumné předpoklady a dále byl popsán výzkumný vzorek. V této části byly stanoveny tři dílčí a jeden hlavní cíl diplomové práce. Prvním dílčím cílem bylo zjistit aktuálně nejproblematičtější formy diváckého násilí, druhým dílčím cílem zjistit meziroční tendenci vývoje diváckého násilí v České republice, a tím třetím zjistit míru dostatečnosti aktuálně platné legislativy postihující problematiku diváckého násilí v České republice. Hlavním cílem diplomové práce bylo, v případě zjištění některých nedostatků či slabých míst v řešení problematiky diváckého násilí, navrhnout jejich možná řešení. Pro účely výzkumného šetření byly zvoleny dvě výzkumné metody, a to dotazníkové šetření a analýza statistických dat. Výzkumným vzorkem dotazníkového šetření byli policisté, kteří jsou zařazení v krajských pořádkových jednotkách Policie České republiky, a to bez ohledu na krajské ředitelství, v jehož pořádkové jednotce působí. Pro druhou výše uvedenou výzkumnou metodu byla využita statistická data o diváckém násilí, která byla autorovi práce pro stanovené účely

poskytnuta Policejním prezidiem České republiky. Vyhodnocením výsledků provedeného výzkumu byly potvrzeny všechny tři výzkumné předpoklady. Ke stanovenému výzkumnému předpokladu, týkajícího se používání pyrotechniky, jako nejproblematictější formy diváckého násilí, byly v dotazníkovém šetření položeny otázky zaměřené na nejčastěji se vyskytující a nejrizikovější formy diváckého násilí a také na problematiku nezdaru jejich eliminace. Z dotazníkového šetření, ale také z oficiálních statistických dat Policejního prezidia ČR jednoznačně vyplývá, že nejčastěji se vyskytující formou diváckého násilí je skutečně používání pyrotechnických prostředků, což také vede k tvrzení, že tuto formu se ponejvíce nedaří eliminovat. Jako nejrizikovější formu diváckého násilí zvolili respondenti sice brachiální (fyzické) násilí, používání pyrotechnických prostředků však zařadili hned na druhé místo. Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že používání pyrotechnických prostředků je nejproblematictější formou diváckého násilí. K potvrzení či vyvrácení výzkumného předpokladu, týkajícího se tendence meziročního vývoje diváckého násilí v ČR, byly rovněž využity jak výsledky dotazníkové šetření, tak statistická data Policejního prezidia ČR. Naprostá většina policistů, kteří se výzkumu účastnili, vnímá meziroční vývoj diváckého násilí tak, že nedochází k jeho výraznému nárůstu ani poklesu. V případě meziročního vývoje bylo toto potvrzeno i vyhodnocením statistických dat. Na tomto místě je ovšem důležité konstatovat, že z dlouhodobého hlediska, ve sledovaném období (od roku 2012 do roku 2020), došlo v případě diváckého násilí k jeho poklesu. K výzkumnému předpokladu týkajícího se nedostatečnosti aktuálně platné legislativy postihující problematiku diváckého násilí, byly v dotazníkovém šetření na tuto oblast rovněž zaměřeny některé otázky. Na základě dat získaných výzkumem lze konstatovat, že aktuálně platná legislativa dotýkající se problematiky diváckého násilí je nedostatečná. Jako hlavní cíl práce bylo stanoveno navrzení možných řešení v případě zjištění nedostatků či slabých míst v problematice diváckého násilí. Na základě zjištění některých nedostatků z provedeného výzkumu, které se nevíce týkají aktuálně platné legislativy, používání pyrotechnických prostředků a činnosti pořadatelských služeb, byla navržena jejich možná řešení. Tyto návrhy jsem zařadil do samostatné podkapitoly diplomové práce. Navržením možných řešení zjištěných nedostatků byl splněn hlavní cíl práce. Zjištěné skutečnosti

z výzkumné části práce, především pak návrhy řešení zjištěných nedostatků, mohou být přínosem v boji proti diváckému násilí.

Situace v oblasti diváckého násilí v České republice není nijak kritická, ale zároveň ani uspokojivá. Pozitivem je bezesporu skutečnost, že v meziročním měřítku nedochází k výraznému nárůstu případů diváckého násilí. Ovšem jako jisté negativum lze vnímat to, že nedochází ani k jeho poklesu. Věřím, že v případě aplikace mých navrhovaných řešení v praxi, by se situace v oblasti diváckého násilí zlepšila, čímž by bylo dosaženo především větší bezpečnosti návštěvníků sportovních utkání, ale i jiných nezúčastněných osob.

Závěrem je nutné konstatovat, že stanovené cíle diplomové práce byly splněny.

Seznam použité literatury

SLABÝ, David. *Taktika eliminace aktivního střelce*. Praha, 2020. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky v Praze, Fakulta bezpečnostně právní, Katedra policejních činností. Vedoucí práce pplk. Mgr. Miloslav Čihák

BĚLÍK, Václav, Stanislava, HOFERKOVÁ, Blahoslav, KRAUS, a kol. *Slovník sociální patologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0599-1.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. rozš. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-931-3.

DALECKÝ, Jan et al. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. Praha: PA ČR v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1.

FILÁK, Antonín. *Policejně bezpečnostní činnost a její hlavní organizačně taktické formy*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. ISBN 80-7251-135-1.

FISCHER, Slavomil, Jiří, ŠKODA. *Sociální patologie: Analýza příčin a možnosti ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2781-3.

GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 5. akt. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-423-7.

HABICH, Lukáš, Martin KLOUBEK a kol. *Činnost policejních služeb*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6.

HRINKO, Martin a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

HRUDKA, Josef, David Zámek a kol. *Organizace a činnost policejních služeb*. Praha: POLICE HISTORY, 2012. ISBN 978-80-86477-56-5.

CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. 1. vyd. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.

J., K. Kde začíná pendrek, tam končí sport. *Večerní České slovo*. 1936.

MACEK, Pavel a kol. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. 2. uprav. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9.

MACEK, Pavel a kol. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. Praha: POLICE HISTORY, 2003. ISBN 80-86477-16-9.

MACEK Pavel a David ZÁMEK. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: PA ČR v Praze, 2007. ISBN 978-80-7251-264-5.

MAREŠ, Miroslav, Josef, SMOLÍK a Marek SUCHÁNEK. *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3.

NIKL, Jaroslav a Petr VOLEVECKÝ. *Divácké násilí*. Praha: PA ČR v Praze, 2007. ISBN 978-80-7251-249-2.

NOVOTNÝ, František a kol. *Trestní právo hmotné*. 4. akt. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-651-4.

OLIVOVÁ, Věra. *Lidé a hry: Historická geneze sportu*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1979.

SLEPIČKA, Pavel, a kol. *Divácká reflexe sportu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-2461838-8.

SMOLÍK, Josef. *Fotbalové chuligánství: Historie, teorie a politizace fenoménu*. 1. vyd. Karlovy Vary: Plachý Zdeněk, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7.

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-7372-8.

NIKL, Jaroslav. Kde se rodí divácké násilí. *České vězeňství*. 2009, roč. 18, č. 2, s. 20-22. ISSN 1213-9297.

SCHORŮ, Jakub, Pavel, Rusňák. *Zpráva za problematiku diváckého násilí za rok 2019*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 29. ledna 2020. Č. j. PPR-354-187/ČJ-2019-990320, str. 9 – 10.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* v posledním znění

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod* v posledním znění

Zákon č. 273/2008 Sb., *o Policii České republiky* v posledním znění

Zákon č. 141/1961 Sb., *trestní řád* v posledním znění

Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

Zákon č. 250/2016 Sb., *o některých přestupcích* v posledním znění

Zákon č. 251/2016 Sb., *o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* v posledním znění

Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích* v posledním znění

Zákon č. 115/2001 Sb., *o podpoře sportu* v posledním znění

Zákon č. 553/1991 Sb., *o obecní policii* v posledním znění

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky v posledním znění

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím v posledním znění

Zákon č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi v posledním znění

Pokyn policejního prezidenta č. 191/2016 Sb., o diváckém násilí v posledním znění

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 94/2010 Sb., o činnosti na úseku extremismu, sekt a diváckého násilí v posledním znění

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180/2012 Sb., o plnění základních úkolů služby pořádkové policie v posledním znění

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2020 Sb., o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v posledním znění

Bezpečí na sportovních utkáních: Manuál pro fotbalové kluby [online]. Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2008. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/dokumenty-nasili-bezpeci-na-sportovnich-utkanich-manual-pro-fotbalove-kluby-pdf.aspx>

Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních [online]. 2017. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <http://facr.fotbal.cz/document/download/35719>

DISCIPLINÁRNÍ ŘÁD FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY: *Disciplinární řád FAČR – edice 2020-2021* [online]. Výkonný výbor FAČR, 2020. [cit. 16.1.2021]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/document/download/83609>

HRABĚ, Stanislav. Pyrotechnika je zločin! Už zabíjela. In: *Tyden.cz* [online]. 2. srpna 2019, 13:30 SEČ. © 2006 [cit. 8.1.2021]. Dostupné z: [Pyrotechnika je zločin! Už zabíjela | Týden.cz \(tyden.cz\)](#)

INGLE, Sean, Mark HODGKINSON. When did football hooliganism start? In: *theguardian.com* [online]. 13. prosince 2001, 17:03 SEČ. © 2021 [cit. 11.1.2021]. Dostupné z: [When did football hooliganism start? | Football | The Guardian](#)

KORYČANSKÝ, Martin. Antikonfliktní týmy – VERBUB NON ARMA. In: *policie.cz* [online]. © 2020 [cit. 25.1.2021]. Dostupné z: [Antikonfliktní týmy - VERBUM NON ARMA - Policie České republiky](#)

KRAUS, Vít. Bezpečnost na sportovních akcích. *Bezpečnost s profesionály* [online]. 2016, roč. 2016, č. 15, s. 21 – 22 [cit. 8.1.2021]. ISSN 2336-4793. Dostupné z: [rijen_2016.cdr \(kpkbcr.cz\)](#)

Lfafotbal.cz: Ligová fotbalová asociace [online]. © 2019 [cit. 16.1.2021]. Dostupné z: [Ligová fotbalová asociace \(lfafotbal.cz\)](#)

Manuál pro fotbalové kluby: Právní aspekty bezpečnosti na stadionech v souvislosti s řešením diváckého násilí [online]. Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2015. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/brozura-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>

MARTÍNKOVÁ, Lenka. Psychologie chování davu: síla i šílenství. In: *psychologieprokazdeho.cz* [online]. 24. června 2017 [cit. 7.1.2021]. Dostupné z: [Psychologie chování davu: síla i šílenství - Psychologie pro každého \(psychologieprokazdeho.cz\)](#)

Ministerstvo vnitra České republiky. Kriminalita. *mvcr.cz* [online]. © 2020 [cit. 5.1.2021]. Dostupné z: [Kriminalita - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#)

Odbor bezpečnostní politiky ministerstva vnitra. Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí. *Policista* [online]. 2008, roč. 14, č. 11., příloha časopisu. [cit. 11.1.2021]. ISSN 1211–7943. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/2008-11-priloha-mala-pdf.aspx>

Policie ČR. Policejní prezidium České republiky. *policie.cz* [online]. © 2020 [cit. 21.1.2021]. Dostupné z: [Policejní prezidium České republiky - Policie České republiky](#)

Policie ČR. Útvary s působností na celém území ČR. *policie.cz* [online]. © 2020 [cit. 21.1.2021]. Dostupné z: [Útvary s působností na celém území ČR - Policie České republiky](#)

Psp.cz: Sněmovní tisk 670/0 Novela z. o odpovědnosti za přestupky [online]. [cit. 16.10.2021]. Dostupné z: [Sněmovní tisk 670/0 \(psp.cz\)](#)

SMOLÍK, Josef. Sociální práce s cílovou skupinou fotbalových fanoušků. In: *Sociální práce jako životní pomoc* [online]. Ed. Pavel Mühlpachr. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 68 – 82. [cit. 7.7.2021]. ISBN 80-86633-62-4. Dostupné z: [\(PDF\) Sociální práce s cílovou skupinou fotbalových fanoušků \(researchgate.net\)](#)

SOUTĚŽNÍ ŘÁD FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY: *Soutěžní řád FAČR – edice 2020 - 2021* [online]. Výkonný výbor FAČR, 2020. [cit. 17.1.2021]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/document/download/78271>

SUCHÁNEK, Marek a Miroslav MAREŠ. Sociální prevence a pedagogické aktivity proti diváckému násilí: přehled situace v Německu a České republice. *Studia sportiva* [online]. 2013, roč. 7, č. 1, s. 111 – 112. [cit. 28.6.2021]. ISSN 2570-8783. Dostupné z: [Social Prevention And Pedagogic Activities Against Spectator Violence: Overview Of Situation In Germany And The Czech Republic | Suchánek | Studia sportiva \(muni.cz\)](#)

VANĚK, Kamil. Špička je vyrovnaná, Lukavec selhal jen jednou. *Pelhřimovský deník* [online]. 2016 [cit. 8.9.2021]. Dostupné z: [Špička je vyrovnaná, Lukavec selhal jen jednou - Pelhřimovský deník \(denik.cz\)](#)

Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí, dopadu koncepce v praxi a návrzích dalších opatření [online]. Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2010. [cit. 21.1.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx>

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

PČR – Policie České republiky

KŘ – Krajské ředitelství

KŘP – Krajské ředitelství policie

PJ – pořádková jednotka, pořádkové jednotky

SPJ – speciální pořádková jednotka, speciální pořádkové jednotky

KPJ – krajská pořádková jednotka

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

ÚSKPV – Úřad služby kriminální policie a vyšetřování

AKT – Antikonfliktní tým

SBS – soukromá bezpečnostní služba

FAČR – Fotbalová asociace České republiky

LFA – Ligová fotbalová asociace

TZ – trestní zákoník

TŘ – trestní řád

ZPPP – závazný pokyn policejního prezidenta

AS - Associazione Sportiva

AC - Athletic Club

FC - Futbol Club

FK – fotbalový klub

SK – sportovní klub

TJ – tělovýchovná jednota

Kč – korun českých

Sb. – sbírky

zák. č. – zákon číslo

ust. – ustanovení

písm. – písmeno, písmena

odst. – odstavec, odstavce

čl. – článek, článku

č. – číslo

atd. – a tak dále

apod. – a podobně

mj. – mimo jiné

např. – například

resp. - respektive

tj. – to je

příp. – případně

tzv. – takzvaně, takzvaný, takzvaní, takzvaným, takzvaných

tzn. – to znamená

stol. – století

mm – milimetrů

ks – kusů

zn. – značka, značky

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník

Příloha č. 2 – Vzor obecně závazné vyhlášky o stanovení podmínek pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních podniků

Přílohy práce

Příloha č. 1 – Dotazník

Aktuální problematika diváckého násilí

Dobrý den, vážené kolegyně, vážení kolegové. Rád bych Vás požádal o vyplnění dotazníku, který je součástí mé diplomové práce na téma "Aktuální problematika diváckého násilí". Vaše odpovědi a postřehy jsou pro mne velmi cenné, budou využity ve výzkumné části mé práce.

V tomto dotazníku je Vaším úkolem odpovědět na předložené otázky. U většiny otázek jsou uvedeny varianty odpovědí. U několika otázek Vás prosím o vlastní zformulování Vašeho názoru. Dotazník je zcela anonymní.

Mnohokrát děkuji za Vaši ochotu a čas.

David Slabý, student 2. ročníku magisterského studia PA ČR v Praze.

1. Jak dlouho jste zařazen v pořádkové jednotce krajského ředitelství PČR?

Vyberte jednu odpověď

- do 1 roku
- 1 – 5 let
- 6 – 10 let
- 11 let a více

2. V pořádkové jednotce jakého krajského ředitelství PČR působíte?

Vyberte jednu odpověď

- Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy
- Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
- Krajské ředitelství policie Libereckého kraje
- Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje
- Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje
- Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje
- Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
- Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje

- Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
- Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
- Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje
- Krajské ředitelství policie Zlínského kraje

3. Setkal jste se v rámci bezpečnostních opatření vyhlášených k pořádání sportovních utkání s diváckým násilím?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

4. S jakou formou diváckého násilí jste se při bezpečnostních opatřeních již setkal?

Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Používání pyrotechniky
- Verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky, ...)
- Brachiální (fyzické) násilí
- Vhazování předmětů na hrací plochu
- Vniknutí fanouška na hrací plochu
- Poškozování zařízení stadionu
- Jiné...

5. S jakou z uvedených forem diváckého násilí se setkáváte nejčastěji?

Změňte pořadí položek dle svých preferencí (1. - nejčastěji, poslední - nejméně často)

1. Používání pyrotechniky
2. Verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky, ...)
3. Brachiální (fyzické) násilí
4. Vhazování předmětů na hrací plochu
5. Vniknutí fanouška na hrací plochu
6. Poškozování zařízení stadionu
7. Jiné...

6. Jaká forma diváckého násilí je podle Vašeho názoru nejrizikovější (nejnebezpečnější)?

Změňte pořadí položek dle svých preferencí (1. - nejrizikovější, poslední - nejméně riziková)

1. Používání pyrotechniky
2. Verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky, ...)
3. Brachiální (fyzické) násilí
4. Vhazování předmětů na hrací plochu
5. Vniknutí fanouška na hrací plochu
6. Poškozování zařízení stadionu
7. Jiná...

7. Kterou z forem diváckého násilí se podle Vás dlouhodobě nedaří eliminovat?

Změňte pořadí položek dle svých preferencí (1. - nejdůležitější, poslední - nejméně důležitá)

1. Používání pyrotechniky
2. Verbální násilí (rasistické a nenávistné projevy, urážky, nadávky, ...)
3. Brachiální (fyzické) násilí
4. Vhazování předmětů na hrací plochu
5. Vniknutí fanouška na hrací plochu
6. Poškozování zařízení stadionu
7. Jiné...

8. K diváckému násilí dochází nejčastěji:

Vyberte jednu odpověď

- v blízkosti sportovního stadionu bezprostředně před/po utkání
- v prostředcích hromadné dopravy při cestě na/z utkání
- přímo na stadionu v průběhu utkání
- na vzdálenějším místě od sportovního stadionu
- na jiném místě – jakém? ...

9. Jak často se při bezpečnostních opatřeních v souvislosti s konáním sportovních utkání setkáváte s diváckým násilím?

Vyberte jednu odpověď

- při každém bezpečnostním opatření
- při více než polovině bezpečnostních opatření
- při méně než polovině bezpečnostních opatření
- minimálně
- jiná odpověď

10. Zvládají pořadatelské služby při rizikových utkáních problémy s agresivními fanoušky?

Vyberte jednu odpověď

- zvládají bez jakýchkoliv problémů
- zvládají, ale občas se projeví jejich nepřípravenost a nedůslednost
- absolutně nezvládají
- jiná odpověď

11. Jsou členové pořadatelských služeb dostatečně školeni na řešení diváckého násilí?

Vyberte jednu odpověď

- Ano, naprosto dostatečně
- Ano, ale s dílčími nedostatky
- Ne, naprosto nedostatečně
- Nevím
- Jiná odpověď ...

12. Jaký máte názor na aktuální praxi, spočívající v absenci pořádkových jednotek přímo na stadionech? S absencí PJ přímo na stadionech:

Vyberte jednu odpověď

- zcela souhlasím
- spíše souhlasím
- spíše nesouhlasím
- zcela nesouhlasím

13. Prosím o krátké odůvodnění Vaší předchozí odpovědi...

14. Jaká je podle Vašich osobních zkušeností v meziročním měřítku tendence vývoje diváckého násilí?

Vyberte jednu odpověď

- vývoj diváckého násilí výrazně stoupá
- vývoj diváckého násilí mírně stoupá
- počty případů diváckého násilí mají setrvalou tendenci
- vývoj diváckého násilí mírně klesá
- vývoj diváckého násilí výrazně klesá

15. Je podle Vás aktuálně platná legislativa k řešení problematiky diváckého násilí dostačující?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

16. Jaká konkrétní legislativní opatření by podle Vás mohla být účinná v boji proti diváckému násilí?

17. Jaká jiná opatření by podle Vás snížila počty případů diváckého násilí?

Příloha č. 2 – Vzor obecně závazné vyhlášky o stanovení podmínek pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních podniků

OBEC

Obecně závazná vyhláška

obce

č. /,

o stanovení podmínek pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték a jiných kulturních podniků v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku

Zastupitelstvo obce se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě ust. § 10 písm. b), § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Podmínky pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, tanečních zábav a diskoték a jiných kulturních podniků

(1) Veřejnosti přístupné sportovní a kulturní podniky, včetně tanečních zábav a diskoték, lze provozovat pouze v době od do hodin, v období (např. od 1. 7. do 31. 8. ...) od do hodin.

(2) Podniky (konkrétní druh podniku) lze provozovat v době od do hodin.

(3) Podniky (*konkrétní druh podniku*) pořádané v období, lze provozovat od..... do.... hodin.

(4) Podniky (*kulturní nebo sportovní, případně obojí*), které se pravidelně opakují, lze provozovat od do..... hodin.

Čl. 2

Oznamovací povinnost

Pořadatel podniku uvedeného v odst. 1 je povinen oznámit nejméně dnů před jeho konáním Obecnímu úřadu

- a) jméno, příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu a adresu bydliště, je-li odlišná od místa trvalého pobytu pořadatele; je-li pořadatelem právnická osoba, název či obchodní firmu, sídlo a označení osoby, která za tuto právnickou osobu jedná,
- b) označení druhu podniku (opakujících se podniků), dobu a místo konání včetně údaje o jeho počátku a ukončení,
- c) předpokládaný počet účastníků tohoto podniku,
- d) počet osob zajišťujících pořadatelskou službu a způsob jejich označení,
- e) údaje o osobě pověřené pořadatelem podniku k osobní spolupráci s orgány veřejné moci, pokud pořadatel podniku tuto osobu určí,
- f) údaje o osobách, které poskytly k užívání pozemek nebo stavbu, kde se má podnik konat,
- g) lhůtu, ve které zajistí úklid místa konání podniku, a způsob tohoto úklidu, jde-li o místa, která nejsou určena a zřízena pro pořádání uvedených podniků,

- h) způsob zajištění obecných povinností při nakládání s odpady vzniklými při pořádání akce,
- i) způsob zajištění podmínek stanovených zvláštními právními předpisy v oblasti požární ochrany.

Čl. 3

Zrušovací ustanovení

Touto obecně závaznou vyhláškou se ruší obecně závazná vyhláška obce
č. ../....., o, ze dne

Čl.4

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti 15. dnem po dni jejího vyhlášení.

.....
Jméno Příjmení
místostarosta

.....
Jméno Příjmení
starosta obce

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne: